

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.

Država ali - vojvodinski veleposestniki

V nedeljski številki smo objavili resolucijo, ki jo so sklenili na svojem sobotnem sestanku slovenski senatorji ter bivši narodni poslanci. Resolucija je odraz življenjskih zahtev našega naroda in predstavlja glas vse Slovenije v teh časih, ko se nam obetajo težavne razmere v naši prehrani. Pokazala pa je objavljena resolucija tudi pota, ki jih bo morala hoditi naša vlada, če bo hotela izpolniti želje našega ljudstva, ki je v tem primeru tudi enako z željami ogromne večine prebivalstva v naši državi.

Čas je, da pometemo s takozvano »agrarno politiko« v korist kmeta, ki je dejansko prinašal samo korist vojvodinskemu kmetu, za ves ostali kmečki stan v državi pa je pomenila občno breme. In to težko breme je moral prenašati naš kmet in kmet v ostalih pasivnih pokrajinah države, ki je velikorevnijski kot kmet v Vojvodini in sploh v žitornih pokrajinah naše države. Prava kmečka politika to ni bila, ampak samo politika v korist enega dela kmečkega stanu, pa ne najštevilnejšega in tudi ne najpotrebnejšega. Vsako leto, ko je poslovna politika uradnih ustanov kot je bila to Privilegirana izvozna družba, naglala cene pšenice navzgor, se je pojavil v pasivnih krajih države odpor, ki pa tudi ob najglasnejšem vprašanju ni prodrl do ušes onih, ki bi to morali slišati. Vedno in vedno je prevladovalo mnenje, da je treba povišati cene kmetijskim pridelkom. Prva je bila na vrsti pšenica, za njo se korusa, za druge predmete zlasti pa za one, ki jih prodaja naš kmet, pa ni bilo več niti časa niti sredstev, pa tudi ne volje, da bi prišli na vrsto tudi predmeti ostale kmetijske proizvodnje. Vsako leto je šlo za državno intervencijo na pšeničnem in koruznem trgu na stotine milijonov dinarjev, za druge predmete pa se je sem in tja dobil kakšen milijon, ki je pomenil samo kapljico vode v morje.

Ta nesmotrenost v kmetijski politiki se nam sedaj, ko gre v resnici za prehrano vse države, bridko maščuje. Vojvodinski producent je še vedno gospod, ki lahko diktira vse državi svoje cene in sili merodajne faktorje, da mu vedno popuščajo. Ko je bila za staro pšenico določena cena 250 din za metrski stot, je ni dal, dosegel je, da je bila za novo pšenico zvišana cena na 250 din in mu s tem še obljubljena premija, če bo blago zadrževal. Ni hotel dati tudi ne po tej ceni. Dosegel je zvišanje cene na 300 dinarjev, toda tudi to je bilo še premalo in cene so šle na prostem trgu na 350 din. Tako gre sedaj ta tok naprej in uradne cene komaj sledijo cenam na svobodnem trgu, blaga pa ni kljub vsem predpisom, kaznim itd.

Primerjava lanskih in letošnjih odkupnih cen pšenice nam kaže tole sliko: Lanska odkupna cena za pšenico je bila določena v začetku kampanje meseca junija 1939 na 165 din, t. j. znatno več kot je znašala mednarodna pariteta. Letošnja dokončna cena 250 din pomeni torej v primeru z lanskim ceno povečanje za 51%, torej zvišanje za nad polovico, kar je znatno več kot povprečni dvig cen, kajti od junija lanskega leta pa do junija letos je splošni indeks cen na debelo, kot ga izračunava Narodna banka, narastel samo za približno 40%. Letošnja cena pomeni tudi zadostno kritje produkcijskih stroškov in daje primeren dobiček, kar ugotavljajo tudi naše uradne publikacije. Zaradi tega ni razloga, da bi ta cena kot narodnogospodarsko utemeljena ne držala.

Vsekakor bo treba napraviti na žitnem trgu red, pa čeprav z drakonskimi ukrepi, za kar so dane zakonodajne možnosti. Od pšenice je odvisna naša prehrana, od nje so odvisne tudi ostale cene naših kmetijskih proizvodov in v nedogled bi prišli, če bi se tekma med cenami, življenjskimi stroški in plačami nadaljevala. Nove višje cene bi povzročile nove višje državne izdatke, višje plače v onih strokah, kjer je možno zviševati plače in prodajne cene. Toda kaj bo z onimi strokami, ki ne morejo slediti temu dviganju življenjskih stroškov z višjimi cenami? Ali naj delavstvo teh strok propade? Ali naj ta podjetja, ki so lahko prav tako velike važnosti za vse naše gospodarstvo, propadejo v korist nekaterikov, ko ne bodo več zmagovali višjih produkcijskih stroškov? Zaradi tega je treba tudi cene kmetijskih pridelkov spraviti v primeren sklad z ostalimi cenami, ki so kontrolirane in se le počasi gibljejo navzgor. Primer drugih držav nam kaže, da se da to urediti pravično v korist i kmetu i konzumentu, zlasti pa je to važno z državnega stališča, da se ne moti socialno ravnotežje v naši državi. Ali naj riskira državna politika sedaj celo vrsto štrajkov zaradi prilagoditve delavskih mezd draginji? Ali naj državna politika pusti sedaj stradati milijone prebivalstva v pasivnih krajih, ki imajo večino prebivalstva v naši državi?

Vse to nam narekuje smotreno politiko, ki bo skrbela za red na žitnem trgu, četudi z drakoničnimi sredstvi. Ali se res ne da zlomiti odpora vojvodinskih veleposestnikov, ki izpodkopljejo s svojim zadrževanjem blaga in zahtevanjem višjih cen najosnovnejše temelje države?

Resolucija slovenskih senatorjev in bivših slovenskih narodnih poslancev je pokazala tudi še na drugo potrebo v naši državi, namreč na uvedbo racionaliziranja. Po domaku se pravi temu: uvedite karte, da bomo vsi enako dobili, da si ne bodo samo nekateri, ki imajo denarja dovolj, lahko delali zaloge. Samo ustvarjanje zalog v primernih mejah ni nič slabega in je odpuščljivo v današnjih in naših razmerah, toda to ustvarjanje zalog ne sme spraviti v nered vsega sistema prehrane. Zaradi tega ne kaže nič drugega kot uvesti karte. Noben izgovor,

V Romuniji prepovedane vse prireditve narodnega žalovanja

Madžari bodo zasedli svoj del Transilvanije do 13. septembra - Odslej je romunska zunanja politika popolnoma oslonjena na Nemčijo in Italijo

Bukarešta, 2. septembra. AA. Stefani: Notranji minister je prepovedal vse manifestacije narodnega žalovanja na ozemlju Romunije, ki ga dobi Madžarska. Naredba ugotavlja, da so te manifestacije postale nevarne za javni red, ker pri njih sodelujejo neodgovorni elementi.

Velike demonstracije po vsej Romuniji proti odstopu Erdelja

Budimpešta, 2. septembra m. Demonstracijam, ki so po informacijah »Associated Pressa« izbruhle v Bukarešti proti dunajski razsodbi, so se pridružile tudi velike demonstracije v Temišvaru, drugem velikem romunskem mestu, kjer se je zbrala velika množica ljudstva in demonstrirala proti odstopu Erdelja Madžarski. Razen tega poročajo tudi o demonstracijah v Cluju, pri katerih je sodelovalo 30.000 kmetov. Te demonstracije so izbruhle v glavnem mestu Transilvanije. Demonstracije se nadaljujejo. 30.000 romunskih kmetov iz Transilvanije se je zbralo v mestu Brašov ter je kleče priseglo, da ne bo odstopilo niti stopinje svoje zemlje Madžarski. Vse te demonstracije povzročajo velike skrbi in vznemirjenost v vseh političnih krogih v Bukarešti.

Romunski uradni krogi spremljajo te dogodke z največjo pozornostjo. Vlada je proti demonstracijam poleg policije morala poslati tudi vojsko. Demonstracije so bile v vseh mestih zelo ostre ter je več oseb ranjenih. Kakor poročajo, stoji na čelu pokrovetv proti odstopu Transilvanije Madžarski Julij Maniu, šef nacionalne zaraniščne stranke in bivši predsednik vlade.

Dr. Maniu v Cluju

Bukarešta, 2. sept. b. V Romuniji še vedno upajo, da bo dunajska razsodba spremenjena v korist Romunije. Voditelj romunskih kmetov dr. Maniu je storil v tem smislu odločne korake. Kakor se je moglo slišati, je dr. Maniu poslal nemškemu državnemu kancelarju Hitlerju in šefu italijanske vlade Mussoliniju brzojavki, v katerih jih prosi, da spremenita dunajsko razsodbo. Dr. Maniu je v svojem brzojavu sporočil, da je v Romuniji zaradi takšne razsodbe nastalo veliko nerazpoloženje. To nerazpoloženje je takšno, da ni mogoče zajamčiti mirno izročitev Erdelja Madžarski. Pred odhodom v Cluj so pristasi dr. Maniu hoteli voditelju kmečke stranke prirediti velike manifestacije, toda dr. Maniu se jim je izognil in odpotoval tajno v Cluj. V uradnih krogih so popolnoma rezervirani. Krogi, ki so blizu vlade, pa poudarjajo, da so prevzeli častno obveznost, ki jo bodo skušali lojalno izpolniti, toda ne morejo pa nastopiti proti valu čustev svojega naroda.

30.000 kmetov je kleče priseglo

Okrog 30.000 romunskih kmetov je v Transilvaniji kleče priseglo, da ne bodo odstopili niti pedl zemlje Madžarski.

Romunski tisk že zahteva kazni za krivce nesreče

»Curentul« piše, da romunski narod danes plačuje za velike grehe, ki jih ni sam storil, ampak neki politiki. List zahteva, da se ti možje pokličejo na odgovor za svoja dejanja in da dobe zaslužen kaznen.

Postopno zasedanje Transilvanije do 13. sept.

Budimpešta, 2. sept. t. Transcenti. Madžarske čete bodo začele zasedati prisojeni jim del Transilvanije v četrtke polnoči. Tako se glasi sklep mešane madžarsko-romunske komisije, ki je uredila vse podrobnosti glede umika romunskih čet iz Transilvanije kakor tudi o zasedanju ozemlja po madžarski vojski. Svoj del Transilvanije bodo Madžari zasedli postopno, tako da bo zasedanje končano dne 13. septembra polnoči. V Cluj (izg. Kluj), po madžarsko: Kološvar, bodo Madžarske

Roosevelt opozarja na „bližnjo nevarnost za Ameriko“

Washington, 2. septembra. t. »United Press«: Predsednik Roosevelt je imel v Tennessee, ko je govoril ob priliki posetite nacionalnega parka, daljši govor, v katerem je dejal,

»da je nevarnost za Ameriko, da bo izveden največji napad v zgodovini človeštva na pravice in svobosčine posameznikov, bliže, kakor nekateri domnevajo. Amerika mora biti na na-

da to ni mogoče, ne more več držati v današnjih razmerah. V današnjih časih je treba storiti vse, da se vzdrži socialno ravnotežje pri nas in vsako sredstvo, ki temu namenu služi, je dobro. Čim prej bomo prišli do tega spoznanja, tem bolje bo to za našo državo.

čete prišle dne 11. septembra. Madžarski parlament se bo zbral v sredo, dne 4. septembra, da izglasuje zakon, s katerim bo Transilvanija priključena k madžarski državi.

Madžarske grožnje

Budimpešta, 2. sept. b. Madžarska vlada je sredi poslala opomin bukareštanski vladi, da bo prisiljena zaščititi osebno premoženjsko varnost Madžarov v onastopljenih krajih po svojih četah, če se bodo ponavljali nezaželeni incidenti.

Madžari že odkorakali v Transilvanijo

Budimpešta, 2. sept. t. United Press: Madžarske čete so danes popoldne vkorakale v prvo večje obmejno mesto v Transilvaniji, ki jo je Romunija morala odstopiti po dunajski razsodbi, namreč v Oradea Mare (Veliki Varadin ali madž. Nagyvarad). Madžarska vlada opravičuje vkorakanje z izgovorom, da je bilo treba zaščititi madžarsko prebivalstvo in njegovo premoženje pred izbruhi sovražnosti romunskega prebivalstva.

Iz'ava zunanjega ministra

Bukarešta, 2. septembra. AA. Radbr: Zunanji minister Manoilescu je imel sredi po radiu govor, v katerem se je dotaknil zadnjih dogodkov ter je v zvezi s tem med drugim dejal:

Romunija bo lojalno izvajala dunajske sklepe. Na osnovi dunajske arbitraže ostane znatna romunska manjšina na Madžarskem, toda ministra za zunanje zadeve sili osi sta dala zagotovilo, da se bo za to romunsko manjšino skrbelo in da bosta enadva smatrala to za vprašanje, ki ju osebno zanima. Najvažnejša stvar je, je dejal Manoilescu, da sta Italija in Nemčija dali svečano garancijo glede obrambe integritete romunskega ozemlja. Vse to sta Italija in Nemčija izjavili pismeno. Na

osnovi teh dejstev, je naglasil Manoilescu, ima romunska vojska v primeru, da bi kdo skušal ogroziti ozemlje Romunije, vso pravico stopiti v akcijo. Manoilescu je končal svoj govor s pozivom vsem Romunom, naj bodo enotni. Naglasil je, da bo Romunija od danes vodila svojo politiko v soglasju z velesilama osi Rim-Berlin in da Romunija polaga največje upanje v svojo oboroženo silo.

Kako je prišlo do dunajske razsodbe

Pooblaščen minister Valer Pop, delegat Romunije na dunajski arbitražni konferenci, je sredi govoril po radiu in opisal dogodke prejšnjega tedna. Govoril je o zasedanju konferencie in o prizadevanju romunske delegacije, ki je odklonila pretirane madžarske zahteve glede Erdelja. Poudaril je dalje, da je Romunija kljub temu pokazala dobro voljo, da prouči narodopisni problem, nastal zaradi pomešanosti madžarskega in romunskega življa, pod pogojem, da Madžari poprej nepreklicno pristanejo na narodnostno načelo, tako da bi se opustilo načelo teritorialnega revizionizma. Valer Pop je dodal, da romunska delegacija na dunajski konferenci ni mogla v celoti uveljaviti in razviti težnjo Romunije in da je stala pred alternativno, da pristane na arbitražo držav osi brez slehernega pridržka in brez kakršnih koli pogojev ali pa ne. Valer Pop se je na koncu svojega govora obrnil do romunskega naroda in dejal, da se bo vsa država morala lotiti konstruktivnega dela za splošno obnovo pod okriljem širokih nemško-italijanskih poroštev glede nedotakljivosti romunskega ozemlja in novih meja, prav tako pa mora biti slozna in zedinjena okoli svojega vladarja, večnega simbola Romunije.

Sporočilo Molotovu

Bukarešta, 2. sept. b. Čuje se, da sta nemški in italijanski poslanik obiskala Molotova ter mu izročila formalno izjavo, da Nemčija smatra Romunijo za svojo gospodarsko interesno območje

Poročila o Cianovem obisku v Tirani - zanikajo

Rim, 2. sept. AA. DNB: Z merodajne strani zanikajo poročila, da bi nameraval italijanski zunanji minister grof Ciano te dni oditi v Torino in imeti tam govor v skupščini.

Istočasno opozarjajo, da med Albanijo in Grčijo ne obstoji noben razorožen pas, v katerem govore poročila tujega vira. Prav tako sporočajo na merodajnem mestu, da ni izključeno,

da so italijanske čete ponovno zasedle prostor, iz katerega so bile na podlagi italijansko-grškega sporazuma soglasno umaknjene. Na istem mestu poudarjajo, da je število italijanskih čet v Albaniji popolnoma normalno in da ne odgovarja niti združeni tendenciozni številkam, ki jih je tuji tisk navajal o moči teh čet.

Vedno hujši boji v zraku med Nemčijo in Anglijo

Nemška poročila Vojna poročila

Berlin, 1. septembra. AA. DNB. Vrhovno poveljništvu državne oborožene sile sporoča:

Neka naša podmornica je potopila moderno angleško pomožno križarko »Dunewegen Casel«, ki ima 15.000 ton. Na osnovi tega uspeha znaša skupna tonaza ladij, ki jih je nemška podmorniška flotilja potopila v zadnjih treh dneh, čez 100.000 ton. Dne 31. avgusta ter v noči od 31. avgusta na 1. september so naši bombniki in lovci izvršili več napadov na

angleško otočje Bombardirana so bila letališča v grofijah Kent in Essex ter pristanišče naprave in ladjedelnice ob ustju Temze in Liverpola, kakor tudi tovarne vojnega materiala v srednji Angliji. Naši letalci so ugotovili velike požare, ki dokazujejo uspeh teh napadov. Pri naših letih nad Anglijo so bile v zraku srdite borbe. V teh borbah smo zbili 116 sovražnih letal. Nadaljevali smo e polaganjem min pred sovražnimi lukami.

V minuli noči so sovražna letala priletela nad nemško ozemlje na Porubje ter so letela nato v smeri proti Berlinu. Na več krajih so metala bombe, ki so pa napravile samo neznatno materialno škodo. Vojaške naprave niso nikjer zadete. Ogenj našega protiletalskega topništva je onemogočil nasprotniku metati bombe nad samim Berlinom. Nekaj bomb je padlo na njive in travnike izven mestnega ozemlja.

Skupne izgube, ki jih je sovražnik pretrpel v večerajšnjem dnevu, znašajo 133 letal. Od tega števila je bilo 116 letal zbitih v zraku, tri letala je zbil ponoči naše protiletalsko topništvo, 14 pa jih je bilo uničenih na zemlji na letališčih. Razen tega se nam je posrečilo uničiti 74 baraznih balonov. Izginilo je 32 nemških letal.

Berlin, 2. septembra. AA. DNB. Nemško vrhovno poveljništvu sporoča: Nemške podmornice so potopile v Severnem morju dva angleška rušilca.

Včeraj so naša lovka in bojna letala izvedla celo vrsto napadov na angleško otočje. Zadete so bile letalske lope na letališčih v Edinburghu, Havkingu in Limptonu. Pri teh napadih je prišlo do raznih borb v zraku, v katerih so bili naši lovci v premoči. Ponoči so naši bombniki bombardirali pristanišča v Liverpoolu, Swansea in Bristolu.

Se naprej polagajo letala mine pred angleška pristanišča.

Nasprotna letala so poskušala pretekle noč narediti napad na Berlin in na druga naselja. Naše

(Nadaljevanje na 2. strani)

Politični zapiski

Nadaljnja preureditev države

Glasi dr. Mačka »Hrvatski dnevnik« objavljiva v zvezi z obletnico sporazuma, kakor tudi z izjavo voditelja muslimanov dr. Kulenovića o »potrebi četirte edinice« članek, v katerem razlaga, kako naj bi se naša država še nadalje preuredila. List meni, da »zahteve muslimanov za Hrvate ne predstavljajo nobene težave, v toliko, v kolikor namreč gre za odnose z muslimani. Ampak tučaj prihajajo v obzir Srbi, ki imajo svoje posebne poglede in ki razpolagajo z močmi, ki jih je treba tudi spoštovati. Nato prihaja list na vprašanje razmejitev v Sloveniji in pravi, da »tudi glede Slovenije, ako bo pri njih vladala uvidenost, ne bo nobenih težav«. Za to preostaja samo vprašanje, kako potegniti mejo med Srbi in Hrvati in odrediti obseg »srbske edinice«. List odkrito pravi, »da bi Hrvati nikdar ne mogli pristati na to, da bi se enostavno vse ozemlje naše države, izvzemši banovine Hrvatske, Slovenije in Bosne ter Hercegovine, — ako bi bila dr. Kulenovića misel sprejeta — priključilo k srbski edinici. Se manj pa bi mogli Hrvati pristati na to« — nadaljuje list — »da bi prišla vsa Bosna in Hercegovina v celoti v sestav srbske samoupravne edinice«. Glasi dr. Mačka obznanje, da še ni prišlo do »notranje razmejitve«, kajti stvar, ki bi bila v tem primeru zelo enostavna, zna »povzročiti nove spore« in lahko »vzplamti na novo politične in nacionalne strasti med obema, tako občutljivima narodoma« (namreč srbskim in hrvatskim). List na koncu pravi, da se bo tudi to dalo urediti, »kajti v politiki ni ničesar nemogočega«, seveda pa je treba imeti pred očmi dejstvo, da »vprašanje obsega banovine Hrvatske ni najzadnje vprašanje, ki ga je treba urediti«.

Priateljski odnosi Hrvatov z Nemčijo in Italijo

Zagrebaški »Obzor« uporablja priliko, ko je madžarski »Pester Lloyd« pred nekaj dnevi napisal kratko opazko na račun zadržanja Hrvatske seljaške stranke, ki ji očita, da se v njej pojavljajo protinemške in protitalijanske težnje, da madžarskemu listu izčrno odgovori in mu razloži stališče Hrvatov do Nemčije in Italije. »Obzor« med drugim pravi: »Povoja hrvatska politika, ki jo predstavlja Hrvatska seljaška stranka, ni bila nikdar niti za en trenutek protinemška ali protitalijanska uamerjena. Nasprotno! Zastopniki hrvatske politike so imeli stalno pred očmi skrb, da bi odnosi med hrvatskim na eni, nemškim in italijanskim narodom na drugi strani, bili kolikor mogoče bolj priščrni. To je v ostalem bila tudi potreba hrvatske politike. Med hrvatskim narodom in Nemčijo ter Italijo tudi nikdar ni bilo kakšnih sporov in Hrvatska je že po svojem zemljepišnem položaju primorana, da si ustvari čim bolj prične odnose z Nemčijo in Italijo. Z Nemčijo Hrvati niso imeli nobenega spora, ne pred vojno, ne po njej. Z Italijo pa je hrvatska politika, odkar so bila rešena nekatera ozemeljska vprašanja, stremela ustvariti čim bolj globoke in močne kulturne zveze, katerih najnost izvirja že iz samega dejstva, da živimo v sosedstvu«.

Vprašanje prehrane najbolj važno

Ves jugoslovanski tisk postavlja vprašanje ureditve ljudske prehrane med najbolj nujne stvari naše notranje politike. Vsi soglašajo, da mora to vprašanje biti rešeno zelo hitro, temeljito in po načrtu. Danes se ne smejo ponoviti prilike iz svetovne vojne, piše zagrebaški »Obzor«, ko so nekateri sloji imeli vsega v izobilju, široke delovne plasti ljudstva pa so gladovale. Pred očmi je treba imeti, da bo naša industrija izredno težavno oskrbeti surovine, da bi mogla v polnem obsegu nadaljevati svoj obrat. Kakšne posledice bo to imelo, sprašuje zagrebaški list? Brezposelnost bo narasla in lahko postane usodna rana na našem gospodarskem in socialnem telesu. Oblast pripravljiva velika javna dela, ki bi jih krila s pomočjo notranjega posejila. Toda treba je delati hitro in ne več čakati.

Tudi »Zagrebački list« objavlja ostre članke o vprašanju prehrane s hrano in predlaga najbolj radikalne ukrepe, med katerimi je zahteva po pravični razdelitvi življenjskih potrebščin. »Ne birokratski«, piše, »ne z diletančnimi poskusi in s topim posenjanjem tujih vzorov, ampak z lastnim gospodarskim načrtom.« »Kam vodi svoboda trgovine«, sprašuje, »vidimo danes pri primeru samovoljnega dvigovanja cen, grdega, naravnost zločinkega spekuliranja z življenjskimi potrebščinami in izkoriščanja sedanjih težkih prilik. To bolj jasno kakor vse drugo dokazuje, da mora država uvesti stalno kontrolo v ves gospodarski potek od proizvodnje življenjskih potrebščin in pa do potrošnje.« List na to še bolj jasno pokaže, na kaj meri, ko pravi, da se mora za sebnost koristi pokoriti potrebam čupnosti in da mora potemtakem »kapital, ki je bil z ljudskim trdom zbran, priti spet ljudstvu v dobro. Potemtakem ne sme biti dovoljeno, da bi vsakdo s kapitalom ravnal, kakor mu ljubo, ampak mora nad kapitalom imeti nadzor oblast skupnost. Potem se ne bo moglo zgoditi, da nekdo lepega dne pobese glavino in profite ter jo pobese nekam v tujino, da tamkaj živi sam oco, kar je bilo zbrano z mukami vse skupnosti, obrate pa zapre in pušči za seboj puščavo in razvaline med rodbinami ljudi, ki so prišli ob delo«. List zaradi tega zahteva takojšen prevzem nadzorstva nad vsem kapitalom od strani državne oblasti, ker da le tako bo mogoče preprečiti stradanje in posledice, ki so z neredom na življenjskem trgu povezane«.

Zločinstvo vznemirljivih govoric

V »Zagrebačkem listu« beremo, da so današnjih težav na življenjskem trgu mnogo krivi mnogi listi, med njimi tudi mnogi tiskani, ki veljajo za resne in patriotične, ker so začeli z neko bolezensko manijo na široko razkladati, da je »zmanjkalo te reči, da je zmanjkalo one«, da »izginja s trga to blago in ono, da »tega blaga manjka toliko, onega toliko«, da bo »te stvari v najbližnji bodočnosti sploh popolnoma zmanjkalo« in podobno. Tako pisarjenje je pomagalo samo spekulantom, ki so hitro segli po blagu, »ki je zmanjkalo« in ki ga potem kot nekakšno delo usmiljenja do bližnjega razpečavajo naprej — seveda pod visjimi cenami. Na drugi strani pa naneženo takšne begajoče novice tudi sicer pametne in poštene ljudi, da »pograbijo na trgu vse, kar le morejo, čeprav za višje cene, čeprav se morda celo zadolžijo«. Iz strahu, da bi to in ono blago izginilo... Večina blaga, o katerem se je pisalo, da je »izginilo«, odnorno, da ga v »kratkem ne bo več« in ki bi zadostovalo za vse ljudi v normalnih časih, je zaradi neumeselnosti ali celo naračene beganja po listih izginila v temnice zasebnih skladišč ali pa v magarečne trgovce, od koder ga lahko dobiš, piše zagrebački list, kolikor hočeš, ako imaš denarja še enkrat toliko, kakor »pred krizo«. List zahteva, naj oblast napravi red. Naj ga napravi z močno roko. Naj pobere in zaseže po trgovinah in pri zasebnikih, nakar naj jih sama pod svojim nadzorstvom postavi na trg. Takrat se bo pokazalo, koliko tistega blaga, ki je zadnje čase »zaradi pomanjkanja izginilo«, je stvarno še pri rokah. Videlo se bo tudi, kdo je spekuliral z življenjskimi obetjem ljudstva«.

Angleško-nemški letalski boji

(Nadaljevanje s 1. strani)

protiletalsko topništvo je preprečilo angleškim letalom, da bi metala bombe na Berlin. V drugih nemških mestih so bile zadete razne druge zgradbe. Ni pa bila zadeta nobena vojaška naprava.

Včeraj je sovražnik izgubil v celem 62 letal, 52 jih je bilo zbito v letalskih epopadih, 10, pa je bilo uničenih na tleh. 9 naših letal se ni vrnilo.

Napadi na London

Berlin, 2. septembra. AA. DNB: »Sunday Times« trdi, da so bili letalski napadi zelo dobro pripravljeni in namenjeni zgolj vojaškim objektom. Isti list trdi, da britanski piloti ne mečejo prej bomb, dokler ne najdejo cilja, ki jim je določen. List pristavlja, da nasprotno nemški letalec pri svojih napadih na London meče bombe kamor paš padejo. List prav tako trdi, da je večina nemških bombnikov pri napadih na Anglijo zgrešila določene cilje. Te trditve angleškega lista niso resnične, ker so nevarni tuji v Berlinu lahko ugotovili, da je nasprotno res. Pri štirih poskusih napadov na Berlin ki so jih Angličani storili v zadnem tednu, so letala metala samo dvakrat bombe na Berlin. Te bombe so padle izključno na nevojaške objekte. O tem so se mogli prepričati številni nevtralni časnikiarji takoj po končanem alarmu. Piloti britanskih letal so v Londonu trdili, da so vsakokrat prispeli do določenih objektov in jih bombardirali z uspehom. Namesto tega pa so bombe padale na civilno prebivalstvo v Brandenburg, kjer sploh ni vojaških objektov, kjer so zadeli dežjo šolo, kjer je bil ubit nek otrok, drug pa težko ranjen. Prav tako nemočno so prikazani poleti in učinki nemških letal na Anglijo.

Berlin, 2. septembra. AA. DNB: Danes okrog polne so manjši oddelki nemških bojnih in lovskih letal napadi vojaške naprave v južni Angliji. Prišlo je do več spopadov. Nemškim lovskim letalom se je posrečilo predreti obroč sovržne obrambe. Po dosedanjih poročilih so nemška lovška letala danes dopoldne zbila nad južno Anglijo skupno 13 britanskih letal. Štiri nemška letala pa se niso vrnila domov.

Angleška poročila

London, 2. septembra. AA. Reuter: Izšlo je uradno poročilo, ki pravi, da se Anglija čuti po dveh mesecih vojne mnogo mirnejšo kakor je bila v začetku. Angličani imajo priložnost, da na svoje oči spremljajo boj, ki se bje med britanskimi in nemškimi letali. Letalsko ministrstvo je izdalo uradno poročilo, po katerem so britanski letalec zbili meseca avgusta 1097 sovražnikovih letal nad Anglijo. Včeraj je sovražnik izgubil pri napadu na Londono pokrajino 85 letal. Prejšnji teden je sovražnik imel 293 izgub, pilotov pa je izgubil okoli 700. V tem času je Velika Britanija izgubila 113 lovskih letal in 15 bombnikov v napadih na Nemčijo, 69 pilotov se je pa rešilo. Včeraj sta bila v Londonu dva alarma. Londončani so spremljali boj v zraku. Sovražnik je metel bombe, vendar ni prizadel nobene škode in tudi žloveskih žrtvev ni bilo. Veliki letalski boj se je bil v jugovzhodni Angliji. Okoli 200 sovražnikovih bombnikov je priletelo v prvem valu v spremstvu lovskih letal in se nato razpršilo na vse strani.

Poročilo letalskega ministrstva in ministrstva za varnost prestolnice pravi med drugim, da je bilo preteklo noč sovražnikovo delovanje nad Anglijo nekoliko manjše. Napadi so veljali v glavnem Bristoljskemu prekopu in srednji Angliji ter Walesu. Zazignale in eksplozivne bombe so napravile nekaj škode. Nekaj ljudi je ranjenih in ubitih.

London, 2. septembra. t. Reuter: Letalsko ministrstvo objavlja naslednje uradno poročilo: Rano davi je prišlo do bojev med sovražnimi in našimi letali. Protiletalsko topništvo je tudi nastopilo. Boji so se razvili nad ustjem reke Temze. Bombe so padale na več krajev v grofijah Kent in Suffolk. Opoldne je sovražnik napad na iste kraje ponovil. V nekem mestu južne Anglije je bilo nekaj hiš resno poškodovanih. Zrtvev pa ni bilo.

Velik uspeh slovenskih dirkačev na dirki okrog Srbije

Največja športna prireditve v naši državi je brez dvoma dirka okrog Srbije, ki se sedaj vrši in pri kateri sodelujejo tudi slovenski dirkači. Kolesarski šport ima med Slovenci svojo priznano tradicijo, kajti naši dirkači so že ponovno častno zastopali slovenski in jugoslovanski kolesarski šport v tu- in inozemstvu.

Odlične uspehe so pa sedaj dosegli naši vrli dirkači na tretji etapi kolesarske dirke okrog Srbije. Proga Sarajevo—Čačak, ki meri 259 km, je težka gorska proga, ki doseže večkrat preko 1000 m nadmorske višine, poleg tega pa je bilo vreme skrajno nenaklonjeno dirkačem, ker je deževalo kakor bi iz škafa lilo. Toda dirkači so se borili kakor heroji ter so se v tem pogledu zlasti odlikovali Slovenci, kar jim je tudi prineslo tako lepe uspehe.

Kaj pravi naš Peternelj?

Z ozirom na skrajno neugodno vreme je bilo vodstvo mnenja, da se dirka prekine. V imenu dirkačev je prišel k vodstvu dirke Peternelj, ki je predlagal, da se dirke v Užicu prekinjejo. Peternelj je nadaljeval: »Jaz lahko še naprej vozim, toda moji tovariši tega ne zmorejo. Oni so izčrpani. Zato tudi jaz ne bom vozil.«

S to gesto je naš odlični športnik pokazal, da ni samo izvrsten dirkač, temveč je tudi pravi tovariš. Naslednji dan je bil start v Užicu ob 8 jutraj. Komaj so dirkači zapustili Užice, že je imel naš Podmiljšček prvi defek. Peternelj in Gartner sta vodila s prednjo skupino, toda sta se takoj tudi odcepila od nje.

Peternelja niti avtomobil ni dohajal

S tako brzo je vozil na čelu potem, ko se je odtrgal od vodce skupine. Za njim sta se borila za drugo mesto Gartner in Pavlovič. Pred Požejo je Peternelj še povečal razdaljo med ostalimi dirkači in ga ni prav nič motila slaba pot, ki je delala ostalim precejšnje preglavice, zlasti Pavloviču, katerega je prehitel in pustil za seboj Gartner. Komaj je dospela komisija z avtomobilom v Čačak, že je pridrvel za njo prvi dirkač in to je bil naš Peternelj, ki je bil navdušeno pozdravljen od 10 tisoč gledalcev. Samo štiri minute za njim je dospel drugi slovenski dirkač Gartner, ostali so pa prihajali v razmahu 4—5 minut.

bilo mnogo. Do 5 popoldne smo sestrelili 20 sovražnih letal, pri tem pa izgubili 7 svojih letal, toda 4 piloti so rešeni. Ob petih zvečer so se sovražna letala spet skušala približati Londonu.

London, 2. septembra. t. Reuter. Ob 7 zvečer je letalsko ministrstvo objavilo naslednje uradno poročilo: Pri tretjem poskusu sovražnika, da bi se približala Londonu, je protiletalsko topništvo pred Londonom v dveh minutah sestrelilo 40 sovražnih bombnikov.

London, 2. septembra. AA. Reuter: Skoraj 200 nemških lovskih letal in bombnikov je priletelo danes takoj po 12 nad jugovzhodno obalo. Nemci so naleteli na močan odpor protiletalskega topništva. Nemška letala so prihajala v valovih, toda tokrat so bili oddelki bolj razpršeni kakor poprej, kar je prišlo brzkone iz opreznosti zaradi akcije protiletalskih topov. V enem oddelku je bilo 24 »Heinklov«, v drugih oddelkih pa je bilo po 16 do 20 bombnikov. Z neke druge točke obale poročajo, da so tudi tam drugi valovi nemških bombnikov v spremstvu lovcev po približno 60 aparatov v vsakem valu preleteli obalo in naleteli na hud odpor protiletalskega topništva. Čim so prišli nekaj kilometrov v notranjost, so britanska lovška letala stopila v akcijo. Mislijo, da so bila zbita štiri letala. Niti na bomba ni padla na mesto. Visoko nad oblaki se je slišalo strojniško streljanje. Iz drugih krajev ob morju pa se izve, da so močni sovražni oddelki leteli silno visoko v smeri proti izlivu Temze.

Napadi na Berlin

Berlin, 2. sept. b. »United Press« poroča, da je Berlin preteklo noč zopet doživel bombni napad, ki se je pričel ob 12.44 in je trajal do 2.13. V središču mesta je bila protiletalska obramba le slabša. Ob 1.02 so se v kratkih presledkih slišale eksplozije. Svetlobne rakete so opazili v severozapadnem delu Berlina.

Berlin, 2. sept. AA. DNB: Listi poročajo, da je pri napadu na Berlin v noči 29. avgusta našlo smrt 12 ljudi. Zrtve angleškega napada bodo pokopali danes in jutri popoldne. Pogreb bo slovesen. Včeraj so v živalskem vrtu izkopali nekaj bomb. Ker še ni dognano, ali ni to še kaj bomb, ki niso eksplodirale, so v nekaterih ulicah ustavili promet.

Berlin, 2. sept. AA. DNB: V nasprotju z

Novi francoski poslanik v Belgradu

Belgrad, 2. septembra m. Snoči je dopotoval v Belgrad novi francoski poslanik na našem dvoru g. François Emile Maugras. Na kolodvoru so sprejeli in pozdravili novega francoskega poslanika svetnik francoskega poslanstva baron Cauche, francoski vojni ataše general Mersone trgovinski ataše Caumaine in ostalo osebje francoskega poslanstva v Belgradu. V imenu zunanjega ministra je francoskega poslanika pozdravil podšef protokola dr. Milovan Matić.

Novi francoski poslanik g. François Emile Maugras se je rodil l. 1881. Študiral je pravo, filozofijo in politične vede v Parizu. V diplomatski službi je že od l. 1908. L. 1911. je bil ataše pri poslanstvu v Petrogradu, med vojno je bil v vojski odlikovan z najvišjimi odlikovanji. Po vojni je bil svetnik poslanstva v Bangkoku in Tokiu. Nekaj časa je bil pomočnik načelnika za tisk v francoskem ministrstvu, odkoder je odšel na službovanje na Dunaj. L. 1935. je nastopil službo v Stokholmu, odkoder sedaj prihaja na novo službeno mesto v Belgrad.

Izvoz sadja v Protektorat

Belgrad, 2. sept. AA. Obveščajo se zainteresirani izvozniki, da je na zahtevo delegata ravnateljstva za zunanjo trgovino pristojni urad v Pragi povzval za jugoslovansko sveže sadje »požegačec« ceno od 16 RM pa 21 RM za

Vrstni red šestorice v pol etapi

1. Peternelj 4:46.13;
2. Gartner 4:50.16;
3. Pavlovič 4:54.06;
4. Andrejevič 4:54.06;
5. Vojinovič 4:54.06;
6. Pokupec 4:54.06.

Proga od Užica do Čačka

1. Peternelj 1:46.13;
2. Gartner 1:50.01;
3. Pavlovič, Andrejevič, Vojinovič, Veljkovič, Drljačić, Pokupec 1:54.06.

Skupni vrstni red po tretji etapi

1. Peternelj (Hermes, Ljubljana) 22:01.57;
2. Gartner (Ljubljana, Lj.) 22:04.55;
3. Podmiljšček (Edinstvo, Lj.) 22:21.44;
4. Grabner (Hermes, Lj.) 22:31.30;
5. Davidovič (Sokol, Zagreb) 22:31.58;
6. Veljkovič (Jugoslavija, Belgrad) 22:39.23;
7. Golob (Edinstvo, Lj.) 22:49.23;
8. Drljačić (Avala, Belrad) 22:56.54;
9. Petkov (Nak, Novi Sad) 23:01.57;
10. Ujčić (Jugoslavija, Belgrad) 23:05.39.

Na 14. mestu je Jakša od Edinstva (Ljubljana) s časom 24:00.52.

Kosovska Mitrovica, 2. septembra. m. Danes se je nadaljevala dirka okrog Srbije in sicer 4. etapa Čačak—Kosovska Mitrovica 176 km. Proga ni bila tako dolga kakor tretja etapa, vendar pa je bila zelo naporna, ker je pot vodila skozi hribovite kraje ob dolini Ibra. Vsi ed izredno slabe poti, je imel skoraj vsak tekmovalac več defektov, zato tudi čas ni najboljši V tej 4. etapi so naši kolesarji dokazali, da so med najboljšimi. Okrog 15.000 gledalcev je navdušeno pozdravilo Janeza Peternelja, ki je prvi privedel v Kosovsko Mitrovico v času 7:19.58. 2. Pavlovič v istem času. 3. Podmiljšček Franc v istem času. Ostali Slovenci so plasirali na 5. mesto Golob s časom 7:23.35, na 12. mestu Gartner s časom 7:26.47, na 14. mesto Grabner 7:31.02.

Z današnjo zmago v 4. etapi si je Peternelj priboril nagrado Radio Belgrada. Po končani 4. etapi zaradi izredno dobre vožnje v 3. etapi so štirje naši kolesarji v končnem plasemaju zavzeli vsa štiri prva mesta. Na čelu je Janez Peternelj, ki velja kot favorit za zmagovalca.

angleškim napadom na Berlin v noči od 31. avgusta na 1. september 1940, ki se je popolnoma izjalovila zaradi odličnega merjenja nemškega protiletalskega topništva in ni zato napravil nobene škode, so imele akcije in operacije nemških letal na Anglijo popoln uspeh. Tudi včeraj so nemške eskadrile izvršile več velikih napadov na vojaške cilje na Angleskem. Posebno važne so bile operacije proti pristaniškim napravam in lanjedelnicam ob izlivu Temze in v Liverpoolu. Na vseh objektih, ki so bili cilj nemških bombnikov, so se opazili hudi požari in eksplozije. Drugi poleti nemških letal, ki so se prav tako končali z velikim uspehom, so imeli va cilj letališča na južnem Angleskem, tovarne letal in drugega letalskega materiala na srednjem Angleskem. Na podlagi ugotovljenih uspehov se lahko reče, da bo produkcija teh tovarn vsaj zelo zmanjšana. Posebno pomembni so bili nemški uspehi v včerajšnjih letalskih bojih med angleškimi letali in nemškimi eskadrilami lovskih in bombnih letal. Od 133 aparatov, kolikor jih je angleško letalstvo izgubilo v teku včerajšnjega dne, so jih Nemci zbili 116 v letalskih bojih.

London, 2. sept. AA. Reuter: Izšlo je uradno poročilo, da so angleška letala prejšnji teden štirikrat letala nad Berlinom in obsula z bombami vojaške objekte v prestolnici in okolici. Bombardirala so tovarne letal in električne centrale. Razen vojaških objektov v Berlinu so angleška letala bombardirala tudi vojaške objekte na Nizozemskem, petrolejske rafinerije v Matbergu in vojaške objekte v Emdnu. Preteklo noč so angleška letala metala bombe največjega kalibra. Kljub zelo srditemu obstreljevanju nemškega protiletalskega topništva in kljub reflektorjem so angleška letala popolnoma izpolnila svojo nalogo.

Napadi angleških bombnikov

London, 2. septembra. t. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča o napadih angleških letal v Nemčiji: Naša letala so bombardirala letalske tovarne pri Monakovem in v Stuttgartu, petrolejske rafinerije v Hannoverju, Ludvigshafenu in Nordenhannu, municijske tovarne v Leipzigu in Bitterfeldu, ladijska gradilišča v Emdenu, elektrarno v Kasselu, blagovna skladišča v Soestu in Mannheimu ter številna letališča na sovražnem ozemlju. Prav tako so naša letala bombardirala tovarne »Fiat« v Turinu v gornji Italiji ter tovarne Marelli Megento v San Giovanni. Napadli smo tudi nemško pomorsko oporišče v Lorientu na francoski obali. Vsa letala so se vrnila. Le eno se je zbito pri povratku.

100 kg franko jugoslovansko-madžarska meja. Obračunavanje marke se izvrši po tečaju 1 RM je enako 10 čeških kron. Prav tako je zahteval ravnatelj v Pragi povisane cen za grozdje. O uspehu tega koraka bodo izvozniki pravočasno obveščeni.

Iz banovine Hrvatske

Nov zagrebački list

Dne 1. septembra je v Zagrebu začel izhajati nov list z imenom »Hrvatsko pravo«. V prvi številki so sodelovali dr. Landkušić, dr. Stjepan Buč, dr. Arzen Požaić, Ivan Lukac, Marko Krajačić, Stepan Fuček. Objašnjenje »imena« šteta se podpiševala, da sta kmeta.

Zagreb, 2. sept. b. Danes ob pol devetih se je pričela proslava 10 letnice grafičnega šahovskega kluba s turnirjem grafičnih prvakov iz Belgrada, Ljubljane, Novega Sada, Osjeka, Sarajeva in Zagreba. Igra se za naslov drafičnega mojstra v Jugoslaviji. V današnjem prvem kolu so bili doseženi sledeči izidi: Drašić (Zgb) : Sobovič (Sarajevo) 1:0; Müller (Osijek) : Hren (Ljubljana) 1:0; Reuter proti Djordjevič (Belgrad) 1:0. Turnir se bo nadaljeval vsak dan od 8.30 dalje in je zanj veliko zanimanje. V jutrišnjem drugem kolu nastopijo: Drašić : Reuter, Hren : Sobovič in Müller : Djordjevič.

Varaždin, 2. sept. b. Ponoči ob 2.10 so v Varaždinu in okolici čutili močne potresne sunkove, katerim so pozneje sledili še slabotni tresljaji. Smer potresa je od severovzhoda proti jugu. Prvi sunek je trajal 5 sekund, drugi pa dve sekundi.

Belgrajske novice

Belgrad, 2. sept. m. Predsednik vlade Dragiša Cvetković se je davi vrnil iz Niša v Belgrad ter je z letališča takoj odšel v svoj kabinet predsedništva vlade, kjer je imel konferenco z ministrom za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Budisavljevičem, kmetijskim ministrom dr. Cubrilovičem, ministrom dr. Konstantinovičem, ravnateljem Privilegirane izv. družbe in ravnateljem dr. Došićem. Potem se je z letalom odpeljal v Slovenijo. (Glej poročilo o njegovem obisku na ljubljanskem velesejmu na strani 4.)

Belgrad, 2. sept. m. Zveza ekonomistov kraljevine Jugoslavije bo imela 7. t.m. i. letni občni zbor v Banja Luki, na občnem zboru bo tudi več strokovnih predavanj.

Belgrad, 2. sept. m. V kratkem se bo preselila v Zagreb centrala kartela cementne industrije, ki je bila do sedaj v Belgradu. S premostitvijo te centrale v Zagreb se bo preselilo tudi njeno vodilno administrativno uradništvo.

Kdaj Dobrudža?

Sofija, 2. septembra. AA. DNB: Včeraj se je sestala bolgarska vlada na izredno sejo. Šef bolgarske delegacije v Crajovi Pomenov je podal pregled dosedanjih pogajanj. Kakor se je zvedelo, je treba urediti le še nekatere finančne zadeve. Bolgarska vlada je dala poslednja navodila svoji delegaciji. Pričakujejo, da se bodo vsa pogajanja danes končala. »Utruc je izvedelo, da bodo bolgarske čete postopno zasedle Dobrudžo in da bodo najprej vkorakale v Tuprakan.

Vojaške vaje rdeče armade

Moskva, 2. septembra. AA. DNB: Današnja Krasnaja Zvezda piše o nedavno končanih manevrih v moskovski armadni pokrajini in pravi, da bodo podobni manevri tudi v drugih armadnih področjih, v prvi vrsti pa v Odesi in Sibiriji. Tudi teh manevrov se bo udeležil narodni komisar za vojsko maršal Timošenko. List pravi, da pri teh vajah ne gre za manevre v ožjem smislu besede, temveč za vezbanje vseh pehotnih polkov dotične armadne oblasti zaradi izpolnitve vojaške vzgoje.

Trgovinski minister dr. Andres na Dunaju

Na dunajskem velesejmu je odprl jugoslovanski razstavnji paviljon — Ban dr. Natlačen med gosti Nemški minister Funk o trgovini z jugovzhodom

Dunaj, 2. septembra. AA. V soboto ob 23.30 je prišel na Dunaj jugoslovanski minister za trgovino in industrijo dr. Andres z gospo. Skupno z ministrom sta prispela tudi podpredsednik HSS senator inž. Košutič ter ban dravske banovine dr. Marko Natlačen kakor tudi več uradnikov trgovinskega ministrstva. Od jugoslovanske meje do Dunaja so bili prirejeni na vseh večjih postajah dr. Andresu sprejemi krajevnih oblastev. Za časa bivanja v Nemčiji je pokrajinska vlada dodelila dr. Andresu za spremljevalca svetnika dr. Borodajčevića. Na železniški postaji na Dunaju je zaželel v imenu pokrajinskega poglavarja Baldurja v. Schiracha dobrodošlico njegov adjutant Krüger ter ravnatelj dunajskega velesejma Rebek. Z jugoslovanske strani so pozdravili na železniški postaji jugoslovanskega ministra generalni konzul Živitič, trgovinski ataše Simič ter osebje generalnega konzulata. Po pozdravih na postaji se je minister dr. Andres odpeljal v hotel Imperial, kjer so bili zanj in za njegovo spremstvo pripravljeni apartmani.

Po slovesnem začetku velesejma v veliki dvorani Konzerthausa je bil slovesno odprt jugoslovanski paviljon. Slovesnosti so prisostvovali jugoslovanski minister za trgovino in industrijo dr. Andres z gospo, minister za telesno vzgojo Dušan Pantič, ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, podpredsednik HSS senator Košutič in drugi. Z dr. Andresom je prišel iz Belgija tudi nemški gen. konzul Neuhausen z gospo.

Preden so odprli jugoslovanski paviljon, v katerem so se nahajali poleg ministrov in njihovega spremstva tudi jugoslovanski konzul na Dunaju Živitič ter vse osebe jugoslovanskega konzulata, sta prispela nemški minister za gospodarstvo Walter Funk ter pokrajinski poglavar Baldur v. Schirach. Ob vstopu v paviljon sta sprejela Funka in pokrajinskega poglavarja načelnik oddelka za zunanjo trgovino dr. Dragan Mihajlovič in jugoslovanski generalni konzul Živitič. Po pozdravih sta dr. Funk in pokrajinski poglavar ostala dolgo v prisrčnem razgovoru z jugoslovanskimi ministri. Dr. Funka in pokrajinskega poglavarja so v jugoslovanskem paviljonu pogostili z jugoslovanskimi prigrizki. Očividno zadovoljna sta Funk in Baldur v. Schirach ostala celo uro v jugoslovanskem paviljonu ter si ogledala posamezne razstavljene predmete. Na kraju sta izjavila svoje posebno zadovoljstvo nad posrečeno razstavo jugoslovanskega gospodarstva.

Nemški minister Funk o gospodarskih zvezah Nemčije z jugovzhodom

»Interes Nemčije pri sedanjih trgovini z jugovzhodom je sam po sebi zadosten razlog, da se tamkaj ohrani mir«

V svojem govoru pri začetku dunajskega velesejma je izjavil Funk o poteku vojne tudi tole: Angležji so se v svojih računih popolnoma zmotili. Če njihova blokada je ostala brez učinka. Če suhe meje na severu, vzhodu in jugu je dli hudournik blaga v Nemčijo in ustvaril pomembne rezerve. Na Angleskem so razen tega precenjevali naše devizne težkoče in prav tako tudi naše za primer potrebe že naročene rezerve surovin

Beseda materam

»La Croix« od 29. avgusta bere dobro lekcijsko francoskim materam; vsaj večini od njih. Tudi one imajo namreč znaten delež pri zloumu Francije, ki je predvsem navedenega značaja. Po pravici se pritožujemo, kako je Francija podobna kakor v časih, ko je nastopila Ivana d'Arc, propadala, medtem ko so se njeni zastopniki med seboj prepirali, kdo bo zavzel prva mesta. Ko so Angležji prišli že pred Orleans, se je dvor zabaval, kakor da se ni zgodilo nič posebnega. Višji sloji so živeli tako razpuščeno, da je človeka sram, če lista po zgodovini tistih časov. Stiska naroda je bila tako velika, kakor je danes. Kazen za tako življenje je bila vsigdar huda. Mogoče pa ni bila nikoli tako huda, kakor je danes. Predvsem trpijo žene in matere. Več kot dva milijona očetov in sinov je v tujem ujetništvu, dasi bi jih Francija krvavo rabila na svojih poljih in domovih. Matere imajo veliko nalogo, da vzgojijo pokolenje, ki pogrša očetovega vodstva. Pri tej priliki pa si ne moremo kaj, da se ne bi spomnili, koliko mater je v času, ko se nikomur ni sanjala tako nesreča, zane-marjalo vzgojo svojih otrok. Njihovi otroci so poznali veliko nežnosti, pa zelo malo poduka in vzgoje. Otroka razvajati je lahko, napraviti iz njega človeka, ki bo na svojem mestu, pa je težka naloga. Ljubezen matere, ki svoje otroke samo neži in razvaja, je v resnici sam egoizem, ki se slabo izplača. Ta ljubezen nam je rodila pomehkužen rod, ki se boji vsake žrtve, si ne zna ničesar odreči in je sam tako egoističen, kakor je to videl pri svojih »dobrih mamicah«. Drugače naše stare matere! Ne da bi otroke samo božale, jim vse dovoljevale in jim znašale vse skupaj, jim je uspelo vzgojiti ubogljive otroke, ki so se znali lepo obnašati in pridno delati. Ta resnoba in strogo niti najmanj ni škodovala ljubezni med otroci in stariši. Sodobni otrok, ki ga doma obžujejo kakor kakšnega malega monarha, pa ne ljubi nikogar razen sebe. Celotno križanske družine so se prav slabo branile proti vplivu take vzgoje in so opustile izročilo, ki je velelo, da se mora človek naučiti discipline najprej tam, kjer se je rodil. Upati je, da se bomo vrnili k tem načelom.

in živeža. Nemško vojaštvo stoji danes z najboljšim orožjem in največjim letalskim brodom ob Rokavu in Atlantiku.

Kako je pa z nemško valuto? Marka je postala najstabilnejša in najzanesljivejša plačilno sredstvo in je na najboljši poti, da nadomesti medtem za tuberkulozo oboleli funt v Evropi, s katerim je doslej delovala londonska City. Angleška vlada je s takojšnjo veljavo prepovedala uvoz bankovcev angleške narodne banke. Učinek tega ukrepa za Nemčijo je brez slehernega pomena, ker smo imeli majhno količino funtov. Isto velja tudi za Italijo. Večji je bil učinek za Norveško, Dansko, Nizozemsko in Belgijo, predvsem pa za Francijo, ker so tam že od nekdaj imeli mnogo funtov. Toda najbolj bo učinek tega ukrepa občutila Anglija sama.

Številke zunanje trgovine v zadnjih mesecih ne zaostajajo več mnogo za številkami vsega leta 1938. Izvozna stran kaže celo zadnje mesece uspehe, kakršnih ni nihče pričakoval. Posebno ugoden razvoj kaže naša zunanja trgovina z zavezniško Italijo. K temu je treba dodati pomen povečane trgovine z Sovjetsko Rusijo in čedalje boljše izgraditve naše trgovine z jugovzhodno Evropo pri čvrstem tejaju marke.

Če pomeni ta vojna danes res boj med proizvodnimi silami, je Anglija že izgubila. A tudi dosedanjí uspehi angleških letalskih napadov zmanjšujejo Churchillove upe na utvare obupanca, ko misli na oslabitev nemške produktivnosti.

Izmenjava blaga med Nemčijo in jugovzhodno Evropo se je razvijala ves čas vojne kljub vsem oviram zahodnih vesil neovirano. Se več, ta izmenjava je postala še živahnjša kakor v mirnem času, ker so odstranjene prometne težave, nastale v začetku zaradi pretiranja prekomorskih zvez in pozneje zaradi nenavadno hude zime. Dobro znamenje za dobaviteljsko sposobnost nemške industrije sredi vojne je to, da je izvoz, ki obsega mnogo za vojno važnega blaga, postal povprečno večji. Trgovina, ki se je med vojno razvila med Nemčijo in jugovzhodno Evropo, ne bo ostala samo kot kratkotrajna vojna pojava. Velike izkušnje, ki si jih je Nemčija nabrala doma, so zdaj na razpolago prizadevanju, da se uveljavijo bolj popolno razvite metode tehnike in v možnosti gospodarstva jugovzhodne Evrope, če hoče le ta dvigniti svoje gospodarstvo, svoje rudarstvo, svoje prometno omrežje in svojo industrijo na višjo produktivno stopnjo. Iz tega bi se rodilo nadaljnje in še tesnejše trgovinsko razmerje do Nemčije, obenem bi pa to pomenilo tudi zvišanje življenjske ravni in okrepitev južne Evrope sprito nestalnosti svetovnega položaja. Ta razvoj bo rodil, da se narodno gospodarstvo Nemčije in južne Evrope čedalje bolj med seboj prilagodi. To pa jugovzhodnih držav ne bo prav nič oviralo, da ne bi še nadalje izgradile tistih panog industrije, za katere imajo gospodarsko osnovo. Prav tako jih ne bo prav nič oviralo pri njihovi trgovini. To velja posebno za razmerje do zavezniške Italije. Obe zavezniški velesili delujeta tako na političnem kakor na gospodarskem polju v popolnem medsebojnem soglasju. Jugovzhodna Evropa stoji šele v začetku svojega gospodarskega razvoja. Blagostanje jugovzhodnih narodov je tudi v nemškem interesu. Nemčija ni nikoli mislila na to, da bi jugovzhod izrabila izključno kot izhodišče svojih surovin, ampak je zmerom hotela iz teh držav ustvariti trden člen v evropskem redu. Interes Nemčije pri sedanjih trgovini z južno Evropo je sam po sebi zadosten, da se na jugovzhodu ohrani mir. Državi osiše bosta gledali, da odstranita vse ovire miru na tem področju. Nemška trgovinska politika je zasnovana tako, da mora napraviti konec drobljenja Evrope v gospodarskem pogledu. Med evropskimi državami, ki so s svojo strukturo zvezane med seboj v skupno gospodarsko usodo, mora zaradi koristi vseh vladati zdrava razdelitev dela. Zgodovinski dogodki so že v teku. Zmaga Nemčije in Italije so ustvarile dva činitelja zgodovinskega pomena, ki uvajata zgodovinsko preobratnico za Evropo. Richelieujeva oporoka iz začetka 17. stoletja, dogma francoske politike, ni mogla izpolniti težnje, da se mora Nemčija kot večna nevarnost Franciji, po vsaki ceni izločiti. Še eno dejstvo je, da mora namreč večnemu oboroževanju slediti resnejši in bolj gospodarski red v Evropi.

Vojna v Afriki

Italijanska poročila

Vojna poročila

Italijani prodirajo v Kenijo

Nekje v Italiji, 2. sept. AA. Stefani: Sporočilo glavnega štaba italijanske oborožene sile št. 86 se glasi:

Na vzhodnem delu Sredozemskega morja je neka naša letalska formacija bombardirala sovražnega konvoja. Zadata je bila neka ladja ter težko poškodovana.

V Keniji so naše kolonialne čete zasedle Buno, pomembno karavansko središče, 90 km oddaljeno od Mojaie.

Sovražnikova letala so letela na več krajih nad Cirenaiiko, kjer je bilo ubitih sedem ljudi, osem pa ranjenih. Sovražna letala so letela tudi nad Vzhodno Afriko, kjer so bile ubite tri osebe, ranjenih pa je bilo pet. O priliki sovražnega napada na letališče Cagliari, je bil zadet del zgradbe poveljništva ter dve letali na zemlji. Ni bilo ne mrtvih ne ranjenih.

Nekje v Italiji, 2. sept. AA. Stefani: Poročilo glavnega štaba italijanske oborožene sile št. 89 se glasi:

Preteklo noč so sovražna letala letela nad Sardinijo. Protiletalsko topništvo je zabilo tri sovražna letala. Ni bilo nobenih žrtev niti škod. Sovražna letala, ki še vedno prihajajo čez švicarsko ozemlje, so letela nad nekaterimi kraji v Piemontu in Lombardijo, kjer je takoj prišlo do letalskega in protiletalskega odgovora. Ker letala niso mogla prispeti do željenega cilja, so vrgla 4 bombe v neko vas v bližini Varese. Prav tako so metala na razne kraje, ne da bi pri tem povzročila škodo letali se nista vrnila.

*Pri letalskih napadih na Tobruk, v katerih je javljalo sporočilo št. 86, je bila zadeta bolnišnica,

V jugoslovanskem paviljonu

Včeraj ob 14 je pokrajinski poglavar Baldur v. Schirach priredil v Hofburgu svečano kosilo na čast tujih gostov, ki so prispeli na letošnji dunajski jesenski velesej. Svečanemu kosilu je prisostvoval tudi jugoslovanski minister dr. Andres s svojim spremstvom. Ob 18 je bila v dunajski operi svečana predstava na čast gostom. Izvajali so Mozartovo »Zafarano piščalko«. Zvečer je priredila dunajska občina banket v občinski palači.

Dr. Andres o gospodarskih odnosih med Nemčijo in Jugoslavijo

Dunaj, 2. septembra. AA. Drugi dan svojega bivanja na Dunaju je trgovinski minister dr. Andres prebil v važnih razgovorih s predstavniki Nemčije. Tako je imel dopoldne v hotelu Imperial razgovor z nemškim gospodarskim ministrom dr. Funkom. Nato je prebil dr. Andres dalj časa v razgovoru z državnim podtajnikom dr. Clodiusom. Ob 11 je ministra dr. Andresa v hotelu obiskal pokrajinski vodja Baldur v. Schirach, potem spet gospodarski minister Funk.

Dunajska radijska postaja je zaprosila ministra dr. Andresa, da bi na radiu spregovoril o gospodarskih zvezah med Jugoslavijo in Nemčijo ter o svojih vtisih na dunajskem velesejmu, in sicer v nemščini in srbohrvaščini jutri ob 9.30. Predavanja bodo prenašale jugoslovanske in nemške radijske postaje.

Danes ob 13.30 je trgovinski minister dr. Andres sprejel zastopnike dunajskega tiska med njimi tudi ravnatelja največjega dunajskega lista »Neues Wiener Tagblatt«. Pri tej priliki se je dr. Andres bavil z gospodarskimi odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo od leta 1934 do danes. Med drugim je dejal: Najprej sem moral pomisliti na pretekle čase, ko je Dunaj imel vlogo posredovalca med Jugoslavijo in gospodarstvom sred-

Nemške navedbe

Berlin, 2. septembra. t. DNB. Nemška vojaška oblast je objavila statistiko o uspehih in izgubah v enem letu letalske vojne. Nemška letala so napravila vsega 3.500 poletov v 220 dneh. Na nasprotnika so v tem času zmetala 5 milijonov bomb s skupno težo 75.000 ton. Potopljenih je bilo nad 500 sovražnih vojnihih in trgovskih ladij s skupno 2 milijona tonami. V prvem letu vojne je sovražnik izgubil 3.100 v bojih v zraku, na tleh pa 3.850. Skupne izgube na letalnih vseh sovražnikov Nemčije znašajo okrog 7000 letal in 155 zapornih balonov. Nemško letalstvo je uničilo nad 400 sovražnih tankov, 10 sovražnih vojnihih in trgovskih ladij, 10 nemških pilotov je v tem času preletelo več kakor 10 milijonov kilometrov. V istem času je bilo uničenih skupno 1.050 letal.

Berlin, 2. septembra. AA. DNB. »Berliner Zeitung am Mittag« prinaša podatke o nemških in letalskih izgubah. Po teh podatkih so od 7. do 31. avgusta Angležji izgubili 1.365 letal in 175 barajnih balonov. Nemci pa so izgubili vsega skupaj 406 letal. Te številke jasno dokazujejo veliko premoč letalstva.

Berlin, 2. septembra. b. »National Zeitung« objavlja članek ob prvi obletnici vojne, v katerem podaja izgube angleškega brodomstva. Po tej statistiki je Anglija izgubila od 1. septembra 1939 do 29. avgusta 1940 tri bojne ladje prvega razreda, dve nošilki letal, 11 križark, 43 rušilcev, 23 podmornic, 5 pomožnih križark, 9 minonoscev in še nekaj po-

ena oseba pa težko ranjena. Eno sovražno letalo je zbil protiletalsko topništvo mornarice.

V Vzhodni Afriki so sovražna letala skušala napasti otok Harvil, 80 km stran od Masave. Zbilo je bilo eno sovražno letalo, trije člani posadke pa so bili ujeti. Pri letalskem napadu na Asat je bilo nekaj malega škode, ranjenih pa osem oseb. Zbilo je bilo eno sovražno letalo. Naša letala so metala bombe majhnega kalibra in streljala s strojnimi na sovražno taborišče južno od Manama, na drugi strani Kasale. Po zadnjih ugotovitvah je sovražnih izgubil v bitki pri Adaro, o katerem je govorilo sporočilo št. 83, 21 mrtvih. Zaplenjen je bil tudi en oklepni avtomobil.

Rim, 2. sept. AA. Stefani: Pooblaščen krogi zanikajo vest londonskega radia, da so baje angleška letala hudo bombardirala zbirališča italijanskih letal pri Mogadiscu. Akcija, o kateri govori poročilo londonskega radia, je omenjena v italijanskem poročilu 30. avgusta, ki pravi, da so sovražna letala trikrat bombardirala Mogadiscu in da je bilo nekaj mrtvih, 7 pa ranjenih, da pa je bila škoda neznatna. Poudarjajo tudi, da so bila angleška letala pri tej akciji razdeljena v tri oddelke.

Angleška poročila

Vojna poročila

Kairo, 2. sept. AA. Reuter: Suočni so agnleška letala bombardirala glavna sovražnikova letališča v vzhodni Libiji. Obšla so z mombami Tobruk, Elgrazalo, Bardir in Elgubi. V Alkmini so bombe priletele na sovražnikova letala na tleh. Takoj so začeli vstajati stebri gostega dima. V Tobruku so nastale velike eksplozije. Stiri sovražnikova letala so bila sestreljena.

Kairo, 2. sept. Reuter: Vrhovno angleško poveljstvo poroča: Danes se na nobeni fronti ni zgodilo nič posebnega.

njeevropskih držav. Tudi danes se pojavlja Dunaj v svoji posredovalni vlogi. Tokrat gre predvsem za veliko nemško in jugoslovansko gospodarstvo. Ze sam položaj Dunaja v jugovzhodnem delu Nemčije pomeni posebno nalogo glede razvoja gospodarskih stikov med veliko Nemčijo in jugovzhodnimi državami. Ta naloga se zdi pomembnejša od prejšnjih. Gre za čisto določene smernice medsebojnih gospodarskih stikov, za jasen načrt, po katerem je treba zgraditi odnose med veliko Nemčijo in Jugoslavijo. Tudi v tem pogledu je bilo mnogo storjenega, še več pa bo treba storiti. Da pa ne bi gospodarski odnosi med obema državama v teh spremenljivih časih bili ogroženi, nora biti tukaj stalni čuvaj, ki deluje za ohranitev in poglabitev teh odnosov. V našem primeru je treba vse storiti v skladu z jasno označenimi potrebami jugoslovanskega in velikomemškega gospodarstva. Služiti temu dolžnostim je odgovorna toda hvaležna naloga. Za to nalogo je Dunaj po svoji tradiciji že bolj poklican kakor pa kakšno drugo mesto. Dunajski velesejem bo moral izpolniti čim večji del tega programa. Udeležba Jugoslavije na letošnjem dunajskem velesejmu je prišla zaradi imenovanj razgovor. Na dunajskem sejmu naj bi se srečali nemški in jugoslovanski predstavniki gospodarstva ter poiskali možnosti za izmenjavo ter za medsebojni gospodarski promet, da bi s tem prispevali k napredku obeh gospodarstev. Na koncu se je dr. Andres bavil z včerašnjim govorom ministra Funka in poudaril, da je Jugoslavija pripravljena sodelovati pri novi gradnji evropskega gospodarstva v pripravi, da bodo tudi njeni gospodarski interesi upoštevani.

PRIVATNA DVORAZREDNA
TRGOVSKA ŠOLA
ZBORNICE ZA TRGOVINO
OBRT IN INDUSTRIJO
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 27
(TRGOVSKI DOM)
SOLA IMA PRAVICO JAVNOSTI
SPREJEMA DIJAKE Z MALO MATURO ali ZAVRŠNIM IZPITOM
VPISOVANJE VSAK DAN OD 10—12
ZACETEK POUKA 10. SEPTEMBRA
TELEFON 33-40

Izgube v zraku po enem letu vojskovanja

možnih ladij. Angleška vojna mornarica je izgubila vsega 99 pomorskih enot s 397.000 tonami.

Berlin, 2. septembra. AA. DNB. Tudi v toku današnjih letalskih bojev nad južno Anglijo in angleško obalo se je izkazalo, da so nemške letalske formacije bile v premoči. Izve se, da je bilo zbitih danes 46 angleških letal, 6 letal pa je bilo uničenih na letališčih. 12 nemških letal se ni vrnilo v svoja oporišča.

Angleške navedbe

London, 2. septembra. t. Reuter. Vojno ministrstvo je objavilo nekatere uradne številke o izgubah v letalski vojni v prvem letu vojne z Nemčijo. Uradno sporočilo pravi, da je Nemčija izgubila od 1. do 3. septembra 1939 do konca avgusta 1940 vsega 3914 letal in 155 zapornih balonov. Nemško letalstvo je uničilo nad 400 sovražnih tankov, 10 sovražnih vojnihih in trgovskih ladij, 10 nemških pilotov je v tem času preletelo več kakor 10 milijonov kilometrov. V istem času je bilo uničenih skupno 1.050 letal.

V istem času je utrpelo angleško letalstvo 1009 uničenih letal, od katerih pade 458 izgub na boje v Franciji in Belgiji, 315 pa so jih Angležji izgubili v bojih nad Anglijo, 154 na svojih poletih nad Nemčijo, nad Severnim morjem 23, nad Norveško 67.

Samo meseca avgusta so angleški letalci sestrelili nad Anglijo 1097 nemških letal, dne 1. septembra 1940 pa 83 V tednu od dne 25 do 31. avgusta so Angležji sestrelili 293 nasprotnih letal, sami pa so izgubili 113 lovkah letal ter 15 bombnikov.

Iz Francije

Kulturnopolitične uredbe francoske vlade

Vichy, 2. septembra. Francoska vlada se po načrtu trudi, da bi francosko ljudstvo očistila uničujočega vpliva tako zvanega integralnega laicizma in izključnega vpliva socialistično-komunističnih učiteljskih strokovnih organizacij. Najprej je vlada odstranila tako zvanе posvetovalne odbore za ljudsko šolo, ki so dejansko omogočali gospodarstvo levčarskih učiteljev v ljudski šoli in v francoskem podeželju. Sedaj je vladna komisija pričela pregledovati učne knjige, ki jih uporabljajo ljudskošolski otroci. Tudi tu so razmere naravnost katastrofalne. V nobeni učni knjigi se ne omenja Boga, krščanske religije, pri zgodovinskem pouku se otroku jemlje smisel za vero, a obenem tudi čut za veličino naroda in ljubezen do domovine. Sestavljena je posebna komisija, ki bo delala pod nadzorstvom prosvetnega ministra in ki bo odločala o odobritvi ljudskošolskih knjig.

Istočasno se pripravlja preosnova zakona o ločitvi zakonske vezi. Tovrstni postopek je bil do sedaj večkrat re formalnost. Po novem zakonu pa bo ločitev zakonske vezi otežena. Ministrstvo za družino istočasno pripravlja ostre zakonske odredbe proti prostituciji.

Clermont-Ferrand, 2. sept. AA. Havas: Francija je zdaj prisiljena posluževati se lastnih sredstev za prehrano. Na polju kmetijstva je bila Francija pred vojno med prvimi produktivnimi državami ne samo v Evropi, ampak na vsem svetu. Kar se tiče mesa, lahko Francija ob lastni živinoreji počaka na boljše dni glede uvoza. Francija mora upoštevati posledice vojne in zato omejiti konsum mesa. Francija še zdaleč ni zaradi sedanje vojne prisiljena uvažati živino, ker je še zmerom bogata z govedi in razpolaga po statističnih podatkih s 16 milijoni krav in volov. Glede svinj je Francija na drugem mestu takoj za Nemčijo. Tudi glede mežgov in oslov je Francija na drugem mestu, takoj za Nemčijo.

Gospodarstvo

Lep obisk jesenskega velesejma Predsednik vlade g. Cvetkovič na velesejmu

Ljubljana, 2. septembra.

Danes je že tretji dan velesejma in po prvih dneh jesenske prireditve ljubljanskega velesejma že lahko sklepamo na to, kakšen bo rezultat te prireditve. Letos se pozna, da je obilica razpoložljive gotovine, ker je delno varčevanje nekoliko popustilo, na drugi strani pa so v nekaterih strokah prinesle višje cene tudi večje dobičke. Denar ni več tako cenjen glede svoje vrednosti kot prej. Ljudje kupujejo mnogo predmetov veliko lažje kot nekdanj, ker ne štedijo toliko z denarjem in smatrajo sedanjost dobo ugodno za nakupe.

Povišanje kupne moči našega kmeta se pozna tudi pri kmetijskih strojih. Prodaja kmetijskih strojev je prav dobra in se morajo pohvaliti tako domači izdelovalci kakor tudi uvozniki teh predmetov iz Nemčije. Prodaja je dosegla znatno višino in obstaja zanimanje še naprej v veliki meri.

Zanimivo je, da so letos tudi nekatere panoge, ki so drugače bile navezane bolj na manjšo prodajo, dosegle mnogo naročil v večjih količinah. Mnogi interesi raje kupujejo na velesejmu, kjer nimajo samo vzorcev, ampak tudi že razstavo blaga in se potem lažje odločijo za posamezne vrste. Lažje jim je kupiti na velesejmu kot pa pri potniku ali pa izbirati v trgovini sami. Vse to doprinaša, da se je kupitiško življenje začelo kaj živahno razvijati. Med posameznimi strokami omenjamo posebej pohištvo, ki doživlja kot vedno, dobre uspehe. Nekatere oprave so bile že prodane, med

njimi celo neke po dvakrat, še vedno pa je naprej znatno povpraševanje. Nadalje je bilo doslej že zabeleženih več prodaj naslednjih predmetov: registrirane blagajne, živalni stroji, radijski aparati, računski stroji, preproge, drobni predmeti itd.

V soboto je bil običajni otvoritveni obisk, v nedeljo pa je imel velesejem rekordno število obiskovalcev. Že dolgo ni bilo tako živahne nedelje kot je bila prva velesejmska nedelja na velesejmu. Tudi v ponedeljek ko je obisk običajno manjši, se je poznalo, da obisk še vedno zadovoljuje in je bilo ves čas v paviljonih živahno. »Toti teater« ima vedno dovolj obiskovalcev, saj so bile vse dosedanje predstave — razprodane.

Ljubljana, 2. septembra 1940.

Danes popoldne po pol šestih je nenadoma prispel na ljubljanski velesejem predsednik vlade g. Dragiša Cvetkovič, ki je obiskal že lanskega jesenskega velesejma in sploh kaže živo zanimanje za probleme ljubljanskega velesejma. Z g. predsednikom je bil njegov sin in dve dami. Predsednika vlade g. Cvetkoviča je pozdravil v imenu velesejmske uprave ravnatelj g. dr. Milan Dular ter ga spremljal pri njegovem obhodu skozi paviljone. Predsednik vlade g. Cvetkovič se je živo zanimal za številne razstavljene predmete ter je ostal izredno dolgo na velesejmu. Nakupil je mnogo predmetov, zlasti proizvodov naše domače obrti, nadalje oljno sliko z umetniške razstave. Zvečer ob 7 je zadovoljen z ogledom zapustil velesejem.

Povišanje najnižjih mezd

V ministertvu socialne politike in ljudskega zdravlja izdeluje izpremembe uredbe o minimalnih mezdah. Po informacijah iz Beograda je pričakovati, da bo najnižja urna mzda v državi zvišana od sedanjih 2 din na 3 din za uro. Druga določila uredbe iz leta 1937 pa bi ostala v glavnem neizpremenjena. Ker morejo banji omejevali najmanjše mezdne za ne-kvalificirane delavce v okviru 10% pod osnovno najnižjo mzdo in 50% nad to mzdo, je pričakovati, da se bo ponekod zvišala najnižja mzda za ne-kvalificirano delavstvo do 4.50 din na uro. Predlog ministertva je prav za prav kompromisni predlog, ker so delavce organizacije postavile zahtevo, da se najnižje mezdne še bolj zvišajo.

Cene pšenice v dunavski banovini

Ban donavske banovine je v soboto, dne 31. avgusta predpisal naslednje predpise o meljavi na merico ter cene moka:

1. Znesek merice pri mletju je določen z največ 13 kg za 100 kg pšenice. Tu je vključen kolo, tako da mora mlin izdati 87 kg mlevskih izdelkov za 100 kg pšenice. Pri navadnem mletju na merice je določen znesek merice na največ 10 kg, tako da mora mlinar dati producentu 90 kg mlevskih izdelkov za 100 kg pšenice.

2. Zdrob, bela moka, presejana koruzna moka, ki jih dajejo v promet mlini, se smejo prodajati po naslednjih cenah:

A) Za mline: zdrob, bela moka 0g 7.23 din za kg, krušna moka 3.58 din za 1 kg, otrobi 1.80 din za kg. V te cene ni vračunana cena vreč in skupni davek na poslovni promet.

B) Za trgovce na veliko (grosiste): zdrob, bela moka 0g 7.63 din, krušna moka 3.83 din in otrobi 1.90 din.

C) Za trgovce na drobno (detajliste): zdrob, bela moka 0g 7.75 din, krušna moka 4 din in otrobi 2 din.

V cene moka na debelo in na drobno je vračunan skupni davek na poslovni promet.

Te cene odgovarjajo cenam, katere je predložila banski upravi posebna anketa, ki jo je skli-

cal trgovinski oddelek banske uprave. Med drugim je ta anketa ugotovila:

1. Tipi moka bodo odrejani dokončno po zaslišanju novosadske produktivne borze, po poskusnih mletjih.

2. Za mline se predlagajo naslednje cene moka, ne računajoč skupni davek na poslovni promet: za belo moko 0g 7.23 din za kg, za krušno moko 3.58 din, za otrobe 1.80 din. Te cene so bile izračunane takole: Vračunana je nabavna cena pšenice v znesku 300 din za 100 kg, marža 13 din, prevoz 100 din, skupno 323 din za 100 kg.

Cena bele moka 0g je izračunana na osnovi navedene cene pšenice, t. j. 323 din z dodatkom 4 din. Tako je prišlo do cene 7.23 din za kg bele moka.

Cena krušnemu žitu je izračunana na osnovi cene pšenice z dodatkom 0.35 din, t. j. 232 in 35 dinarjev in je tako nastala cene za krušno moko 3.58 din za kg.

Na osnovi teh cen izhaja, da dobe mlini za mletje 100 kg pšenice v proizvodih teh-le vrednosti: za 10 kg bele niče 72.30, za 70 kg krušno moko 250.60, za 20 otrobov 32.40, torej skupno 355.30 dinarjev. Če se od te cene odbije 32.30 din kot zaslužek in krije stroškov mline, znaša čisti dobiček mline, ki zmleje 1 vagon pšenice dnevno 3230 din.

Za grosiste je vzeta že navedena osnovna cena, prištevi 4.25 skupni davek in 8—10 par do datka za zaslužek pri kg.

Cena moka na drobno je bila ugotovljena na ta način, da je bila vzeta osnovna cena na veliko in dodan zaslužek 10—15 par pri kg za belo in krušno moko ter 10 par za otrobe.

Vse te cene naj veljajo franko mlin, franko vagon in franko vlačilec.

Nadalje je predložila ožja komisija tudi odstotek merice, katerega je potem odredila banska uprava kot najvišji dopustni odstotek, t. j. 13, odnosno 10%.

Organizacija naše zunanje trgovine

Pričakovati je treba v najkrajšem času objavo uredbe o organizaciji in nadzorstvu zunanje trgovine. Ta uredba določa predvsem, da se morajo izvozniki kot uvozniki združiti v prisilne organizacije.

Uvozniki inozemskega blaga morajo biti organizirani v uvoznih organizacijah in morejo poslovati samo s posredovanjem teh. Isto bo tudi z izvozniki. Ravnateljstvo za zunanjo trgovino, ki bo izvrševalo nadzorstvo nad uvozom in izvozom, ne bo več dovoljevalo uvoza posameznikom, odn. za posamezne trditve, temveč bo ugotovilo potrebe nekaterih vrst blaga, katere bo dostavilo zainteresiranim skupinam, te pa bodo med svoje člane razdelile dobljene količine. Isto bo tudi pri izvozu. Ravnateljstvo za zunanjo trgovino bo neposredno kontroliralo delo teh skupnosti, zajednic.

Glede uvoza bo najprej ugotovljen seznam predmetov, ki bodo razdeljeni v dve skupini. Prva skupina obsega one predmete, ki so običajni in brez katerih ne moremo izhajati, druga skupina pa obsega predmete, katerih uvoz lahko zmanjšujemo z ozirom na potrošnjo in z ozirom na domačo proizvodnjo. Uvoz predmetov bo predviden vedno za tri mesece v naprej, tako da morejo zainteresirane trditve, odn. prisilne organi-

V vseh paviljonih beogradskega sejmišča bo prirejen

BEOGRAJSKI JESENSKI VZORČNI SEJEM

od 7. do 16. septembra 1940

Na sejmu bodo zastopane naslednje stroke: tekstilna, usnjarska, papirna, opremlna, glasbeni instrumenti, kovinska, strojna, motorji, aparati, elektrotehnična, optična, radijska, poljedelski stroji, stavbna, kemična, steklarska, porcelanska, galanterijska, prehranjevalna, alkoholne pijače, knjižna, propagandna in reklamna.

50% popust na železnicah in parnikih

Pri odhodu je treba kupiti celo karto z rumenim blanketom za znižano voznino. Na sejmu potrjeni blanket daje pravico na brezplačen povratek z isto karto, ki jo je treba ohraniti.

zacije znati naprej, s katero količino dotičnih vrst blaga morejo računati.

S to organizacijo naše zunanje trgovine bodo prenehale poslovati razne obstoječe ustanove, ki so imele kompetence v tej panogi našega gospodarstva. Vrhovno nadzorstvo nad zunanjo trgovino bi imel Svet za zunanje trgovinsko politiko. Koordinacijski odbor pri ministertvu zunanjih zadev bo stvarno odbor za dajanje instrukcij ob priliki trgovinskih pogajanj s stališča zunanje politike. Devizni odbor pri Narodni banki bo verjetno obstojal še nadalje. Izvozni in uvozni odbor bosta pa likvidirana, pri Svetu zunanje trgovine pa se bo osnoval ožji odbor ki bo delno imel funkcije izvoznega in uvoznega odbora. Devizno ravnateljstvo Narodne banke bo nadalje izvrševalo službo v zunanji trgovini, katero je imelo doslej.

Organizacija izvoza in uvoza po prisilnih organizacijah bo selekcionirala trditve, ki se bavijo z uvozom in izvozom, odn. se bo njih število zmanjšalo. Toda tega ni razumeti tako, da bo onemogočeno ustanavljanje novih tvrdk. Trditve in izvoz se bodo lahko še v naprej ustavljale, toda samo v soglasju z dotičnimi prisilnimi organizacijami. Uredba določa tudi uvedbo popolne kontrole cen in zalog uvoznega blaga. Kar se tiče izvoza, bo vpeljana kontrola o dobičku, ki bo današnjih razmerah omejen. Izvozniki dovoljeni ne bodo več dobivale posamezne trditve temveč se pri izdaji dovoljenj upoštevalo tudi to, ali ima trdka blago, ne pa ali ima pravico na pridobitev dovoljenja. Isti primer bo pri uvozu. Pri dodeljevanju uvoznih dovoljenj se ne bo gledalo na trdke, temveč na količino in potrebo dotičnega blaga.

Koliko naj bi znašala cena ljudskega kruha. Belgrajška »Politika« prinaša članek, v katerem pravi, da bi naj znašala povprečna cena ljudskega kruha okoli 4 din za kilogram.

Novi kontingenti za izvoz v Nemčijo. O priliki razgovorov o ureditvi plačilnega prometa z Holandijo nam je Nemčija odobrila do konca meseca septembra še naslednje kontingente za uvoz našega blaga v Nemčijo: strojni ekstrakti 100 ton, klej in lepilo iz kosti 250 ton, kostna moka 1700 ton, svileni kokoni 50 in svinjske kože 50 ton. Poleg tega je povečan kontingent za surove kože drobnice za 25%. Kontingenti za strojila, klej in kostno moko se bodo mogli izkoristiti le v toliko, v kolikor bo devizno ravnateljstvo Narodne banke ugotovilo, da imamo izvozne presežke.

Priv. izvozna družba in banovinski semenski skladi. Iz Beograda poročajo, da je letos zaradi slabe kakovosti letine dodelila Priv. izvozna družba banovinskim semenskim skladom v vsej državi 5 milijonov dinarjev. Ker je družba že aprila letos dala banovinskim semenskim skladom 4.5 milijona dinarjev so vse banovine v državi prejele za svoje semenske sklade 9.5 milij. din podpora Priv. izvozne družbe.

Na vrata trkajo težki časi. Nič dobrega se nam ne obeta. Bodočnost je doletela črna zlasti za malega človeka. Ta nima prihrankov, saj je s svojim zaslužkom komaj kri tekoče izdatke, mnogi pa so sploh znatno zadolženi. Mali gospodar si je postavil skromen dom, pri tem pa se je zadolžil. Gospodarsko stanje si bo mareskdo znatno zboljšal, če se bo oprijel reje malih živali. Obiščite na ljubljanskem velesejmu razstavo društva »Rejca malih živali«, kjer boste lahko ugotovili koliko koristi prinaša smotrna reja malih živali.

Redno jesensko licenciranje bikov bo v okraju Slov. Gradec po naslednjem vrstnem redu: Dne 16. septembra ob 8 dopoldne na sejmišču v Slov. Gradcu za občini Slov. Gradec in Pameče; dne 16. septembra ob 14 popoldne v Podgorju na Roginovem (Lampretovem) vrtu za občini Podgorje in Razbor; dne 17. septembra ob 8 dopoldne na sejmišču v Smartnem pri Slov. Gradcu na vrtu pred trgovino Brezovnik za občino Smartno; dne 17. septembra ob 14 popoldne v St. Ilju pod Turjakom na sejmišču za občino Misljina; dne 18. septembra ob 9 dopoldne na sejmišču v Velenju pri restavraciji Rak za občine Velenje, St. Janž, St. Ilj, St. Andraž in Skale; dne 18. septembra ob 14 popoldne na sejmišču v Šoštanju za občini Šoštanj in Topoljska.

Borze

Dn 2. septembra

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 528.467 dinarjev.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt 178.15—181.35
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.—
Zeneva 100 frankov 1009.84—1019.84

Ljubljana — svobodni kliring:

London 7 funt 220.82—233.52
Newyork 100 dolarjev 5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov 1247.90—1257.90

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 1 marka 14.70—14.90

Zagreb — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 48 denar

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 49.74—49.97

Sofija 100 din 92.00—92.80

Curih. Blegard 10, Pariz 10.05 (bankovci 7.35), London 17.625 (bankovci 10), Newyork 439 (bankovci 443), Milan 22.15, Madrid 40, Berlin 175.50 (reg. marka 50.75, trg. marka 24), Stockholm 104.70.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 443—447

v Zagrebu 445 denar

v Beogradu 444—444.50

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 90—100 agrarji 51—52, voj. škoda promptna 443—447, begl. obveznice 76—78, dalm. agr. 69—71, 8% Blerovo posojilo 98—99, 7% Blerovo posojilo 93.50—94.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—103, 7% stab. posojilo 95—97. — Delnice: Narodna banka 7700—7800, Trboveljska 285—295, Kranjska industrijska družba 148 denar.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 96 denar, agrarji 50.50 denar, vojna škoda promptna 445 denar, begl. obveznice 76.50 denar, dalm. agrarji 69 denar, 6% šumske obveznice 68 denar, 4% severni agrarji 51.50 denar, 8% Blerovo posojilo 98 denar, 7% Blerovo posojilo 93.50—94, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. posojilo 93 denar. — Delnice: Narodna banka 7800 blago, Priv. agrarna banka 180 blago, Trboveljska 295—300 (300), Gutmann 45 denar, Sladk. tov. Bečkerek 600 denar, Sladk. tov. Osijek 205—210 (205), Osj. livarna 165 denar, Isis 32 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98.50 denar, agrarji 52 denar, vojna škoda promptna 444—444.50 (445), begl. obveznice 76.25 denar, dalm. agrarji 69.75—70 (96.75), 6% šumske obveznice 69 blago, 8% Blerovo posojilo 99 denar, 7% Blerovo posojilo 93—94, 7% posojilo Drž. hip. banke 101.50 denar. — Delnice: Narodna banka 7800 blago, Priv. agrarna banka 199—200 (201).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica nespremenjena; oves bački in sremski 305—310; rž ne notira; ječmen bački in sremski 330—335, bački in sremski pomladni 390—395; koruza bačka kasa duplikat, bačka pariteta Indjija in Vrsac 390—395; moka iz dunavske banovine franko mlin vagon ali šlep brez skupnega davka na poslovni promet in brez vreče 0g 723, krušna moka 70% presejana 358; 110 l bački in sremski beli brez vreče 2% kasa duplikat 460—465; otrobi dunavske banovine franko mlin vagon ali šlep brez skupnega davka na poslovni promet in brez vreče 180.

Gene živine in kmetijskih pridelkov

Cene živine in kmetijskih pridelkov v okraju Dravograd dne 1. septembra 1940: voli I. 9, II. 8, III. 7 din; telce I. 8, II. 7, III. 6; krave I. 8, II. 6.50, III. 6; teleta I. 9, II. 8; prašiči šepharji 11, prašiči prstariji 9.50, za kg žive teže — Goveje meso I. prednji del 14, zadnji del 16; II. prednji del 13, zadnji del 14, III. prednji del 10, zadnji del 12; svinjina 18, elanina 22, svinjska maet 24, čisti med 20 din, neoprana volna 26, oprana volna 34, goveje surove kože 14, telečje surove kože 16, svinjske surove kože 12 din za 1 kg. — Pšenica 300, ječmen 250, rž 300, oves 275, lucerna 120, seno 100 din, slama 80 din, jabolka I. 600, II 500, III. 400 din, bruske I. 800, II. 600 III 500 din; pšenična moka 500, koruzna moka 500, ajdova moka 700 din za 100 kg. — Trda drva 110 din za kub. meter, jacea 1 din komad, mleko 2.50 za liter, surovo maslo 32 din za 1 kg.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

ALOJZIJ PLANINSEK,

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javlja izid žrebanja z dne 2. septembra
V. razreda 40. kola

100.000 din št. 4831
80.000 din št. 93885.
60.000 din št. 38369.
24.000 din št. 45604, 77905,
20.000 din št. 19407, 49851, 74010, 89078.
16.000 din št. 81929.
12.000 din št. 75743, 88783.
10.000 din št. 5534, 8193, 9802, 47767, 57280,
60312, 60997, 77813, 86758, 95867.
8.000 din št. 26218, 27430, 41608, 43688, 47234,
48286, 49798, 90431.
6.000 din št. 1227, 3646, 29757, 42502, 49585,
52387, 55528, 58398, 60832, 69205, 74348, 80427,
90980, 84401, 86598, 87570, 91889, 93851.
5.000 din št. 3478, 5296, 9153, 16281, 25546,
26122, 42147, 42551, 47189, 47324, 50493, 53982,
75883, 88445, 88484, 91729, 96899.
4.000 din št. 2207, 7504, 22308, 23893, 31464,
46560, 52521, 53443, 57988, 61114, 61815, 61714,
61876, 66039, 67925, 71873, 77701, 79894, 85777,
86904, 88896, 94532, 97699.

Nadalje je bilo izrebranih še veliko število dobitkov po din 1.000.—

Ker so bili dobitki javljeni telefonično, eventualna pomota ni izključena

Prihodnje žrebanje bo jutri, 3. t. m.

Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče«, naj srečko takoj predložijo v izplačilo

Razstava protiletalske zaščite na ljublj. velesejmu

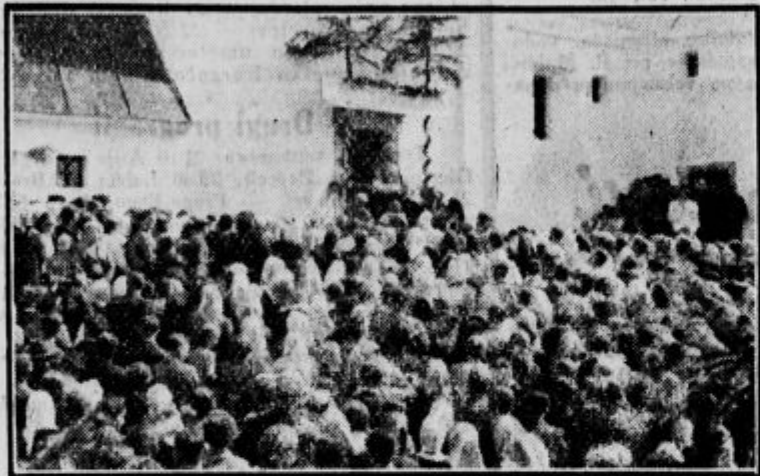
Pogled na protiletalsko razstavo, ki stalno vzbuja zanimanje številnih obiskovalcev.

Pri glavobolu ? Pyramidon

TABLETE

Ogl. reg. pod št. B. 1318 od 15. XII. 1938

Velika romarska slovesnost na Kureščku

Na levi: Govor Prezvišeneja na prostem. Na desni: Množica na hribčku pred cerkvijo posluša govor prezvišeneja g. škofa dr. Gr. Rožmana. To je pogled le na en del množice.

Kureški hrib s staro cerkvijo Kraljice miru je bil v nedeljo 1. septembra torišče izredne pobožnosti — nemara največje po obsegu, kar jih je doživel ta zgodovinski kraj. Na željo in poziv prevz. g. škofa Gregorija Rožmana so ljubljanske in okoliške župnije priredile spokorno romanje v božjepotno kureško cerkev, da se Materi božji priporočimo za to, kar nam je vsem tako zelo pri srcu — za ljubi mir. In tako je prišlo do te pobožnosti, ki je nedvomno na vse udeležence napravila neizbrisni vtis.

Na Kurešček

Odziv na povabilo prevz. g. škofa je prese-gel vse pričakovanje. Predvsem v Ljubljani sami! Vsi razpoložljivi avtobusi so bili oddani že davno pred časom — 13 jih je odpeljalo v nedeljo zjutraj izpred Mestnega doma — in še je primanjkovalo na stotine mest! Koliko Ljubljancev pa se je odpravilo proti Igu in Zelimljam z kolesi, z vozovi, z vlakom! Prave procesije ljudi so se

Nekaj svojevrstnega so bile te procesije. Mi-slite si najlepší dan, kar si jih sploh morete mi-sliti — svež in sončen s neskaljeno modrino ve-drega neba, pa zelene livade in senčne gozdove po grebenih hribov, s katerih se na vse strani od-pira čudovit razgled. In v tej lepoti prirode božje se vije dolga vrsta ljudi — malone brez konca! Skupina za skupino moli, poje, ponavlja vzklike litanij — to je pač svojevrstna prošnja pobožnost, ki dviga duha in srce k Bogu!

Najštevilnejša je bila procesija z Golega. Sre-di nje je stopal prezvišeni gospod škof v družbi

velike skupine svetne in duhovne duhovščine. Bo-gato so bile zastopane zlasti ljubljanske župnije. Osebnost so se udeležili prošnje procesije gg. žup-niki Alojzij Košmerlj od Sv. Petra, dr. p. Modest Novak iz Šiške in Miha Jenko iz Most. Njim so se pridružili gg. župniki iz kureške sosesčine: domači župnik z Iga, iz Tomišlja, Zelimej, s Tur-jaka in iz Roba. A tudi redovna duhovščina je bila številno zastopana. Na prvem mestu so se udeležili procesije gg. salezijanci, ki oskrbujejo božjo službo v kureški božjepotni cerkvi; med nji-mi sam inšpektor jugoslovanske salezijanske pro-

Priznanje vojnega ministra vojnim obveznikom

Minister vojske in mornarice armijski gene-ral g. Milan Nedić je 1. septembra izdal po po-oblastilu vrhovnega poveljstva vse naše oborože-ne sile naši aktivni in rezervni vojski, mornarici in letalstvu naslednjo naredbo:

Vojaki domovine!

Danes je minulo leto dni, odkar ste bili po narodni in državni potrebi poklicani pod vojaško zastavo. Temu pozivu ste se rade volje odzvali.

Priznavam, vzdržati leto dni pod vojaško za-stavo in bili noč in dan v vojaški službi, to ni lahko. Toda vi ste se zavedali, da je to tako mo-ralo biti zaradi varnosti vaših domov, vaših vasi, vaših mest in vseh vaših milih in dragih, vse domovine. V tem dolgem času, ko ste služili v korist splošnosti, ste pokazali odlične vrline iz-vrstnih vojakov, vojakov po krvi. Povsod ste bili

na mestu, poslušni in disciplinirani; v službi ste bili zvesti do požrtvovalnosti, na vebanju vztraj-ni tako, da ste bili vredni obudovanja, pri utrje-valnih delih marljivo do skrajnosti. Zaslužili ste priznanje vaših najvišjih poveljnikov in vsega našega naroda. Dokazali ste, da ste vredni na-sledniki tistih junakov, ki so v sedemletnem ju-naškem boju in neustrašenem umiranju ustvarili današnjo kraljevino Jugoslavijo.

Mi vsi smo ponosni na vas!

Vrhovni poveljnik vse oborožene sile me je pooblastil, naj vam v imenu domovine, ki jo ljubite nad vse, povem:

Hvala vam junaki! Bodite in ostanite tako dobri in odločni branilci naše mile domovine!

V tem imenu vas pozdravljam, vojaki domo-vine s klicem:

Ziveli naši vrli junaki!

Zivela Jugoslavija!

Novi most čez Savinjo v Nazarjih blagoslovljen

Vsa bližnja in dalnja okolica Rečice ob Savinji je preteklo nedeljo obhajala slovesen praznik. Blagoslovljen je bil in slovesno od-prt novi železobetonski Ribičev most čez Savinjo v Nazarjih. Ta novi most pomenja za vso Zadrebško dolino in skoraj za vso gornjo Savinjsko dolino pomembno gospodarsko ugod-nost. Sicer je res, da je pri Marijinem gradu most stal, odkar ljudje pomnijo. Lega lesene-ga mosta se je večkrat menjavala, zveza čez Savinjo pa je le bila. Zveza je služila tedaj bolj krajevnim potrebam Marijngrada, dočim je šel ves glavni promet proti Gornjemu gra-du in Zadrebški dolini čez takimenovani Spen-detov most, ki pa leži 1200 metrov višje. Ko je leta 1902. bila zgrajena okrajna cesta mimo Marijngrada do Dohletine, s čemer je bil glavni promet Gornjemu gradu preusmerjen mimo Marijngrada in je bila cesta precej skrajšana, je bil tudi leseni most čez Savinjo prestavljen nekoliko nižvodno bliže gradu. Zato je promet čez ta most vedno bolj naraščal, zlasti še, ko so po vojni začeli prevažati tudi tovorni avtomobili. Kljub stalnim popravilom, je kazalo vse, da most ne bo več dolgo vzdržal. Na intervencije krajevnih činiteljev je zato že leta 1936 banska uprava poslala v Nazarje komisijo, ki je pregledala most. Ko-misija je g. banu predlagala, naj se zgradi nov železobetonski most in da se naj zaradi varnosti prometa v bližini mostu preloži tudi banovinska cesta ter naj se hkrati zgrade tudi novi železobetonski mostovi čez mlinske ka-nale. G. ban je potrdil predloge komisije in naročil, naj se izdelajo potrebni načrti. Ko so bila zagotovljena tudi potrebna denarna sred-

stva, je bila lani v marcu licitacija ter je pod-jetje inž. Umek Anton iz Ljubljane prevzelo graditev štirih mostov in preložitve 480 metrov dolgega odseka ceste za skupno 1.440.000 din.

Veliko gradbeno delo

Podjetje se je lotilo dela takoj in zgradilo veliki most že lani pred božičem. Zato so tudi že lani začeli voziti čez novi most. Tudi so že lani podrla stari most, ki je med graditvijo že ves čas služil prometu. Glavni most čez Savi-njo je dolg 55 metrov in ima tri odprtine, od katerih merita obe krajni po 17 metrov, sred-nja pa 21 metrov. Mostovi čez mlinske kanale imajo vsi odprtine po 8 metrov. Vsi mostovi so široki po 6 in pol metrov in so tlakovani z granitnimi kockami. Širina ceste same na mo-stu pa znaša 6 metrov.

Zanimivo je, da je glavni most čez Savinjo veljal nekaj nad 680.000 din. preložitve ceste pa 374.000 din, ostanek pa se je razdelil na druge tri mostove. Za vsa betonska dela so porabili 42 vagonov cimenta, betonskega že-leza pa so vzdali 24.500 kg. Pičla tretjina vseh stroškov, okrog 400.000 din pa je bila izplača-na za delavske mezde. Po predpisih bi moral k gradbenim stroškom prispevati polovico cest-ni okraj Gornji grad. Ker pa ima cestni okraj le majhno davčno moč in bi svojega prispevka tudi v več letih ne zmogel, je banovina sama krila vse stroške za zgraditev mostu.

Slovesen blagoslov

Čprav je bil novi most že nad pol leta v prometu, so domači činitelji vendar želeli, naj bo slovesno blagoslovljen. Zadnjo nedeljo so določili za ta dan in se pripravili na lepo slo-vesnost. Vsi mostovi so bili lepo okrašeni z ze-lenjem in z zastavicami, prav tako je bil okra-šen grad ob mostu. Od blizu in daleč so prihi-teli domačini v izredno velikem številu. Manj-kalo seveda tudi ni članov fantovskih odsekov, članic dekliških krožkov in gasilcev v unifor-mah. Tudi vsa šolska mladina se je zbrala ob mostu, kjer so bili ob cesti postavljeni šte-vilni visoki in lepo okrašeni mlaji z zastava-mi. Pestrost celotne slike so poživljale števil-ne lepe narodne noše, godba z Ljubnega pa se je postavila s krepkimi koračnicami. Ob 9 dopoldne je prispel zastopnik g. bana dr. M. Natlačena, načelnik tehničnega oddelka ban-ske uprave inž. Fr. Rueh. Najprej je pozdravil zastopnika bana gornjegrajski okrajni načel-nik g. Mlinar-Cigale, za tem na načelnik okraj-nega cestnega odbora g. Pečnik, domači žu-pan, zastopnik gasilcev in v imenu šolske mia-dine deklica, ki je s prigradbo poklonila lep šopek. Prav tako je postregla gostu po stari slovanski navadi s kruhom in soljo. Zastopnik

vince preč. g. Ivan Špan in ravnatelj salezijan-skega zavoda na Rakovniku g. dr. Franc Blatnik. V večji skupini lazaristov se je udeležil procesi-je g. p. Contala, kot zastopnik franciskanov pa p. dr. Stanko Aljancić.

Pobožnost na Kureščku

Božja služba se je začela v božjepotni cerkvi ob 9. Ze davno pred prihodom procesij je bil hrib poln ljudi in cerkev prenapolnjena. Mnogo romarjev je napravilo dolgo pot teš, da so mogli prejeti sv. obhajilo; tudi veliko Ljubljancev je bilo med njimi.

A glavna pobožnost se je pričela šele ob 10, ko je dospel s procesijo v cerkev prevz. g. škof. Takoj po prihodu je daroval pri oltarju čudodelne Kraljice miru sv. mašo. Na žalost ni mogla v cer-kev niti dvajsetina vseh romarjev; zato je istočas-no maševal v odprti kapelici Marije Brezmadežne za vernike na prostem semeniški spiritual preč. g. dr. Janez Kraljič. Obe sv. maši je zbrana mno-žica spremljala s pobožnim petjem.

Ob 11 je stopil skozi stranska vrata na visoko stopnišče Prezvišeni. Množica na hribu se je strnila še bolj; petje je utihnilo in ob napeti po-zornosti je pastir spregovoril zbranim vernikom toplo in očetovalsko besedo o tem, kar mu je bilo najbolj na srcu: o grozi in stiski naših dni, katero je zakrivilo skrunjenje božjega imena, nedelje in sv. zakona. Višek pa je dosegel njegov govor, ko je ob koncu s pritirjevanjem vse množice izrekel slovesno obljubo: Če nam bo Kraljica miru ohrani-la vroče zaželeni mir, bomo leto za leto prvo nedeljo v septembru poročali tako kot danes v njeno cerkev na Kureščku.

Govoru so sledile pete litanije in blagoslov z Najsvetejšim, ki ga je podelil prezvišeni iz od-prte kapelice Marije Brezmadežne.

Pozno popoldne so bile slovesnosti zaključene, ljudje pa še dolgo niso hoteli oditi. Romarji so posedli po trati, drugi so si razgledovali pester mozaik slovenskih krajev, ki je razprostiral okoli kureškega hriba, zopet drugi pa so v skupinah obiskovali Marijino cerkev, peli in molili.

Z nedeljo se pričena za Kurešek novo življe-nje. Kraj, ki je bil dolgo časa malone že povsem pozabljen, postaja to, kar je bil nekoč: torišče molitve in milosti, božja pot v polnem pomenu besede. In je prav, da smo priklicali v novo živ-ljenje to staro božjo pot, saj v današnjih dneh, ko tako zelo potrebujemo pomoči in tolažbe Kra-ljice miru.

g. bana se je najprej zahvalil za lepi sprejem in poudaril, da mu je g. ban naročil, naj spo-roči lepe pozdrave g. bana, ki je službeno za-držan in se zaradi tega ne more lepe slovesno-sti udeležiti. Za tem je omenil prizadevanja banovine za zgraditev tega mostu in pohvalil gradbeno podjetje, ki je dokončalo gradbeno dela pred predpisanim rokom in celo lepše, kakor je bilo dogovorjeno. Z željo, da bi naj-ta most srečno preстал vse ujme in da bi ga spremljal božji blagoslov tako, da bi služil gospodarskemu in kulturnemu napredku vse-ga okoliša, je zastopnik g. bana proglasil most za odprt in prečezal trak, ki je dotedaj sim-bolično zapiral most. Domači župnik msgr. Požar Alfonz je za tem začel s cerkvenim obre-dom blagoslovitve in obšel ob blagoslovitvi vse štiri mostove, istočasno je blagoslovil tudi peti leseni most, ki je bil v bližini zgrajen čez občinsko cesto. Ko je bil blagoslovljen obred končan, se je množica zbrala na nasprotni strani gradu na travniku pred oltarjem, kjer je bil najprej cerkveni govor, za tem pa maša na prostem. Maše in blagoslovljene slovesno-sti se je udeležilo nad 1000 ljudi. Vsa sloves-nost je potekla v najlepšem razpoloženju in bo še dolgo časa ostala v prijetnem spominu vsemu prebivalstvu.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mno-gokrat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čišče načo naj-boljšo mineralno vodo, ki je obanem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci!

Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje zastoj in z veseljem: Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

Bela Krajina vabi

Bela Krajina vabi na svoj 11. belokranjski na-rodni praznik, ki bo dne 7. in 8. septembra v Metliki, na katerem bodo imeli obiskovalci pri-liko videti svojevrstno narodno blago, ki ga je prav ona tako verno ohranila. Saj najstarejši belo-kranjski obred »jurjevanje« nam je ohranjen še iz dobe poganstva in je po mnenju nekaterih raz-iskovalcev menda sploh najstarejši obred v Evropi.

Razen kresovanja v soboto zvečer po metli-ških in žumberških običajih bodo obiskovalci videli na glavni prireditvi v nedeljo popoldne črnomaljske Zelenega Jurja v najstarejši ohran-jeni obliki in črnomaljsko kolo-most ter vsa belo-kranjska kola: adleško, bojansko, predgradsko, preloško, starotško in viniško kolo, nadalje dra-gatuške kresnice ter celoten nekdanji potek na-rodni obredij kakor so se vršila na velikonočni ponedeljek na metliškem Pungertu, in sicer pri-hod, igre fantov in deklet, metliško kolo, most, rešetca, robčeca, petelinji boj, turn in odhod.

Prirejena bo razstava belekranjske domače obrti in semenj belokranjskih domačih izdelkov: platna, pisanje in ročnih del. Prirejeno bo tudi pravo belokranjsko slanje z janci in pristno doma-čo kapljico. Seveda ne bo manjkalo niti zrelega grozdja.

Odobrena je četrtinska voznina in tako stane za obiskovalce iz Ljubljane vozna karta za tja in nazaj skupno z vstopnino 31 din, za stojišče oz. 35 ali 40 din za sedež. Iz Ljubljane bo vozil po-sebni vlak zjutraj ob 5, ki se bo zvečer vrnil ob 8. Za ta vlak se je treba posebej prigraditi bodisi pri društvu »Bela Krajina«, Gradišče 14 (tel. 39-31), ki ta praznik organizira in pri katerem se dobijo vsa potrebna pojasnila, ali pri vseh poslovalnicah Putnika.

— Pri motnjah v prebavi, pri napeto-sti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josef-ove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josef-ova« voda se izkazuje vedno kot popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. št. br. 30474/35.

Pozdrav Prezvišeneja pred kureško cerkvijo

valile po cestah in stezah; vsem pa je bil edini cilj stožčasti hriček ob Mokrcu z belo cerkvico na vrhu — kraj, s katerim je povezane toliko naše zgodovine, okoli katerega je nasute toliko lepote in ki je bogat predvsem kot spomenik živoverne pobožnosti naših prednikov. Poleg Ljubljancev so prihiteli ljudje tudi od onstran Ljubljane iz St. Vida nad Ljubljano, od Device Marije v Polju, iz Sostrega in celo iz Polhovega Gradca!

Se večji pa je bil odziv iz krajev v kureški sosesčini. Z Iga, iz Tomišlja, iz Zelimej, z Gole-ga, s Turjaka, z Roba in iz drugih sosednjih žu-pnij je ta dan pohitelo menda vse, kar je moglo od doma. Če pravimo, da je bilo v nedeljo na kureškem hribu zbranih pet tisoč ljudi, bo ta cenit-ev najbrž mnogo premajhna.

Procesije

Pod Kureščkom so se romarji začeli zbirati v procesije. Prva se je razvrstila v vasi Rogat-cu na visoki planoti nad Zelimljami, druga pri kapelici nad Zapotokom, tretja, ki jo je vodil sam prevz. g. škof, pa na Gornjem Golem.

Del ogromne procesije z Golega na Kurešček

Drobne novice

Koledar

Torek, 8. septembra: Evfemija, Doroteja in tovarišice, mučenice.
Sreda, 4. septembra: Rozalija, devica; Ida, grofinja.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla ga. Ema pl. Fladung roj. Alpi, vdova po okr. glavarju. Pokopali jo bodo v sredo, dne 14. t. m. ob 5 popoldne iz Zal — kapelica sv. Nikolaja. Naj ji sveti večna luč. Žalujemo naše sožalje!

† V Horjulu je izdihnila svojo dušo ga. Ana Kete, vdova po usnjariju. Pogreb bo v sredo ob 10 popoldne na domačem pokopališču. Naj počiva v miru! Svojcem naše sožalje!

Jesne novice

— Poroka. V nedeljo sta se poročila v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani g. Leopold Janež, železniški uradnik, in gđ. Danica Selanova. Na novi življenjski poti želimo veliko sreče in božjega blagoslova.

— Poroka. V cerkvi sv. Družine v Mostah sta se poročila v nedeljo, dne 1. septembra gospodinja Tonin Ana, knjigovodkinja, in g. inž. Vrančar Martin, uradnik banske uprave. — Poročil ju je g. Ignacij Strancar, kaplan v Mostah. — Mnogo sreče!

Iz banovinske službe

Premeščeni so: Vidmar Ivanka, upravno-pisarniška uradnica IX. skupine, od predstojništva mestne policije v Mariboru k upravi policije v Ljubljani; policijski agent-prilavnik pri upravi policije v Ljubljani Karel Kočvar k policijskemu komisariatu na Jesenicah; polic. višji agent pri policijskem komisariatu na Jesenicah Josip Pavličič k upravi policije v Ljubljani; razveljavljen je odlok banske uprave, s katerim je bil Lavoslav Lipuš, upravno-pisarniški uradnik VIII. skupine pri predstojništvu mestne policije v Mariboru premeščen k upravi policije v Ljubljani.

Napredovali so: Ivan Gračnar, ravnatelj IV. položajne skupine 1. stopnje banovinskega zdravilišča v Rogški Stlatini za ravnatelja III./2. položajne skupine; inž. Jožef Lah za tehn. svetnika V. skupine pri okr. cestnem odboru v Ptuj; Marija Špalir za banovinsko sestro pomočnico IX. položajne skupine pri združenju zdravstvenih občin v Gornji Lendavi; za policijske stražnike III. razreda v 3. pol. skupini zvanjnikov pri upravi policije v Ljubljani so napredovali policijski stražniki pripravniki: Stanko Vidmar, Viktor Terček, Valentin Ogrin, Alojzij Martinčič, Rudolf Boštjančič, Mihael Klopčič, Janez Vehovec, Franc Kleinovšek, Rudolf Weixler, Ludovik Zaman, Franc Virnik, Alojzij Hočvar, Franc Smolnikar, Jožef Vrtačnik, Filip Lovšin, Anton Kravcar in Anton Lovšin.

Odpuščen je iz banovinske službe Jan Vladimir, banovinski uradnik X. skupine in dolžnosti cestnega nadzornika pri okr. cestnem odboru v Litiji.

Angleški
velefilm

Towerski krvnik

Predstave ob 16, 19 in 21. Blagajna odprta od 11 do 12 in od 15 dalje.

Misterij srednjeveške londonske trdnjave. V gl. vl.: Boris Karloff, Basil Rathbone, Barbara O'Neil.

Kino Union 22-21

Robidov enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti, Ljubljana, Trnovska ulica 15, vpisuje vsak dan. Ugodnosti: rodbinske doklade, dijaške vozne karte itd. Pojavila in prospekte daje vodstvo: Trnovska ulica 15, telefon 40-48.

— Prehrana ob kraljevih slovesnostih v Ljubljani. Vsem udeležencem svečanosti odkritja spomenika, da je Delovni odbor za odkritje spomenika stopil v stik s strokovno organizacijo gostinskih podjetij glede ureditve prehrane na dan odkritja spomenika. Združenje gostinskih podjetij je s posebno okrožnico že opozorilo vsa gostinska podjetja v Ljubljani, da bodo pripravljena na večji poset. Cene bodo normalne, ker bodo gostinska podjetja uvaževala nacionalen in manifestativen značaj odkritja, katerega se udeležijo vsi sloji našega naroda. Organizacija prehrane je povsem prepričana gostinskimi podjetji, ki bodo kos vsakemu, tudi večjemu navalu. Drugega načina organizacije prehrane izven gostinskih podjetij ne bo. Društva in organizacije, ki bi si hotela rezervirati prehrano v gotovih lokacijah, naj se pogode neposredno z onimi gostinskimi obrati, v katerih žele biti prehranjena. Priložnost za prehrano bo tudi na velesejmu. Vse udeležence pa tudi naprošamo, da so ob navalu v gostinskih obratih potrpežljivi in strpni. Sporočamo gostinskimi obratom, da je do danes prijavljenih že 12.000 udeležencev. Ocenite po lastnih izkušnjah. Vaše priprave za prehrano. Delovni odbor bo v pogledu ocenitve nadaljnega števila udeležencev na tem mestu sprti poročal, da bodo gostinska podjetja, predvsem centralno ležeča, v položaju pripraviti vse potrebno. Prosimo vsa gostinska podjetja, da slede našim pozivom in sporočilom, ki bodo še eventuelno v tej rubriki na njih naslovljena.

— Razglas dekanata juridične fakultete. Dekanat juridične fakultete v Ljubljani poziva gg. slušatelje in gg. slušateljice, ki nameravajo v oktoberskem izpitnem roku (el. 24 fak ur) delati pravnozgodovinski državni izpit ali izpite iz posameznih skupin diplomatskega izpita po določilih nove fakultetne uredbe, za katere so izpolnili vse predpogoje, da vložijo

ustrezne prošnje na dekanatu do 21. septembra 1940. Prošnje je treba priložiti: zrelostno in imatrikula-cijsko izpričevalo, rojstni list in indeksi. Prošnje za diplomske izpite je treba napisati na posebno tiskovino, ki jo dobijo slušatelji pri fakultetnem služitelju za 1 din. Kolekovati je treba prošnje za pravnozgodovinski izpit z 200 din. prošnje za posamezne diplomske skupine pa s 100 din (lar. post. 313, f. 2).

— Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2. Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši dnevno od 8 do 12 in 15 do 18.30. Podrobne informacije in prospekte daje vodstvo tečaja med običajnimi uradnimi urami.

ZDRAVILIŠČE

RADIO-THERMA LAŠKO

Uspešno zdravljenje vseh vrst revmatičnih obolenj, giba, ishlisa, ženskih bolezni, arterioskleroze itd.

Znižane pavšalne cene.

Zahtevajte prospekte!

— Poziv rezervnim podoficirjem Slovenije! Na dan 6. septembra, ko slova Rthovni poglavar naše vojske Nj. Vel. kralj Peter II. v leto polnoletnosti, bo v Ljubljani odkritje spomenika Njegovemu očetu. Enemu največjih borec in tvorcev današnje Jugoslavije, blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedniti. — Rezervni podoficirji, ki so imeli v preteklosti, kakor tudi v sedanjosti, veliko in pomembno, toda včasih tudi zelo težko in nevarno vlogo, združeno z največjim samozatajevanjem in žrtvami v boju za kralja in domovino ter nedotakljivost naših meja, se udeležijo svetnega odkritja polnoštevilo s praporom, ki ga prinese s seboj delegat iz Srbije — Ker posameznikom dostop na slavnostni prostor ne bo dovoljen, je zbirališče vseh rezervnih podoficirjev ob 8 zjutraj pred Narodnim domom, odkoder bo skupni odhod na slavnostni prostor. Obleža naj bo po možnosti temna z znakom. — Istega dne po končani svečanosti, pa bodo delegat ljubljanskega pododborja izročili komandantu dravske divizijske oblasti, divizijskemu generalu g. Dragoslavu Stefanoviču in komandantu štaba utrjevalnih del, divizijskemu generalu g. Lavu Rupniku lično izdelani diplom, delo grafika g. Makarja, s katerima sta bila na letošnjem običnem zboru, dne 5. maja izvoljena za častna člana združenja. — Diplomista od danes naprej in do dneva vročitve izpostavljeni v izložbi konfektorske trgovine Pavlin v Šelburgovi ulici, kjer se jih lahko vsakdo ogleda.

— Samo 31 ali 35 din stane vozna karta iz Ljubljane do Metlike in izkaznica za II. belokranjski praznik dne 7. in 8. septembra v Metliki. — Videli pa boste zato narodne noše in običaje iz vseh delov Bele Krajine: Adlešičev, Bojanec, Crnomlja, Dragatša, Metlike, Predgrada, Preloke, Starega trga in Vinice. Seveda ne bo manjkalo na tem belokranjskem slavu niti na ražnju pečene janjca niti pristne domače kapljice. Izkoristite torej to priliko in se prijavite nemudoma pri društvu »Bela Krajina«, Gradišče 14 (tel. 39-31), kjer dobite vsa potrebna pojasnila in izkaznice. Obisko-

valce iz Ljubljane opozarjamo na posebni vlak, ki bo vozil to nedeljo iz Ljubljane ob 5 in odhaja iz Metlike ob 8.

— Pred gostilno so napadli neznanci 27-letnega delavca Jožeta Jermana iz Mengša. V nedeljo zvečer je šel mimo gostilne na Količevem, ko so se nenadoma pognali za njim neznanci ter ga začeli obdelavati z nožem. Najbrž so ga zamenjali za koga drugega. Jerman je dobil več urezov v hrbet in se je moral zateči na zdravljenje v ljubljansko bolnišnico. Orožniki pa sedaj iščejo vročerkveže, ki si hlade jezo s tem, da kar z nožem napadajo od zadaj.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Nocel. jutri in v četrtek ob 20. uri za otvoritev medtednevskega kinopredstavanja

Rapsodija

Glasbeni velefilm po motivih Wagnerja, Chopina, Lissta in Straussa.

ZNIZANE CENE! BOGATI DODATKI!

— Da boste stalno zdravi, je potrebno da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, rečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti, Maribor, Vrazova ulica 4. — Vpisovanje dnevno dopoldne in popoldne, ob nedeljah in praznikih samo dopoldne. Šolski program zakonit, lastni dijaški internat. Začetek pouka 9. septembra.

Anketa v Kranju

Težavni položaj tekstilnega delavstva

Danes je bila v mestni posvetovalnici v Kranju anketa o težkem položaju tekstilnega delavstva, na kateri so bili zastopniki vseh delavskih strokovnih organizacij, ki so zdaj v posebnem medstrokovnem odboru, in pa župani vseh kranjskih občin. Na anketi je bil navzoč tudi senator Janez Brodar. Od zastopnikov oblasti je vodil anketo okrajni podnačelnik g. Leon Lohj. Anketa je imela namen zaradi težkega položaja, v katerem se nahaja naše tekstilno delavstvo, da se zastopniki naših najmanjših upravnih edinic zainteresirajo in se jim pojasni položaj, v katerega je zašlo naše tekstilno delavstvo. Kranj predstavlja eno izmed močnih tekstilnih središč v Sloveniji, kjer je zaposlenih 4560 tekstilnih delavcev, katerim grozi več ali manj odpust ali redukcija zaradi pomanjkljive dobave surovin. Naše podeželske občine imajo ponekod večino prebivalstva, ki spada k delavskemu sloju in je zato dolžnost vseh županov, da tudi oni s svoje strani podpirajo stremeljenja za izboljšanje položaja tekstil-

— Tyrka F. I. Gorčar priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za moške in damske obleke, pišče in kostume izdeluje tudi po meri v najkrajšem času elegantno in solidno.

— Naročite najboljši dijaški list »Naša Zvezda«!

— Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod« Ljubljana, Domobranska cesta 15. Ravnateljstvo razglasa: Redno vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj se vrši sedaj vsak dan dopoldne in popoldne. Pravica javnosti (rodbinske doklade, vozne olajšave, veljavnost izpričeval). Podrobna pojasnila daje vodstvo osebno in pismeno. Na razpolago brezplačno novi ilustrirani prospekti. — Največji trgovski učni zavod te vrste! — Lastno moderno novo šolsko poslopje. — Solnina zmerna.

— Kopalne kadi, umivalnice, stranišča, vodovodne cevi itd. dobite najceneje pri P. Majdič, »Merkur«, Kranj. Razstavlja na velesejmu pred paviljonom »E«.

Po državi

* Bilviš milijonar postal razcapan berač. Te dni so v dakovski cerkvi prijeli razcapanega berača, ki je kazal vse znake blaznosti. Policija je ugotovila, da se razcapan berač piše Ivan Brala, ki je nekdanji bil večkratni milijonar, veleposesnik in lastnik velikega parnega mlinar v Starih Mikavcih. Razne nesreče so moza pripravile na beraško palico, zaradi česar je mož skoro zmoril. Policija, ki je moža oddala v bolnišnico, je ob enem še dognala, da ima berač še živega brata, ki je bogat mož, ki pa se za svojega obubožanega brata nič ne briga. Zdar bodo siromaka oddali bratu. Zdravniki sodijo, da bi utegnil revez celo ozdraveti, ako bo živel v urejenih družinskih razmerah. Pravijo namreč, da je njegove blaznosti največ krivo to, ker se je po toliko nesrečah čutil docela zapuščenega in samega na božjem svetu.

* Obsojena peka. Okrajno načelstvo v Karlovcu je obsodilo dva peka na denarno globo po 500 dinarjev, ker sta prodajal bel kruh po 6 dinarjev za 900 gramov namesto po 5 dinarjev, kakor je oblastno najvišja dovoljena cena.

* Med spajanjem v vlak ranjen Na postaji Pale v Bosni blizu Sarajeva se je te dni zgodila take nenavadna nesreča. V nočnem vlak, ki je vozil v postajo, je spal na klopi svojega kupeja uradnik okrajnega načelstva v Sarajevu Relja Petrovič. Ko se je vlak na postaji s močnim sunkom ustavil, je a police nad klopjo padel na tla težak bakren kotel, ki je tako nesrečno priletel spredemu Relji na glavo, da je siromak takoj omedlel. Prepeljali so moža v bolnišnico.

* Na Hrvatskem manjka učiteljev. Hrvatski listi poročajo, da na Hrvatskem močno manjka učiteljev za tamkajšnje ljudske šole. Listi naglašajo, kako je to čudno, da je še pred nekaj leti bilo polno učiteljskih kandidatov brez služb, da pa zdaj manjka celih 510 učiteljev. Nabolj manjka učiteljskih moči po hercegovskih vaseh in po dalmatinski Zagorji. Tjaki se namreč brani iti vsakdo za učitelja. Hrvatska ima vsega skupaj kakih 7.700 učiteljev.

* Potres v Dubrovniku. Precej hud potresni sunek so čutili v obdobju v zgodnjih jutranjih urah v Dubrovniku. Ljudje so pobegnili iz hiš na ulice, vendar ni bilo huje nesreče.

* Bolnega mladeniča povozil vlak. Iz Slavonije Požege poročajo, da je tamkaj dne 30. avgusta šel čez železniški tir na postaji Ljeskovica 23let stari Anton Herbet, ki je bolehal za srčno boleznijo. Fik preden je privozil vlak, je Herbertu postalo slabo in je na progi omedlel. Vlak je nato siromaka na dvoje raztrgal.

Razstava protiletalske zaščite

V velesejemskem paviljonu »J« je priredil mestni zaščitni urad skrbno pripravljeno in smotno urejeno razstavo protiletalske zaščite, ki zasluži priznanje in je vredna, da si jo pač vsakdo natančno ogleda. Saj je z ozirom na razmere, v kakršnih živimo, več kakor aktualna, po svoji vsebini in namenu pa nadvse zanimiva in poučna prav za vsakogar brez izjeme.

Skladno z razdelitvijo razstave je paviljon »J« sam, pred katerega je postavila vojaška uprava dve najmodernejši protiletalski in protitankovski strojnici, zbujačoči živahno občudovanje ter močno zavest varnosti, razdeljen v tri oddelke. V prvem oddelku je razstava organizacije javne zaščite. Tu vidimo različne tipe javnih in hišnih zaklonišč, kako morajo biti urejena in opremljena, da morejo čim uspešneje služiti svojemu namenu. Tam je na modelih tudi nazorno prikazano, kako naj bodo urejena podstrešja za primer nevarnosti letalskih napadov; ne smejo biti namreč napolnjena s starim pohištvo, zaboji, čunjami, papirjem ter drugo tako navlačo, ki je hitro vnetljiva in rada gori, temveč morajo biti ne le čim bolj prazna in pospravljena, ampak tudi opremljena s primernimi pripravami za gašenje požarov, ki bi utegnili izbruhniti ob eksploziji zažigalnih bomb. Obiskovalci razstave si bodo mogli nadalje do dobra ogledati štiri ogromne motorne sirene, ročno stoječo sireno ter ročno sireno, kakršno uporabljajo seli, naznanjajoči bližajoči se letalski napad. V enem kotu so razstavljeni predmeti, ki jih nujno potrebuje sleherni otrok v primeru evakuacije, nekoliko dalje pa razstavlja Kranjska industrijska družba z Jesenic težka železna vrata za zaklonišče, skonstruirana tako, da je vhod, ki ga zapirajo, povsem neprodušen za kakršno koli vrsto plina. Tudi je razstavljen model patentnega okna s posebnimi napravami, ki ne prepuščajo ob zatemnitvi najmanjših svetlobe, tvrdka »Antignit« iz Guštanj pa je zastopana s svojimi odličnimi preparati za impregniranje lesa proti gorljivosti.

Drugi oddelke, prirejen v okusno rotundo, nudi nešteto primerov zatemnitve najrazličnejših vrst luči. Tako vidimo, kako je treba za zatemnitve za primer letalskega napada javne cestne svetilke, luči v hišah, svetilke najrazličnejših vozil, napisane transparente ter iz-

Ljubljana, 3. septembra

Radio Ljubljana

Torek, 3. sept.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Iz Mozartovega carstva (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Slovenski napevi. Sodeluje Friderik Lupša in Radijski orkester — 14 Poročila — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20 Gospodarska poročila (D. Potočnik) — 20.10 Vzgoja k disciplini in svobodi (prof. E. Boje) — 20.30 Pevsko društvo »Lira« poje (plošče) — 21 Koncert operne glasbe (Radij. orkester) — 22 Napovedi in poročila 22.15 Narodne in umetne pesmi ob spremlj. citer (gđ. Stefka Korenčanova in Vilko Skok).

Drugi programi

Torek, 8. septembra: 21.10 Anje poje ga. Zlata Gjurgjenac — Zagreb: 20.30 Lahka gl. Bratislava: 21.15 Komorna gl. — Praga-Bрно: 20.15 Salonska gl. — Solija: 20.30 Koncert sonat — Beromünster: 19.43 Pisan spored — Budimpešta: 21.15 Pevski konc. — Stockholm-Hörby: 21 Pisan konc. — Rim-Florenca: 22.30 Labrana gl. — Trst-Milani: 21 Pesmi in melodije — Kodanj: 20 Beethovne violinske sonate: Sottens: 19.10 Zborov konc. Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovensčini — YUF, YUG (19.69): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko — 3.00 Oddaja za Severno Ameriko.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Poizvedovanja

Zgubila sem svilen jojico od Florjanske ulice 24 do Tavčarjeve 12. Odda naj se v Tavčarjevi 12, Ljubljana, Stare.

teljskih kandidatov brez služb, da pa zdaj manjka celih 510 učiteljev. Nabolj manjka učiteljskih moči po hercegovskih vaseh in po dalmatinski Zagorji. Tjaki se namreč brani iti vsakdo za učitelja. Hrvatska ima vsega skupaj kakih 7.700 učiteljev.

* Potres v Dubrovniku. Precej hud potresni sunek so čutili v obdobju v zgodnjih jutranjih urah v Dubrovniku. Ljudje so pobegnili iz hiš na ulice, vendar ni bilo huje nesreče.

* Bolnega mladeniča povozil vlak. Iz Slavonije Požege poročajo, da je tamkaj dne 30. avgusta šel čez železniški tir na postaji Ljeskovica 23let stari Anton Herbet, ki je bolehal za srčno boleznijo. Fik preden je privozil vlak, je Herbertu postalo slabo in je na progi omedlel. Vlak je nato siromaka na dvoje raztrgal.

ložbe. V drugi polovici rotunde pa so razstavljen plinske svetilke, prirejena za primer zatemnitve.

V tretjem oddelku se nahaja razstava zdravstveno kemične in gasilske zaščite. V razstavi zdravstveno kemične zaščite vidimo vse potrebne priprave za prvo pomoč ranjenecem, zadetih od letalskih bomb kakršne koli vrste. Nazorno je prikazano, kako moramo zavarovati jestvine in sploh živila pred nevarnostjo letalskih napadov. Za to moramo uporabljati pločevinaste, tesno se zapirajoče posode, celofanski papir, dočim morajo biti steklenice zamašene z zamaški iz gumija. Številne muleže kažejo strahovite učinke na različne dele telesa, ki jih zapusti zastrupljenje z bojnim plinom iperitom in levisitom. Stene paviljona so pokrite z nešteti slikami, ki zgovorno in poučno prikazujejo učinke raznih strupenih plinov, tako dražljivcev, dušiljencev in mehurjevcev. Nadalje slike nas uče, kako se moramo ravnati ob letalskem napadu. Tedaj ne smemo namreč postajati na ulici, temveč s skrijemo v prvo zaklonišče ali vsaj vež; ne glejmo skozi okno, ampak ga tesno zaprimo; kadar smo na potovanju ne, postajajmo na peronu ali v vagonu, ampak pohitimo v kolodvorsko zaklonišče. Na deželi, kjer ni zaklonišč, ali vsaj niso tako številna kakor v mestih, ob letalskih napadih ne stojmo sredi ceste, ampak lezimo v prvi jarek; v zastrupljenem zraku ne kličemo pomoči in ne beži v smeri vetra, ampak pritisi na nosnice moker robec in hodi proti vetru. Prav tam imajo naši kmetje priliko, da spoznajo, kako jita je ravnati z živino in poljskimi pridelki ob letalskem napadu. Z bojnimi plini zastrupljeno polje morajo posuti s prstjo ali s klorovim apnom, travo pokositi, žitno polje pa požgati. Hleve naj oblože z umetnimi nasipi, težkimi tramovi, na okna naj namestijo železne polknice, na vrata pa obesijo mokre odeje.

Na razstavi gasilske zaščite je videti kompletno gasilsko garnituro za gašenje požarov na podstrešjih, nadalje pa tudi vso gasilno opremo, predpisano po pravilniku o zaščiti pred napadi iz zraka. Štiri lutke naravne velikosti so oblečene v predpisane obleke, kakršne mora imeti hišni gasilec, gasilec v borbi proti bojnim strupom, kompletno opremljen gasilec, ter v obcestno obleko, potrebno pri gašenju požarov. Tudi tu vise številno nazorno napravljene slike, ki prikazujejo učinek rušilne bombe, napad na mesto z rušilnimi in zažigalnimi bombami, način gašenja požara z vodo, s prtom itd., prodor svetlobe itd., itd.

Razstava protiletalske zaščite je tako pestra in obsežna, da bi nje podrobno opisovanje vodilo predaleč. Naj ne bo nikogar, ki se bo mudil na velesejmu, da ne bi stopil tudi v paviljon »J« in si ogledal to prezanimivo razstavo. Mestnemu zaščitnemu uradu pa je treba dati vse priznanje za njegovo neutrudno delo pri organizaciji za pasivno zaščito prebivalstva, tembolj ker se ne omejuje na suhoparne okrožnice in navodila, ampak je z ureditvijo te razstave napravil važen korak v vzgoji in pouku vse naše javnosti, tako mestne kakor podeželske za primer letalskih napadov.

Velike Lašče

Na Mali šmaren, 8. septembra t. l. ob 3 popoldne bo v dvorani Zadržnega doma v Velikih Laščah uprizorilo Prosvetno društvo iz Dolenje vasi krasno narodno igr »Pri kapelici«. Ta dan bo v Laščah tudi običajno farno žegnanje.

Kaj pravite?

Ponovno beremo v časopisih, da je bila Francija premagana posebno zato, ker ni bilo v družinah krščanskega življenja. Iz teh ugotovitev bi mogli upravičeno sklepati, da življenje proti volji božji tudi v slovenskih družinah uničuje tudi slovenski narod. Pa kako neotirano se to godi! Kakor da bi bili predmeti za protinaravno uživanje spolne sle najzgodnejši predmeti v trgovini, ko vidimo v znani trgovini na zelo prometni cesti reklamo zanje tik nad kljuko, da gotovo vsakega kupovalca opozori nanje!! Trgovina je bila že ponovno opozorjena na to, pa brez uspeha. Ne vem, kaj paragrafi pravijo glede tega. Gotovo pa je, da ljubezen do našega naroda zahteva najodločnejšega nastopa zoper take narodove uničevalce.

LJUBLJANA

Ljubljaničani!

V petek 6. septembra obhaja vsa kraljevina Jugoslavija narodni in državni praznik rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Uradi ta dan ne poslušajo, vse trgovinske in obrtne obratovalnice bodo zaprte in v cerkvah vseh veroizpovedi bodo slovesna cerkvena opravila. — Državni in samoupravni uradi razobesijo zastave.

Vabim somesčane, da na ta praznik okrase svoje hiše in domove v državnimi zastavami ter se udeležijo cerkvenih slovesnosti in tako izkažejo svojo ljubezen in vdanost do kralja.

Župan mesta Ljubljane:
dr. Juro Adlešič, l. r.

Telovadni nastop v Trnovem

Telovadni nastop priredila FO in DK Trnovo v nedeljo 8. septembra ob treh popoldne. Sodeluje godba dravske divizije.

1 Kanonik g. Anton Vovk umeščen. Včeraj popoldne ob devetih je bil v ljubljanski stolnici slovesno umeščen na podoben mu kanonik g. Anton Vovk, mestni župnik v Trzinu. Umeščenje je izvršil ljubljanski škof g. dr. Rožman. Na župnijo Trzin je bil v škofijski kapeli umeščen g. Alojzij Žitko, kaplan v Senčurju pri Kranju, ki nastopi novo župnijo v soboto.

1 Društvene zastave in narodne noše imajo zbirališče med Zmajskim in Frančiškanskim mostom v petek zjutraj med 7.45 in 8.45. Vljudo prosimo, da društva pošljejo svoje zastave. Zastavonoše naj bodo v narodnih nošah. Preskrbite si pravočasno izkaznice za četirinsko vozno, ki jih dobite na občini! Udeleženci iz Ljubljane in okolice ne rabijo posebnih izkaznic. Izkaznice se bodo žigosale na zbirališču.

1 V okviru slavnostnega dne ob odkritju spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. prirejajo ljubljanska glasbena društva velik koncert, ki bo to slovesnost najodstojneje poveljal. V prvem delu nastopajo vsa ljubljanska pevka društva, tako ona, ki so včlanjena v Hubadovi župi, pa tudi ostali pevski zbori ljubljanski — deloma ob spremljavi fanfar, deloma ljubljanske filharmonije. Samostojno bo v tem delu ljubljanska filharmonija izvajala Leskovičovo skladbo »Domovina«. To se simfonistično pesnitev za veliki orkester, nagrajena od kr. banske uprave s I. nagrado. To bo prva izvedba. Dirigira operni kapelnik g. Anton Neffat. Drugi del koncerta izvaja mogočen zbor 120 godbenikov na pihala in sicer godbeniki vojaške godbe 40. p. p., dalje godbeniki »Sloga« in godbeniki 1. plan. polka v Škofji Loki. Dirigirali bodo izmenoma g. kapetan I. kl. Alojzij Smrekar, g. Heribert Svetel in g. viš. vojni kapelnik podpolkovnik Ferdo Herzog. Najmočnejša skladba tega dela, ki bo hkrati misel praznika najtemeljeje poudarila, je »Jugoslavija«, velika simfonistična pesnitev, ki jo je zložil Jan Pešta.

Primarij dr. Merčun

1 zopet redno ordinira od 11. do 13. ure

1 Ljubljana je oživila. Čez poletje Ljubljana skoraj izumre. Mladina odide na počitnice, uradništvo, ki tvori kader ljubljanskega prebivalstva, pa se privoščiti v poletnih mesecih dopuste in ni zato nič čudnega, če ob času pasje vročine na ulicah ni niti polovice toliko ljudi, kakor bi se to za veliko Ljubljano spodobilo. Vse drugačno življenje nastopi vedno s septembrom. Tako privalesejem že sam veliko število obiskovalcev v Ljubljano, še več pa jih priženejo v Ljubljano šole. Vse to se je našlo sedaj začetek tega tedna v Ljubljani. To so v veliki meri opazile tudi gostilne in trgovine. V gostilnah je bilo v nedeljo presneto živahno in so izkupili tam gotovo toliko, kakor še nobeno nedeljo v letošnjem poletju. V trgovinah pa so s ponedeljkom prav tako zapazili, da je nastopil nov čas. Kdor je videl teže in velike nahrbtnike in kovčke, ki so jih mladim študentom tovorili starši s kolodvora, bi sicer mislil, da ne bo treba v ljubljanskih trgovinah ničesar več kupiti. Je res, da so letos študentje prinesli neprimerno več dobrot s seboj kakor druga leta. Vzrok temu je draginja, ki jo tudi že deželani poznajo. Vsega pa seveda ni mogoče nakupiti doma, zato so se tudi trgovine dobro odrezale. Zalela se je živahna kupčija na že tradicionalnem dijaškem knjižnem sejmu. Včeraj so se prvič zbrali zopet mladi prekupci na Bregu. Videti je bilo, da je tudi nanje vplival čas in da bi bil tudi zanje potreben odbor za pobiranje draginje. Nekateri so vrežili kar se je dalo. Zato tudi ni bilo pravih kupčij. V glavnem so najpogostejši le prekupčevali s knjigami, kupci pa so previdno stali ob strani in čakali, da cene malo popuste. Saj se še ne mudi, saj traja nekaj dni samo vpišovanje, ki dela staršem več ko preveč skrbi posebno radi tega, ker je treba spet odpreti denarnico. Posebno živahna pa je postala Ljubljana na starem študentovskem shajališču na Aleksandrovi cesti in v Tivolskem drevoredu. Zopet bo tam običajna gneča, v kateri bodo večina sami mladi obrazi, kar zadnja dva meseca ni bilo.

1 Sprejem gimnazijcev v višjem tečajnem izpitu v V. razred drž. učiteljskega v Ljubljani. Prošne za sprejem, kolkovane z desetinarskim drž. kolkom, je treba poslati po pošti ali osebno vložiti na ravateljstvo drž. učiteljskega v Ljubljani do 7. septembra t. l. Priloge: krstni list, izpričevalo o višjem tečajnem izpitu, kratak življenjepis s kolkom za 4 dni in uravnoteženo izpričevalo za tiste, ki v zadnjem letu niso bili na rednem šolanju. Prošilci ne smejo biti ob vpisu stari nad 25 let. Sprejetih bo 30 učencev in 10 učenk. Učenci(ke), ki so letos napravili višji tečajni izpit, imajo prednost pri sprejemu. Vsi, ki bodo vložili prošnje, naj se javijo v ponedeljek, dne 9. t. m. ob pol 8 na ravateljstvo, kjer bodo dobili nadaljnja navodila. — Ravateljstvo.

1 Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je razpisala abonma za sezono 1940-41. Spored 38 dramskih, opernih in operetnih del obsega poleg znanih klasikov tudi starejša in sodobna dela domačih in slovanskih avtorjev ter dela iz sodobne svetovne literature. Nekaj na novo angažiranih moči bo dalo poleg odličnih članov iz prejšnjih sezon sporedno novo zanimivost. Cene za abonma so iste kot lani ter omogočajo poset predstav najširšim krogom. Državni in samoupravni uradniki imajo znaten popust. Informacije daje gledališka pisarna v Drani, ki bo sprejemala prijave za abonma od srede 4. septembra do srede 18. septembra. Lanskim abonentom so rezervirani njihovi sedeži do vključno 11. t. m., od tega dne dalje pa bodo na razpolago novim reflektantom.

1 Okrajna organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani priredi na predvečer odkritja kraljevega spomenika v opernem gledališču slavnostno akademijo. Začetek ob pol 9 zvečer. Cene od 20 din navzdol. Vabljeni so vsi brez izjeme. Program bomo objavili jutri. Predprodaja vstopnic za akademijo od torka 3. t. m. dalje, popoldne od 10 do 12.30 in popoldne od 3-5 pri dnevni blagajni v operi.

1 Pri zaprtju, močnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grenčice.

1 Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je razpisala abonma za sezono 1940-41. Spored 38 dramskih, opernih in operetnih del obsega poleg znanih klasikov tudi starejša in sodobna dela domačih in slovanskih avtorjev, ter dela iz sodobne svetovne literature. Nekaj na novo angažiranih moči bo dalo poleg odličnih članov iz prejšnjih sezon sporedno novo zanimivost. Cene za abonma so iste kot lani ter omogočajo poset predstav najširšim krogom. Državni in samoupravni uradniki imajo znaten popust. Informacije daje gledališka pisarna v Drani, ki bo sprejemala prijave za abonma od srede 4. septembra do srede 18. septembra. Lanskim abonentom so rezervirani njihovi sedeži do incl. 11. t. m., od tega dne dalje pa bodo na razpolago novim reflektantom.

1 Na šolo Glasbene Matice ljubljanske se sprejemajo gojenci danes, jutri in v četrtek ves dan od 9-12 in 15-17. V soboto 7. septembra se morajo zgledati vsi vpisani gojenci popoldne k razdelitvi k posameznim strokovnim učiteljem in določitvi urnika. Sestanek bo v Hubadovi pevski dvorani in sicer točno ob 15 za učenje klavirja, ob 16 za učenje violine in ob 16.30 za vse ostale predmete. Redni pouk se prične nato v ponedeljek 9. t. m. po urniku, kakor bo v soboto določen. Starše prosimo, da prijavijo svoje gojence prav gotovo do četrta, da tako omogočijo reden potek začetka pouka. Tudi pouk iz splošne glasbene te-

orije in mladinskega petja bo začel takoj prihodnji teden.

1 Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi izlet v četrtek 5. septembra v Gumnišče, Pijavo gorico, Ig in Tomišelj. Odhod s Kongresnega trga ob 2 popoldne. Zglasiti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do četrta ob 11. Avtobus 20 din.

1 Pevski zbor Glasbene Matice ima drevi ob 20 prvo vajo in sestanek vsega mešanega zbora. Neodložljivo zadržani člani zbora naj to pismeno sporoče odboru. Vpis novih članov se vrši samo še nočej med 18 in 19 v sejni sobi št. 6 poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici. Med letom vpis ne bo mogoč. — Odbor.

1 Dekliški krožek Trnovo vljudo vabi vse članice na dekliški sestanek danes, dne 3. sept. ob 8 zvečer v Prosvetnem domu. Bog živi! Odbor.

1 Večerni kuharski tečaj, ki ga priredi ženski odsek Sempeterske prosvete se bo pričel 15. septembra. Priglasiti se je treba pri ge. Velikonja, Sv. Petra cesta 93, kjer se dobe podrobna pojasnila.

1 Maria Tutta, drž. sprašana prof. godbe v inozemstvu, uč. solopetije, glasovir, rekorder (Blockflöte), nemščino, nemško recitacijo in italijansko. Napoleonov trg 7. Dnevne ure: 11-6.

1 Enoletni trgovski tečaj mestne občine ljubljanske. Vpisovanje v ponedeljek 9. septembra od 9-11 v pritrilju mestne gimnazije, na liceju, Bleiweisova cesta 23. Sprejemajo se izključno le kandidati za dokončano nižjo srednjo ali mešansko šolo.

1 Zopet so ukradli dve motorni kolesi. Ze prejšnji teden smo poročali, da je predzen umnovič ukradel v ljubljani motorno kolo. Sedaj pa je ljubljanska policija prejela prijavo, da sta bili prejšnji petek ukradeni kar dve motorni kolesi. Prvo je bilo lahko motorno kolo znamke DKW, vredno 5000 din. Odpeljal ga je neznan tat iz veže v Florjanski ulici 7 Jakobu Senčurju. Izpred kavarne Leon v Kolodvorski ulici pa je nekdo odpeljal Martinu Homanu 12.000 vredno motorno kolo znamke NSU. Motocikel je bil dobro ohranjen, črno pleskan ter je imel kromiran rezervuar. Z motociklom je izginila tudi rjava aktovka, v kateri so bile naročilne knjige in vzorci.

MARIBOR

Preskrba z živili

Maribor, 2. septembra.

Povsem razumljivo, da je v mestih, zlasti v takih z velikim številom delavstva, preskrba prebivalstva, kadar se v njej pojavijo motnje, težavnejša kakor drugod in da povzroča zaskrbljenost, ki se kaže v raznih govoricah. To velja zlasti tudi za mariborsko mesto, kjer razne govorice tako zaskrbljenost še povečajo. Dobro je znano, kdo tako govorice razširja in z njimi ljudi bega. Vse to vodi v Mariboru do zaskrbljenosti, ki ni upravičena. Prava skrb za prehrano pa je seveda potrebna in nanjo tudi v Mariboru meročajni činitelji niso nikakor pozabili.

Uradne aprovizacije v državi ne vodijo posamezne občine, pač pa Prizad in poleg nje v Sloveniji banska uprava, ki je s posebno uredbo to skrb izročila Gospodarski zvezi v Ljubljani, ki predstavlja centralo našega kmetijskega blagovnega nabavljalnega združenstva. Mestna občina v Mariboru ima le posebne posvetovalne organe, ki proučujejo situacijo in posredujejo, da se trgovina nemoteno razširja. Tako se je osnoval poseben odbor kot posvetovalni organ za preskrbo prebivalstva s kurivom in to je odbor, ki je bil v listih označen kot aprovizacijski odbor pri mestni občini. Enako obstoji odbor, v katerem se zastopniki združenj, pekovi in trgovci v živili in ta odbor gleda nato, da bomo v Mariboru dobili ob Prizada odnosno od Gospodarske zveze dovolj moke in drugih živil. Ta živila bodo še naprej med prebivalstvom prihajala po dosedanj poti. Državni in samoupravni nameščenci ter železničari po svojih združenjih, drugi v trgovinah, kakor doslej.

Mariborčanom priporočamo, naj ne nasedajo raznim mednarodnim hujšakem, ki skušajo posebno v Mariboru izrabljati težave in ustvarjati nerazpoloženje, ki nič ne koristi. Z disciplino se bo dalo prenesti in prebresti vse težave, ki jih prinašajo čas in razmere, ki jih nismo mi zakrivali.

1 Odhod generala Goluboviča iz Maribora. Sinoči ob 18 je odpotoval bivši poveljnik mesta Maribora, brigadni general Golubovič, v Belgrad. Na kolodvoru so se od njega poslovili celokupni oficirski zbor z novim generalom in poveljnikom mesta Maribora, g. Paracem na čelu; nadalje mestni župan dr. Juvan, okrajni glavar Šiška in zastopniki raznih civilnih oblasti in društev. Ves čas je igrala vojaška godba. Odhod je pokazal, kako priljubljen je bil poveljnik mesta brigadni general Golubovič v Mariboru.

1 Nujno opozorilo FO mariborskega okrožja. Fantje, ki nameravajo potovati k slovesnemu od-

kritju spomenika kralja Aleksandra I. v Ljubljano dne 6. septembra, morajo imeti izkaznice, ki jih je izdal odbor za odkritje spomenika. Te izkaznice dobite pri domačih občinah. Če pri občini izkaznice ne bi imeli, pošljite kakega svojega člana v Maribor, kjer naj jih kupi pri »Putniku«, ki ima svoje prostore v mariborskem gradu. Pri železniški blagajni naj vsak fant kupi tudi obrazec K 14. Oboje je za četirinsko vožnjo potrebno. Izkaznica stane 2 din, prav tako pa tudi obrazec K 14. Zasedajte glede navodil pri udeležbi naše časopise.

1 Mestno županstvo sporoča, da bo brezmesni dan danes, 3. septembra, to pa zaradi tega, ker je v petek praznik, na soboto pa ga ni mogoče preložiti, ker je tržni dan, ko prihajajo na trg okoliški slaninarji, ki Maribor v veliki meri zalagajo.

1 Vse za šolo v Cirilovi! V zadnjem trenutku rešeni gotove smrti. V stanovanjski hiši posestnice Marije Hrovat v Slivnici je izbruhnil požar, ki je v kratkem času upeljal hišo. Škoda znaša 15.000 din. Ker je požar izbruhnil v nočnih urah so stanovalci te hiše, sedem po številu, v zadnjem trenutku spoznali veliko nevarnost in pobegnili iz goreče hiše.

1 Trboveljski rudarji v Mariboru. V nedeljo so se v Mariboru mudili rudarji iz Trbovelj. Prišli so na izlet v Maribor, kje so si ogledali tekstilno tovarno Hutter, tovarno mila Zlatovrg in pa zanimivosti mesta.

1 Motociklistične dirke se bodo vršile dne 22. septembra na dirkališču na Tezmem. Prijave se sprejemajo do 15. septembra na naslov Športna komisija Motosekije SLAKA, Maribor, Trg Svobode 3.

1 Živahne kupčije pred šolskimi poslopji. Včeraj se je v mariborskih srednjih in meščanskih šolah vršilo vpisovanje. To je dogodek, ki se je v mariborskem življenju pozna. Na ulicah je kar naenkrat več mladine, živahno pa je zlasti pred šolskimi zgradbami, kjer se je vršila živahna trgovina s knjigami. Nove knjige so drage, pa jih zato dijakji rajši kupijo pri svojih »prednikih« v razredu, sami pa svoje zopet prodajo svojim naslednikom.

1 Drugo zborovanje slovenskih zgodovinarjev bo dne 7. in 8. septembra na Ptujski gori, v Ptuj in Dornavi. Udeležence prosijo pripravljali odbor, da se nemudoma prijavijo Muzejskemu društvu v Ptuj, da bo mogoče v redu pripraviti prenočišča, prehrano in prevoz.

1 Zveza združenih delavcev v Mariboru priredi v nedeljo dne 8. septembra delavsko romanje na Gorco pri Sv. Petru. Zbirališče romarjev

Zlata poroka

Petdesetletnico poroke sta praznovala te dni Straussov oče in mati na Rodinah. Po neprestanem, uspešnem delu jima je dano, da sta dočkala ta redki, lepi življenjski praznik. Ugodnemu paru, znanemu in spoštovanemu po vsej okolici, k jubileju iskreno čestitamo. Naj jima bo naklonjenih še mnogo let v zdravju, miru in zadovoljnosti.

bo do 8 zjutraj pred Delavsko zbornico v Sodni ulici. Odhod točno ob osmih. Na Gorci ob devetih pridiga, nato sv. maša z ljudskim petjem. Po maši veliko versko organizacijsko zborovanje. Ob pol treh večernice, po večernicah skupen povratek. Vse člane ZZZD in drugih naših organizacij vabimo, da se tega romanja v velikem številu udeležijo.

1 Strogo kaznovan vlomilec. Mali senat okrožnega sodišča v Mariboru je 29letnega delavca Franc Strmška iz Podlehnik obsojil na 2 in pol leta robije in na 4 letno izgubo častnih pravic. Mož je bil zaradi vlomov in tatvin že večkrat kaznovan, pa mu vključ temu grešna žilica še ne da miru. Meseca junija tega leta je posestniku Lorberju v Malni odnesel 23.300 dinarjev, posestnikov ženi Vetrhovi v Božju pa 130 din. Obakrat je do denarja prišel z vломom.

1 Skozi streho v stanovanjske prostore. Posestnik Martin Rajh iz Sp. Porčiča je ovalil orožnikom, da je neznanec k njegovih strehi prislonil lestvo, iz strehe vzel nekaj komadov opeke in skozi nastalo luknjo zlezal v podstrežje in od tod v stanovanjske prostore, odkoder mu je odnesel nekaj gotovine, lovsko puško, zlatino in skupni vrednosti 2500 din. Vloma so osumili neko osebo, ki se je v kritičnem času smukala okoli Rajhove hiše. Orožniki to osebo iščejo.

1 Prosvetna društva na Pobrežju, Tezmem, Radvanju in pri Sv. Magdaleni priredijo dne 8. oktobra v Narodnem gledališču narodno igro »Našo kri«. Vsa ostala društva opozarjamo na to prireditve s prošnjo, da te dne ne prireajo svojih prireditev.

1 Nove uradne ure na magistratu. V uradih mestnega magistrata je zopet uvedeno zimsko uradovanje. Uradne ure so od 8. do 12. in od 3. do 6.

Celjske novice

1 80 letnico svojega rojstva praznuje v teh dneh znana Globočnikova mama. Rojena je bila 6. septembra leta 1860 v Kapeli pri Radenih kot Marija Peršak. Danes živi v Celju kot spoštovana, 80 letna mamica in stara mamica, ki je vključ vsem skrbem in težavam življenja še vedno ohranila življenjsko čilost in dobro voljo. S svojim možem, sodnim poduradnikom, kateremu pa je smrt že pretrgala nit življenja, je imela 9 otrok, 7 sinov in 2 hčeri, od katerih jih danes živi še 5. Bila jim je vsekoli dobra, ljubeča mati, ki je svoje otroke znala vzgajati v krščanskem duhu in katerim je posvetila vse svoje življenje. Ni se sramovala nobenega dela in ne strašila nobenih težav samo da je svojim otrokom omogočila lepo bodočnost. Dobri Globočnikovi mami ob njenem lepem jubileju čestitamo in ji želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih let!

1 Tečaj prostovoljnih bolničarjev Rdečega križa je bil zaključen že v soboto, 31. avgusta. V nedeljo, 1. septembra je bil zaključen izpit pred tričlansko izpraševalno komisijo. Pri izpitu se je pokazalo, da trud predavateljev ni bil brezuspešen, saj so tečajniki položili izpit s prav dobrim, oziroma odličnim uspehom. Tečajniki, bilo jih je 34, so bili večina nastavljeni raznih tovarnih in trgovskih podjetij, ki pa so vključ utrujenosti redno prihajali in z zanimanjem sledili predavanjem. Na tem tečaju je v Celju prikratk nastopila kot predavateljica ženska zdravnica, ga dr. Stravsova, ki je s svojim preprostim in lepim nastopom osvojila poslušalce. Dosedaj so se v Celju vršili že 3 samarijanski in 4 bolničarski tečaji, skupno torej 7 tečajev, ki so bili vsi dobro obiskani. Tako so nam v Celju vzgajili že lepo število bolničarjev in bolničark.

1 Smrtna nesreča kolesarja. V nedeljo zvečer sta se vozila po cesti iz St. Pavla proti St. Rupertu v Savinjski dolini 31 letni posestnikov sin Franc Gajšek in gđ. Angela Brunškova iz St. Pavla pri Preboldu. Vozila sta s kolesi brez luči. Nasproti je privozil neki osebni avtomobil iz Ljubljane. Gajšek je v temi zadel ob avtomobil, da ga je blatnik odbil, pri čemer je dobil težke notranje poškodbe. Avtomobil je zadel tudi Brunškovo, toda le laže in jo le malenkostno poškodoval. Avtomobilist je avto takoj ustavil in naložil težko ponesrečenega Gajška na avto, da bi ga zapeljal v celjsko bolnišnico. Gajšek pa je že med poljo podlegel poškodbam in izdihnil. Zapeljali so ga v mrtvašnico okoliškega pokopališča v Celju. Naj mu sveti večna luč, prizadetim naše sožalje.

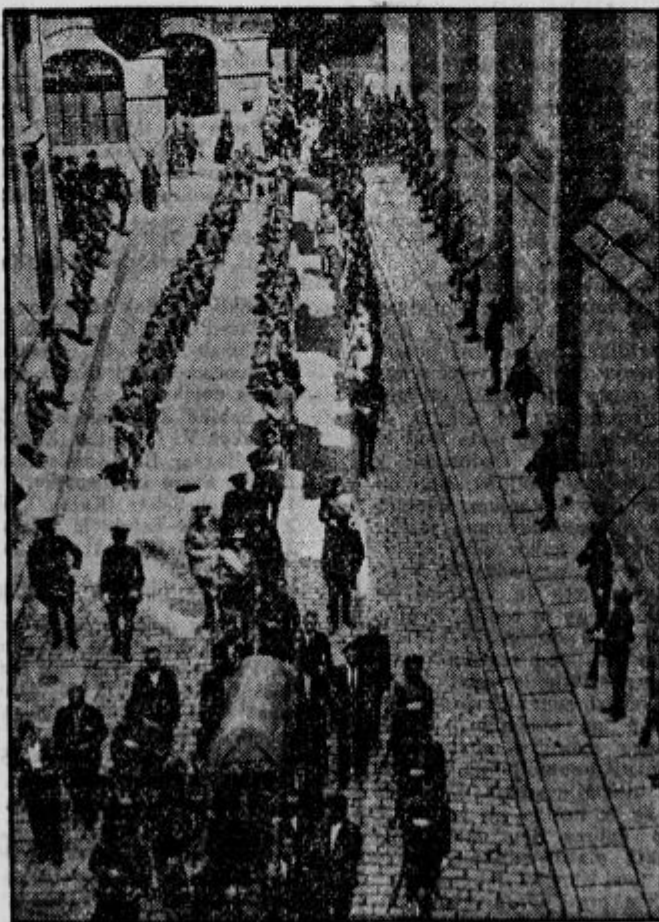
1 Slavnostna akademija Fantovskega odseka. Na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. bo priredil Fantovski odsek Celje I. ob 8 zvečer v mestnem gledališču slavnostno akademijo. Občinstvo, kakor vse Fantovske odseke vabimo, da si rezervirajo vstopnice v z predprodaji v Prosvetnem tajništvo, Cankarjeva 4.

1 Srečke Legije koroških borec se dobijo v podružnici »Slovenec« v Celju. Zrebanje bo v nedeljo, 8. septembra.

1 Svinje so pričeli krasti. V Slovenskih Konjicah so se pri uradniku okrajnega glavarstva g. Pirnovarju, v noči od sobote na nedeljo oglašili nepovabljeni gostje. Spretno so odprli vrata, ki vodijo v svinjski hlev, ki je v bližini stanovanjske hiše in odpeljali lepo rejeno svinjo. Za dolgooprstneži zaenkrat še ni nobenega sledu.

1 Katoliško prosvetno društvo v Slovenskih Konjicah bo priredilo na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. ob 8 zvečer slavnostno akademijo v društveni dvorani. Spored akademije je pester. Vse zavedne Konjičane in okoličane vabimo k polnoštevili udeležbi!

1 S kolesa je padel na Polulah pri Celju 35-letni trgovski sluga iz Lave Funkel Leopold in si zlomil desno nogo v stegnu.

Pogreb španskega kardinala Toma I. Gomasa v Toledu

KULTURNI OBZORNIK

ŠPORT

K reformi srednje šole

Predmeti neduhovnega značaja naj zopet dajo mesta duhovnim predmetnostim, ki edine te so se izkazale na univerzi in pozneje v življenju. — Realni tip srednje šole je izgubil na veljavnosti in se lahko spoji s tipom realne gimnazije, ki naj se reformira tako, da bo mogla skrbeti za primeren naraščaj vseučilišča. Na vseučilišču kakor tudi v življenju se je pokazalo, da so bolje pokleno uspevali absolventi klasične in prejšnje realne gimnazije, kakor pa realci.

Reforma naše srednje šole se mora začeti s temeljito reformo sprejemnega izpita. Ta izpit se je pri nas že tako olajšal, da je skoraj na stežaj odprl vrata v našo srednjo šolo, kar ji je bilo in ji je še na kvar in kar se pozna že tudi na vseučilišču in še pozneje. Nujno bi bilo, da se ta izpit postroži, da se zahteva pri njem vsa splošna stavčna in besedna analiza, kakor nekada. K izpitu pa naj se pripustijo le oni, ki so dovršili enajsto leto starosti. Po možnosti bi bilo dobro uvesti poseben pripravljalni razred, zlasti po mestih, po deželi pa bi ga morda nadomestil prvi razred meščanske šole. Tako bi očistili to rešeto, ki se je bilo že zamašilo, tako da je poplava vdrila v našo srednjo šolo in globoko znižala njeno raven.

Mladika št. 9

Uvodna povest Janeza Jalna Troj brez zvončev se že bliža svojemu zaključku. V tem poglavju je gniljiva odpoved planšarice Jerice, ki se je odločila, da gre za nuno ter se v veliki noči poslavlja od svojega fanta in mu daje vso prostost. Ne verjamemo pa, da bo pri tem ostalo, zato nadaljevanja te bohinske povesti bode še večje zanimanje. — Venceslav Winkler je napisal močno črtico o Matiju z Visave, ki v času pustnih šem pride zmešan na svoj stari dom k Lipovcu ter se kot angel smrti vsede v zapeček — na svoje. Lipovec ga potegne z zapečka, da se ubije — pri tem pa zbudi njegovo vest ter v koncu on, Lipovec zmešan nadomesti mrtvega Matija. Črtica je baladno močna in duhovno uravnotežena, v realističnem svetu pa je malo verjetna. — Plestenjakova črtica Ob prepadu je psihološka avtobiografska dogodka iz bolnišnice, ko človek visi med življenjem in smrtjo, v predsmrtnem snu. Mati je Plestenjaku rešiteljica človekova tudi iz telesnih težav. Črtica je psihološko zanimiva, ni pa tako močno oblikovana kakor prejšnja. X Vinko Belič je vpsnil Pesem svobodi, zanosno zavest prvega rodu v svobodi, ki pa trepete pod dvignjeno-orjaško pestjo tankov, letal... »Svoboda! Sveti v rod iz roda nam! Ti sinjih sni več ne povesi se perot!« Pesem je izraz sodobnih težkih dni, klic pred... Leposlovje predstavlja poleg imenovitih del še avtobiografski opis življenja, kakor ga popisuje šestdesetletni pisatelj Ivan Zorec, tenki prisluskovalce dolenske govorice in nazornega izražanja, kakor se kaže v nadaljnjih spominih Kotarjevega Nanele Gosposki hlapce. Tema Zorec je napisal Ante Debeljak tudi sonet k šestdesetletnici Ivanu Zorcu-Nanetu. — Stanečeva Neč je bolj samo domisljica kakor globoka pesem, čeprav je malo inspirirana pri Goetheju. Močnejša impresija je Predevečer jeseni. — Moderndorferjeve Koroške pravljice pa že bolj spadajo bolj v narodopisje (Martin, Zakletki grofič, Skopuh). Zanimiv je tudi besedni zaklad teh pravljic. — Viktor Smolej opisuje Slovaška pota, pomembnost 1. 1683 za slovaško mesto Trnava, ko ga je med dunajsko oblego izropal Madžar Teleki. S to Trnavo primerja današnji njen pomen kot sedež družbe sv. Vojteha, ki opravlja Slovkom naloge naše Mohorjeve družbe ter opisuje obisk v njej. — V oddelku Pisano polje piše Albin Zalaznik o zavrnatih brazilskih rekah, dr. Josip Zontar o rovaših (lesenih listih — računih!). Fr. Erjavce o Daneki in Dančih. — Poglavlja Nove knjige, naše slike, Dom in družina, Dobra kuharica, Zabava in šala so napolnjena z dobrim informacijskim in praktičnim uporabnim gradivom. Omembe vredna sta epigrama soneta Pisu iger in Kritiku za klobuk, satirika Rojenega Komarja, zanimiva pa listnica uredništva »Črtomirov boje, ki gre na račun ocene Bohinskega tedna v reviji Katoliške akcije. td.

Opomba k »Sloveniji«. Pisu -n-, članka o Kersnikovi proslavi in njegovim »pripombam na robu«, bi odgovorili, kar se tiče »nekega urednika in njegove izjave«, samo to, da je stvar bila malo drugačna, kakor pa se prikazuje tam. Saj je bil imenovan urednik celo naprošen za — slavnostnega govornika pri Kersnikovi proslavi in tega ni odklonil, če bi se slavnost za en teden odložila; tudi je že prav v imenu Bistrice govoril na pisateljevem grobu leta 1937, čeprav smatra Kersnika za »liberalca«. Tudi spremni sestavek za »Slovenca« je obljubil, da ga ni napisal, je vzrok drugje, ne tam, kakor ga išče pisec -n-, in tudi ne v uredništvu »Slovenca«. Da ni bila proslava odkritja Kersnikove plošče v listih taka kakor na pr. Tavčarjeva ali Prešernova v Vrbi, kakor bi jo želeli imeti pisec -n-, je krivda prav gotovo — v aranžmaju. Saj je bila vsa proslava organizirana v par dneh in kakor »e nam je zdelo, v smislu nadaljevanja dijaških proslav kulturnih delavcev leta 1937, ali odkritja Japljeve plošče leta 1938. Tudi tedaj se nismo razpisovali na celih straneh, pa je bil Japelj — škof, če hočete vse prireditve gledati od te strani. Vsa prireditve je bila lokalna proslava kolalnega počit. dijaških društev. Za narodne proslave je treba več časa in večjega aranžerskega aparata. In kot za tako lokalno proslavo je »Slovenec« napravil svojo dolžnost: priobčil je članek pred proslavo in po proslavi in ni važno, kdo je te sestavke pisal: ali uredništvo, ali izven uredništva. Kakor ni »Slovenec« briskiral proslave Tavčarjevega spomenika, ne Prešernove slavnosti, tako bi gotovo tudi v večjem obsegu počastil Kersnika-pisatelja, kakor ga je, če bi bil značaj proslave širši, kakor pa je bil zamišljen. Zato so te »pripombe« ne samo ne resnične, temveč tudi depasirane.

»Lovec« št. 9 prinaša naslednjo vsebino: Dr. Mitja Lukan: Socialni red in lov. Jos. Primožič: Lovec, preudari, preden streljaš! Ing. Mirko Sušteršič: Na gamse. Mr. Mirko Černič: Srnjak-gubavec, kjer na zdravniški način poroča o postanku gobavih rogov pri skoplenih srnjakih. J. Črna noč. Poročili zelene bratovščine iz Trnovsko-idrijskega gozda (po Edm. Čibejevih zapiskih priredil P. P.) James Debevec (Cleveland): Pehanje za

Temeljito pa bi dvignili zlasti slovnično znanje nižješolca šele tako, da bi spet vpeljali pri nas (vsaj v naši banovini) na vseh realnih gimnazijah latinščino v prvem razredu. Ta jezik je s svojo slovno dajal prejšnjo gramatično znanje in z besednim zakladom tudi potrebno podlago za učenje drugih romarskih jezikov. V petem razredu pa, kamor je bil pomaknjen, izgubila vsako veljavo in smisel. Tako bo dijak na srednji šoli začutil spet tisto resnost učenja, ki bo gimnaziji spet vrnila njeno raven. Postrožilo naj se tudi pogoji za popravne izpite in za odstranitev dijakov ob polletjih zaradi števila slabih ocen.

Enourni tedenski predmeti naj se priključijo sorodnim predmetom, deloma pa ukinejo ker z eno uro ne dosega uspehov. Filozofska propedeutika naj se spet uvede tudi v sedmi razred. Od tretjega razreda dalje naj se poučujejo tudi prosti predmeti in to predvsem jeziki (angleščina, španščina) poleg obveznih jezikov (nemščina, francoščina in italijanščina). — Obvezen naj bo tudi pouk enega slovenskega jezika.

Za dekleta naj se uvede poseben ženski tip srednje šole. Učiteljske pa naj se reformira na osnovi osemrazredne gimnazije s pedagoškim kurzom (dveletnim). Etbin Boje.

srnaml. — Dr. Stanko Bevk: V dolskem lovišču. — »Slovena lovski povest.« — Zaključuje pa številko »Slovena« lovskega opornika, društvene vesti, kinološki svetnik ter dopisi.

»Vigred«, št. 9. Ta katoliški ženski list, ki izhaja že 18. leto, prinaša veliko mišnih povesti, pesmic, gospodinskih in vzgojnih člankov, izobraževalnih ter zdravniških nasvetov. 9. številka prinaša na uvodnem mestu prošnjo J. Gregorčiča-Kostelskega za mir v teh krvavih dneh. I. Jerman priobčuje prošnjo k Mariji sedem žalosti, sličico z Zalosne gore pri Mokronogu. Marica Berce-Vrabič opisuje zgodovinske spomenike slovenske dežele pod naslovom Lepota in vrednost slovenske zemlje. V tej številki govori o Zbelovskem gradu pri Poljanah, o Žiškari kartuziji... B. Smolej je napisal pesem o Zeni — Jan Plestenjak piše povest Za kraham in lučjo, povest učiteljske, ki jo muči ljubezen. Povest je sana zelo realistično, pa vendarle vzgojno ter se prijetno razlikuje od drugega leposlovnega berila v Vigredi. Borštinar prevaja posrečeno ruske pesmi klasikov ki so znane iz raznih krestomatij, v tej številki Merezkovskega Večer. M. Sivec opisuje Naše gobe. Julija Jelovek: Vrhnika, opisuje svoje rojstni kraj, temo, ki jo je posrečeno razpisalo uredništvo z namenom, da se njene naročnice spoznajo s čim več kraji v Sloveniji, kakor jih opisujejo same. Glinškov Jane govori o medu. J. J. o šoli. Mastnakova prevaja Gerelyjev članek o izobraženem dekletu. A. B. piše o ženski državljanji vzgoji. M. S. pa o prvi zdravniški pomoči. V oddelku Deklica na tuje gre so pisma slovenskih deklet iz tujine. Iz domačih krogov pa poročajo o delu v domačih deklinskih organizacijah, katerih glasilu je Vigred (Zveza deklinskih krožkov). Posebno poglavje govori o gospodinskem delu po naših domovih ter bodo posebno prav prišle našim mladim materam risbe k oskrbi naših malčkov. Krojna priloga je priložena tistim naročnikom, ki plačajo posebno doplačilo.

»Orač«, št. 9, je glasilo Kmetijske zveze ter izhaja letos pod geslom »za bodočnost slovenskega kmetata že 9 mesecev. V. V. govori v uvodnem članku o Veliki nadlogi — urejanju vodnih razmer pri nas. Fr. Wernig piše članek o krompirju in naših kletih. Inž. Simončič o gosenskih na zelju itd. Najboljši naši kmetijski strokovnjaki in inženirji ter živinovodniki kakor dr. Koren, inž. Kranj, dr. Hribar, Rigler, inž. Simončič, inž. R. Z., inž. G. J. Erpič itd. ki pišejo o vseh zadevah, tihočeh se kmetijskega dela in kmetijskih živali. O kmetko prosvetnem delu pa pišejo L. Puš, prof. Silvo Kranjc, pisatelj Ivan Zorec, zdravnik dr. Ivo Pirc itd. Orač velja letno 20 din.

Sedmakov: Kaplan Martin Čedermac v slovaščini. Priobčili smo na tem mestu že oceno Sedmakove povesti: Kaplan Martin Čedermac, kakor jo je prinesel svoj čas slovaški list Slovac ob priliki prevoda v slovaščino. V zadnji številki pa je isti Slovac prinesel članek kritika Jana Sedlaka Iz naše prevodne literature (30. avgusta), kjer se na prvem mestu dolika prevoda tega slovenskega romana. Tam piše: »Ta povest je pri Slovincih zelo priljubljena. Pri nas pomeni v lepem prevodu Kolomana Geraldinija pomemben donek ter je zopet nov spoj v verigi kulturnih stikov slovaško-slovenskih.« Povest pa vsebinsko predstavi tako: »Roman prikazuje s svojo tematiskim hotenjem usodo Beneških Slovincov, kjer živi manjšina navdušenih Slovincov in se hrani od svoje podedovane tradicije. Ves roman je globoko priznanje domovinsko čutečega človeka. Ne stopa pa tu na pozornico izginjalnega življenja svet upora in revolucije. Vso tragiko preživlja duhovnik kaplan Martin Čedermac. Človek z dušo in telesom zraste v dehteči rodni zemlji, živo prižet k veri očetov ter z vdano ljubeznijo glaseč vero v materinsko besedo. Tedaj pa ga je v hipu presenetila prepoved, pridržati v materni obeh. Notranje muke ga uničujejo; tudi cerkvena obsedi mu ne zna pomagati. Kaplan pridiguje proti prepovedi slovensko. Penzionirajo ga in odhaja da bi zadovoljil cerkveno oblast. Tako pada vsebina povesti. Nalo nadaljuje: »Martin Čedermac je simpatična postava idealnega domoljuba, tiho delujočega ter z vsem svojim življenjem temelječega na očetovski veri ter podedovanem jeziku. Prav tak navdušen duhovnik, kakor smo jih videli po naših slovaških vaseh, propadajočih v sovražnih razmerah. Žrtvuje vse in žrtvuje se. Ima globok stik z zemljo, ki ga je rodila. Z otroško, preprosto ljubeznijo zna dojemati skromno življenje v oddaljeni vasi. In pod zornim pogledom takega čustvenega preživljanja usod je pisan ves roman. Ni tu veliko zunanjih pretresov. Dejanje je koncentrirano na notranje življenje duhovnikovo. Ta postopek natančne analize notranjega življenja duhovnika-domoljuba je zajet z izrazitim psihološkim utemeljevanjem. Ljubezen do naroda je glas, ki se iz knjige ne izgubi. S tem idejnim hotenjem dobiva delo mnogo na svoji vrednosti. Iz takih glasov vidimo, da je slovenska povest dobila med Slovaki dober odmev ter je bila dobro sprejeta prav zaradi svoje notranje vsebine, ki je tako podobna tudi slovaškim razmeram prej in sedaj tudi. td.

Šport zadnje nedelje

Zadnjo nedeljo so bili zopet različni športniki na nogah. Tako so tekmovali nogometaši, plavalci, kolesarji, rokoborci in lahko atleti, ki so s svojo zadnjo prireditvijo v Celju menda dosegli višek v letošnji slovenski atletski sezoni in tudi tenis igralcev, ki so merili svoje sposobnosti za prvenstvo dravske banovine, ne smemo prezreti. Začnimo kar pri nogometaših, za katere vlada po vsej državi veliko zanimanje.

Tekme v slovenski ligi so takole izpadle: Ljubljana : Maribor 4 : 0 (2 : 0). Bratstvo : Mars 3 : 2 (2 : 2). Kranj : Železničar (Maribor) 2 : 1 (1 : 0). Amater : Olimp 2 : 1 (2 : 1).

Tabela slovenske lige izgleda takole:

1. Ljubljana	1	1	0	0	3:2	2 točki
2. Bratstvo	1	1	0	0	3:2	2 točki
3. Kranj	1	1	0	0	2:1	2 točki
4. Amater	1	1	0	0	2:1	2 točki
5. Mars	1	0	0	1	2:3	0 točk
6. Železničar	1	0	0	1	1:2	0 točk
7. Celje	1	0	0	1	1:2	0 točk
8. Maribor	1	0	0	1	0:4	0 točk

Tekme v hrvatski ligi

Zagreb: Gradjanski : Železničar 8 : 0 (5 : 0). HASK : Slavija (O.) 4 : 1 (2 : 0). Split: Hajduk : Šušak 4 : 0. Subotica: Concordija (Zagreb) : Bačka 2 : 1 (1 : 1).

Varaždin: Split : Slavija 3 : 1 (1 : 1).

Tekme v srbski ligi

BSK : Jugoslavija (Jabuka) 3 : 1 (1 : 1). Jugoslavija : Slavija (S) 2 : 1 (2 : 1). Jedinstvo : Vojvodina 2 : 1. Subotica : Zak : Bask 2 : 1 (1 : 1). Skopje: Gradjanski : Bata 3 : 2.

Kolesarske dirke okrog Srbije

Slovenski kolesarji so se izredno dobro odrezali na tretji etapi dirke okrog Srbije Na tej etapi Sarajevo-Čačak, ki meri 259 km, so se kar trije Slovenci plasirali na prva tri mesta in sicer:

Zmagovalec tretje etape Sarajevo-Čačak, ki je dolga 259 km, je Janez Peternelj s časom 10:17,12; 2. Franc Gartner 10:11,25; 3. Podmilšak.

Zmago v naporni tretji etapi so naši dosegli vodstvo vseh treh etap na progi Belgrad-Zvornik-Sarajevo-Čačak, ki je dolga 568 km in zavzeli vsa štiri prva mesta.

1. Peternelj (Hermes, Ljubljana) 22:01,57; 2. Gartner (Ljubljana) 22:04,55; 3. Podmilšak (Edinstvo) 22:21,44; 4. Grabner (Hermes, Ljubljana) 22:31,30; 5. Davidovič (Zagreb) 22:31,58.

Drž. plavalno prvenstvo juniorjev

V drž. plavalnem prvenstvu juniorjev, ki je bilo v soboto in nedeljo v Zagrebu, so bili doseženi naslednji rezultati:

50 m prsto moški: 1. Štakula Ivo (Jug) 24,2; 2. Milošević (Jug) 28,3; 3. Vidovič (ZPK) 29,1. 100 m prsto ženske: 1. Petrovič (Jug) 1:22,2; 2. Vadaš (ZPK) 1:29,1; 3. Devetak (MPK) 1:31,2. 100 m hrbtno moški: Jeremič (BOB) 1:18; 2. Meloslavič (Jug) 1:20,8; 3. Vidovič (ZPK) 1:21,2. 100 m prsto ženske: 1. Poznjak (Jug) 1:36,4; 2. Fišer (ZPK) 1:37,2; 3. Mihorko (MPK) 1:41,8. Štafeta 4x100 moški: 1. Jug 1:56,8; 2. ZPK 2:02,8; 3. Jug II 2:03,4; 4. Ilirija 2:05,3. Mešana štafeta 3x100 m: ženske: Jug 4:45,6; 2. ZPK I 4:56,8; ZPK II 5:08,4; BOB 5:14,6. 200 m prsto moški: 1. Miloslavič (Jug) 2:23,4; 2. Štakula Ivo 2:25,4; 3. Vidovič (ZPK) 2:30,2; 4. Löser (Ilirija) 2:37,4. 50 m prsto ženske: 1. Finc Draguša (Ilirija) 32,6; 2. Petrovič (Jug) 35,9; 3. Balas (ZPK) 37,5. In 6 sta bili Mariborčanki Mihorko in Devetak z rezultatom 38,8 in 39,2.

100 m prsto moški: 1. Kratočvil (BOB) 1:21,4; 2. Herzog (Il.) 1:21,3; 3. Brinik (Jug) 1:22,9. 100 m hrbtno ženske: Finc Draguša (Il.) 1:37; 2. Fišer (ZPK) 1:38,2; isti čas ima tudi Belgrajčanka Jovanovičeva.

Štafeta 3x100 m mešana: 1. Jug 3:47,6; 2. Ilirija 3:54,3; 3. ZPK 3:59,8. Kočno število točk, ki so jih dosegli posamezni klubi v državnem juniorskem prvenstvu je naslednje: 1. Jug 210 točk; 2. ZPK 150 točk; 3. Ilirija 63 točk; 4. Bob 41 točk; 5. MPK 13 točk. Prvi hrvaški plavalni klub Dubrovnik 8 točk, PSK Sombor 3 točke, Marathon (Zagreb) 1 točka.

V vaterpolu je bil vrtni red klubov: Jug. Prvi hrvaški klub Dubrovnik, ZPK in Marathon.

Drž. kajaško prvenstvo v »divjih vodah«

Enojka F. 1:

1. Vencenc M. Maraton, Zagreb 43:03. 2. Plan K. (Kajak klub Zagreb) 43:36. 3. Sattler Br. (Maraton, Zagreb) 44:23. 4. Kool M. (Kajak klub Zagreb) 45:34. 5. Brozović V. (Kajak klub Zagreb) 47:26. 6. Drovnik Br. (Kajak klub, Ljubljana) 41:05, diskvalificiran.

Dvojke F. 2:

1. Inž. Gaberšek-Mikuž (Kajak klub Ljubljana) 43:17. 2. Lukšič-Gluhak (Maraton, Zagreb) 43:38. 3. Plan-Pešan (Kajak klub, Zagreb) 43:41. 4. Gluhak-Ruzvičič (Maraton, Zagreb) 43:42. 5. Munčan-Viličič (Kajak klub, Zagreb) 44:55.

Turne enojke:

1. Sablić Z. (Kajak klub Zagreb) 40:29. 2. Lukež V. (Maraton, Zagreb) 40:50. 3. Boltavzer Br. (Kajak klub, Zagreb) 43:38. Dvojke dame in gospodje: 1. Schlich-Sakar (Kajak klub, Zagreb) 45:54. 2. Tatalović-Tatalović (Maraton, Zagreb) 46:04. 3. Sablić-Bohutinski (Kaj. klub, Zagreb) 48:19.

Kolesarske dirke v Mariboru

Na 80 km dolgi progi je priredil Železničar v nedeljo kolesarske dirke, ki so prinesle sledeče rezultate: Prvi je prispel na cilj Bizelj, od kol. društva Ljubljancev v času 2:38:10. Drugi je bil Gregorič iz Slovene Gradca, 2:38:31, tretji Kosi od Edinstva v Ljubljani v času 2:42:06 četrti Rozman, Edelweis, Maribor, 2:42:07, peti Grmek, SK Zelezn. v času 2:42:08, šesti Korenini, Edinstvo, Ljubljana, v času 2:43:38 in sedmi Sodoc, Maraton, 2:43:39.

Krasne atletske tekme v Celju

V nedeljskem lahkoatletskem tekmovalju, ki ga je priredilo SK Celje in katerega so se udeležili poleg vseh pomembnejših slovenskih atletov tudi prvotni atleti iz Zagreba, so bili doseženi izredno lepi

rezultati. Prevesem je omeniti nov državni rekord inž. Stepniška v metu kladiva z znamko 54,64 m, dalje tek na 100 m Ilirijana Račiča s časom 10,8 sek., potem prvotnega uspeh atleta Planine Koširja, ki je premagal Kotnika in končno Mavsarja, ki je porinil na drugo mesto Mrkušiča. V ostalem pa še rezultate tekem:

Tek na 100 metrov: 1. Račič (Ilirija) 10,8; 2. Zorko (Železničar) 11,4; 3. Tauber (Makabi) 11,4; 4. Črne (Planina) 11,5.

Tek 1500 metrov: 1. Košir (Planina) 1:03,4; 2. Kotnik (Concordia) 4:05,1; 3. Šmiderer (Rapid) 4:14.

Med Koširjem in Kotnikom se je razvila huda borba. Petdeset metrov pred ciljem je Košir pretekel v ostrem finišu Kotnika.

Met krogla: 1. Isekovič (Concordia) 12,74; 2. Hlade (Železničar) 12,21; 3. Kliner (Planina) 11,91 metrov.

Met kopja: 1. Mavsar (Planina) 58,63 metrov; 2. Markušič (Concordia) 53,40; 3. Metelko (Železničar) 42,92.

Skok v višino: 1. Časny (Planina) 165 cm; 2. Babič (Maraton) 165; 3. Lužnik (Maraton) 160 cm.

Skok s palico: 1. Oroszy (Rapid) 3,46 metra; 2. Cvetič (Hašk) 3,33; 3. Dolenc (Concordia) 3,23.

Tek 400 metrov: 1. Kliner (Planina) 52,9 s; 2. Preteršek (Celje) 53,4; 3. Kocelj (Planina) 58,1 sek.

Stari borec Pleteršek je moral mlademu Klinerju po hudi borbi v finišu pustiti prvo mesto.

Skok v daljavo: 1. Zorko (Zel.) 6,68 metra; 2. Bratovž (P.) 6,21; 3. Račič (Il.) 6,13 metra.

Tek na 800 m: 1. Srakar (Conc.) 2:01,1; 2. Obršek (Il.) 2:04,3; 3. Goršek (Celje) 2:04,3.

Met kladiva: 1. inž. Stepnišnik 54,64 metra. (Inž. Stepnišnik je vrzel trikrat dlje kot je znašal njegov jugoslovanski rekord.) 2. Gujznik (Zel.) 44,15; 3. Hlade (Zel.) 36,30.

Tek na 5000 metrov: 1. Glonar (Il.) 16,52; 2. Stanjšek (Marat.) 16:59,3; 3. Pere (Prim.) 17:17,4.

Štafeta 4x100: 1. Planina (Černe, Mravlje, Bratovž, Kliner) 46,8; 2. Mešana (Kolenc, Goričan, Gracijanski, Zorko) 46,9; 3. Celje (Tacek, Rebovšek, Pleteršek, Urbančič) 47,8.

Organizacija je bila odlična. Številni sodniški zbor je točno vršil svojo dolžnost.

Rokoborba Zagreb: Maribor 5:2

Rezultati rokoborbe so naslednji: Bantam: Scheeberger (Z) : Tašler (M) 1 : 0. Peresolaha: Moguljak (Z) : Dolinek (M) 1 : 0. Lahka kategorija: Pongrac (Z) : Babič (M) 1 : 0. Polsednja teža: inž. Deluca (Z) : Ivanič (M) 1 : 0.

Polteška kategorija: Verboš (M) : Mesner (Z) 1 : 0. Teška kategorija: Pilher (M) : Gerovc (Z) 1 : 0.

Teniški turnir za prvenstvo dravske banovine

V nedeljo so bili doseženi naslednji rezultati:

Kategorija gospodov: dr. Smerdu : Perles 6 : 1, 6 : 4, Boris Smerdu : Dr. Smerdu 6 : 1, 6 : 0, Blanke : Šivic 5 : 7, 6 : 4, 6 : 4. Final: Smerdu Boris : Blanke 6 : 2, 7 : 5, 8 : 6.

Juniorji: Luckman : Slana 6 : 1, 6 : 2, Blanke, E. : Urbanc 6 : 0, 6 : 1, Kobi : Razboršek 8 : 6, 7 : 5, Luckman : Blanke E. 6 : 2, 3 : 6, Milavec : Kobi 6 : 1, 6 : 3.

Double: brata Smerdu : Božičev-Skrobar 6 : 3, 6 : 3, Zajc-Koželj : Stular-Urbanc 2 : 6, 4 : 6, Šivic-Lukman : Škapin-Kobi 6 : 4, 6 : 2, Gaberc-Dernovšek : dr. Cijan-Vute 5 : 7, 6 : 4, 6 : 3, Baban-Krell : Pirc-Juvanc 6 : 1, 6 : 1, Tončič-Korenčan : Cepuder-Kobi 6 : 3, 7 : 5, Milavec-Perles : Koželj-Zajc 6 : 4, 8 : 6, Tončič-Korenčan : Krell-Fabian 3 : 6, 6 : 3, 6 : 4. Seminale Luckman-Šivic : Tončič-Korenčan 6 : 2, 1 : 6, 6 : 3.

Dame: ing. Elza Maire-Sernec : Mühleisen 6 : 1, 6 : 2, Voglar : Dacar 6 : 2, 6 : 1, Parin : Voglar 6 : 3, 6 : 2, ing. Maire Sernec : Parin 6 : 0, 6 : 1.

Mešani double: Dacar-dr. Bleiweis : Pivk-Razboršek 6 : 2, 6 : 1, Toglar-Tončič : Preis-Banko 6 : 2, 6 : 4, Šivic-Parin : Mühleisen-Milavec 6 : 3, 6 : 3, Dacar-dr. Bleiweis : Čizmek-Luckman 6 : 0, 6 : 0.

Final: juniorji: Luckman : Milavec 7 : 5, 6 : 3. Igra je bila ostra.

Final: v dvoje gospodje: Brata Smerdu : Šivic Luckman 6 : 2, 6 : 3, 6 : 3. Zmaga bratov Smerdu, ki sta podala zelo lepo igro, je bila popolnoma zaslužena.

Final: mešanih dvojic: Ing. Maire Sernec-Smerdu B. : Šivic-Parin E. 6 : 2, 6 : 3.

Po končanih tekmah so bila posameznim zmagovalkam in zmagovalcem razdeljena darila v navzočnosti zastopnika g. bana ban. inspektorja g. prof. Zitočica in podžupana g. dr. Ravnikarja.

Ženski miting SK Planine na Stadionu

Tek na 60 metrov finale: 1) Sušteršič Marica 8,8; 2) Merala Marija 8,9; 3) Klančnik Ivica 9; 4) Pogačar Cirila 9,4; 5) Musar Milena 9,5; 6) Torkar Stanka 9,6.

Tek na 100 metrov: 1) Sušteršič Marica 15; 2) Klančnik Ivica 15

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(19) Tako se je znašel Mihec na sovražnem ozemlju sam. Previdnejši je postal in prodiral v gosti les vedno globlje in globlje. Toda kljub svoji previdnosti ni opazil, da ga spremlja na stotine oči in da se sovražni krog okoli njega vedno bolj zožuje.

(20) Šele nenadno strahovito pokanje vej in divje vpitje mu pokaže vso strahoto pustolovščine, v katero se je spustil. Prepozno je opazil, da ga je obkolila velika množica nevarnih in odvratnih roparjev.

Iz Julijske Krajine

Zlata maša. Na Marijin praznik dne 8. sept. bo praznoval svojo zlato sv. mašo msgr. Ignacij Valentinčič, kanonik goriškega stolnega kapitlja. Zasluzni cerkveni dostojanstvenik bo obhajal svoje pomembno slavo v svetišču naše močnejše zaščitnice Matere božje na Sv. gori.

Nova maša. Na Marijin praznik dne 8. sept. bo naša dežela slavila še drugo lepo slovesnost: v župni cerkvi sv. Florijana v Steverjanu v vinorodnih Brdih bo ta dan pel svojo prvo sv. mašo tamošnji domačin g. Marijan Komjanc iz trdne kmečke hiše na Kakencih.

Ajdovščina. Kakor smo že poročali, so pri nas državno cesto preložili. Nova državna cesta zavije sedaj pred trgov ob pokopališču proti postaji in pelje med postajo in med trgov čez nekdanjo predilnico na znani most čez Hubelj, ki je nekdanj vezal goriško in kranjsko deželo. Velika prometna žila, ki je vsa asfaltirana, je s tem pridobila krajšo, ravno pot in se je oprostila vseh nerodnih ovinkov in ozkih ulic. Za naš trg je preložitve ceste tudi lepa pridobitev. Cestni promet se bo sedaj udobnejše razvijal, odpadle bodo nevarnosti, ki so tesno zvezane z nevarnim cestnim gibanjem, moril nas ne bo nadležni prah in tudi ne motilo hupanje in ropotanje avtomobilov in tovornikov. Vsem tem dobrotam se bo pridružila sedaj še največja: popravili in uredili bomo cesto skozi trg. Najprej bomo prenovili in modernizirali kanalizacijo, potem bomo pa cesto tlakovali. Pognali bomo prah in blato ter poskrbeli, da se bomo mi in vsi naši gostje udobnejše gibal.

Goriški nadškof med delavstvom. Goriški nadškof je obiskal predilnico v Podgori; spremljal ga je pokrajinski fašistovski tajnik. Najprej je nadškof pregledal ves obrat in se zanimal za celotno poslovanje, nato je pa imel na delavstvo, ki obstoji večinoma iz žensk, kratek nagovor, ki ga je zaključil z apostolskim blagoslovom. Gospodar tovarne, tržaški inženir dr. Tognella, ki je nadškofa povabil na obisk, je ob tej priliki daroval 5000 lir za škofijski dobroteljni sklad.

Častnika ubila strela. Zadnji terek 20. avgusta je divjala v okolici Idrije huda nevihta, med katero je večkrat udarila strela. V bližini Črnege vrha so imeli vojaki vaje. Poročnik Verardi, doma iz Palermo na Siciliji, je bil klican k vojaškemu poljskemu telefonu. Prav ko je prejel za slušalo, je udarila v telefonsko napeljavno strela in ga z vso silo zadela. Padel je tleh in obležal. Tovariši so mu priskočili na pomoč, pomoč je bil brezuspešna: nasrečni častnik je bil že mrtev.

Škofja Loka

Dr. Josip Petrič, zdravnik v Škofji Loki — Fužinsko predmestje 3 — ordinira privatno vsak delavnik popoldne za splošno in zobno zdravilstvo.

Alphonse Daudet:

30

Jacec

Prevedel Fišer Franc

Jacec se je skrčil pod svojimi odejami, da bi se izmaknil strašnem prepihu, ki je cvilil in žvižgal po spalnici kot dolgi in tanki bič, ter v mislih sledil potovanju Mádou-Ghézoja. Predstavljaj si ga je, kako je sključen ob kakšnem jarku, ob robu gozda, kako ga bičata piš in naliv, a njegovo rdeča čepica ga ne more ščititi pred vremensko jezo.

Prav, toda resnica je bila veliko bolj žalostna, ko vse te domneve.

»Našli so ga!« je vpil Moronval nekega jutra in planil v obednico, prav takrat, ko so se zavodovci spravljali k mizi. »Našli so ga! Prejel sem obvestilo od policijske prefektуре. Dober klub sem in palico... da pohitim ponj.«

Bil je videti strašno ogorčen in zlobno vesel. Da bi se prikupili gospodarju in da bi zadovoljili potrebo po kričanju, v katerem so bili odlični, so »mali divjački«, ko so sprejeli novico, zagnali strašen vrišč. Jacec se s svojim glasom ni mešal v to zmagoslavno rjovenje in brž pomislil: »Oh, ubogi Mádou!«

Res je bil Mádou od prejšnjega večera na prefekturi. In tukaj, v tem blogu, sredi malopridnežev, zločincev, v tej človeški sodrgi, ki se je valjala v lenobi, gnusobi, izčrpanosti in pijanstvu, med to drhaljo na slamnjakah, pometanah po tleh, je odlični gospodar našel pravega dediča dahomejske kronske.

II. seznam darov za oltar sv. Jožefa

Akcijo za novi kamniti glavni oltar v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani spremlja velik božji blagoslov. Odzvalo se je doslej že toliko plemenitih, zlasti ljubljanskih darovalcev, da je akcijski odbor cerkve sv. Jožefa že izročil kamnoseku izvršitev drugega, močno izpopolnjenega oltarnega načrta.

Darovali so:

po 10.000 din: Banska uprava dravske banovine; Neimenovani; Vilman Anton, župnik;
po 1.000 din: dr. B. M.; dr. Basaj Josip; Bonač Franc; C. F.; Društvo sv. Marte; Fidler Jožef; Hafner-Grajsler; Hrastar Katarina; Jugoslovanska tiskarna in knjigarna; K. V.; Lenassi et Gerkmann; O. R.; dr. Pitamic Leonid; Stukelj Anica; V. K. in J.; Z. P.;

po 500 din: dr. Česnik Ivan; dr. Dermastia Josip; »Dunav«, zav. družba; H. M.; Hauptmann Anton; Hrehorič Marija; J. M.; »Jugoslavija«; Kalan Marijana; Kušar Ivana; Molj Janez; dr. Pečjak Gregorij; dr. Potočnik Ciril; Stroj Alojzij; nadžup. Vajda Julij; Verbajc Antonija; Verovšek Antonija; Z. N.;

po 300 din: Cerar Peter; Vovk Anton;
po 200 din: Neimenovani; Albreht Marija; Hrv. Sted.; Zagreb; Kokalj Marija; Ljublj Josip; Losar Silva; Novak Matija; Terstenjak Ernest; Zagoričnik Magdalena;

146 din: Kurent Anton (zbral itrboveljski delavci);

120 din: Kos Neža;

po 100 din: Auser Janez; Bajec Filomena; Belar Ivana; Belinc Neža; Bostič Marija; Buliovac Ivana; Ciharl Apolonija; Cuntar Jože; Eleršek Emilija; F. M.; Galičič Apolonija; Glavič Terezija; Jež dr. Franjo; Kranjc Ana; ž. sestre Križniškega reda v Ormožu; Kongr. gojenk uršul. Mekinje; Lisjak N.; Lovrenčič M.; Nadile Avgust; Markizeti Marija; Merčun Antonija; Nerat Franc; Pavman Elizabeta; Pečnjak Jože; Petrič Gabrijel; Pirnat Andrej; Plateis Gabrijela; Pogačnik Ana; Poje Peter; Potočnik Frančiška; Prevc Ana; Rus Marija; Senica Antonija; Skerbinjek Marija; Skofic Neža; Slogar Ivanka; Sodja Jože; Stanovnik Frančiška; Stubca M.; Sušteršič Franc; Sušnik Ana; Šašel Ivan; Šoba Alojzij; Sogar Roza; Sparovec Terezija; župni urad St. Lenart; Sušteršič Jožica; Tavčar Neža; Tomé Alojzij; Trglav N.; Turk Marija; Uravič Vjekoslav; Vajc uč.; Vidic Frančiška; dr. Vidmar Vl.; Vogelnik Franja; Volk Ivana; Zalokar Jože; Zdravlič Jože; Zebot Franjo; Neimenovanih je 11.

Majše vsote so darovali razni dobrotniki v skupnem znesku 8.500,75 din. — Nadaljnji seznam darov sledi.

Mogočni zaščitnik sv. Jožef naj vsem dobrotnikom vse njih plemenite darove prav obilo povrne! Ganjeni ob toliki velikodušnosti častilcev sv. Jožefa, se tudi nadalje priporočamo njih blagohotni naklonjenosti. — Darove blagovolite pošiljati na predstojništvo cerkve sv. Jožefa v Ljubljani ali po položnici na št. 12.475: Jezuitski kolegij v Ljubljani.

»Oh! Nesrečni otrok, da te moram najti v takšnem stanju...« Plemeniti Moronval ni mogel govoriti naprej; presenečenje in začudenje sta mu vzele besede; in ko je policijski inspektor, ki ga je spremljal, videl, kako je objel zamorčka okrog vratu s svojimi dolgimi rokami kot s dvema požrešna tipalkama, si ni mogel misliti drugega kot:

»Hvala Bogu! Pogledite, kako ta direktor penzionata ljubi svoje gojence!«

Nasprotno pa je bil ta zakrknjeni Mádou videti popolnoma brezbržen; ko se je prikazal Moronval, ni njegov obraz izražal ničesar, niti veselja, niti skrbi, niti začudenja, niti sramu; in celo ne tistega svetega strahu, ki ga je navadno občutil pred mulatom in ki bi moral v sedanjih okoliščinah biti še večji.

Njegove otožne oči so gledale, ne da bi kaj videle; brezbržni obraz je bil blede, brezbarven. Ob pogledu na umazano in strašno zunanjost, ki ni bila drugača kot sveženj blatnih čunj, je bil videti še groznejši. Od nog do glave in po kodrastih laseh se je nakopičilo blato v kepah, starih in svežih, ena je bila na drugi in tiste, ki so bile najbolj suhe, so odpadale kot prašne plošče.

Izgledal je kot dvoživka, ki se je premočila v valovju in se nato povaljala v obreznem pesku.

Noge brez čevljev, čepice nikjer; najbrž so našivi privabili kakšnega tatu. Samo halja mu je ostala, toda vsa v nitkah, in rdeč telovnik, ves razcefrdan, čigar barvo je bilo videti samo na nekaterih mestih, ker sta jo požrla sonce in blato.

Kaj se mu je vendar pripetilo?

Trbovlje

Naj se pojasni! Z ozirom na naš dopis z dne 20. avgusta pod gorenjim naslovom iz Trbovelj nam poročila trboveljska občina daljše pojasnilo, ki iz njega poenoteno tele podatke zaradi pojasnila in resnice: V emislu oblastnih določil in ukrepov višjih oblasti je trboveljska občina poslala 75 najrevnejših otrok na otroško kolonijo v Jurkloster. Seveda pod nadzorstvom 1 učitelja, 4 učiteljic in 1 občana, ki pa je odšel naknadno, ker ni bilo mogoče dobiti učiteljev. Stroški za barake, prevoz, plače kuhinjskemu osebju, za prehrano ter za zdravniške preglede so za ves mesec znašali 37.496 dinarjev, med tem ko je župan na seji poročal, da je banska uprava pripevala 9000 dinarjev, Unija za varstvo otrok in Higienisti zavod pa sta posodila rjuhe, slamnjače in odeje. Župan je tudi poročal, da utejejo vsi stroški znašati kakih 40.000 dinarjev. To poročilo je potem občinski odbor soglasno sprejel na znanje.

— Glede stroškov za nakup 2 plemenskih bikov omenja občinsko pojasnilo, da bi moral v avtomobilski prevoznik Šesler oba bika prepeljati v tovarnem avtomobilu. Ker pa se je avto neke druge zamudil, je moral prevoznik na svoje stroške najeti osebni in tovorni avto in je iz občinske blagajne šlo za prevoz le 1.100 dinarjev, kar ni veliko, ker bi bila žival sicer dva dni na cesti, kar bi ne bilo brez škode za njo. Bika pa sta v Smarju izbrala občinski živinozdravnik ter posestnik France Ztrova za ceno 9.970 dinarjev. — Občinska podpora za poškodovanje po povodnji se je izplačala dne 16. julija v skupnem znesku 1.950 dinarjev. Podpore so bili deležni taki, ki jim je voda uničila vse živeže in ki so res revni. Na druge okoliščine se občina ni ozirala. Občini pa ni nič znanega o tem, da bi se bila izgubila kaka kolkovana vloga s prijavo škode. — O vsem tem je župansko poročalo okrajnemu načelnstvu v Laškem.

ŠKODA

Serijski izdelki:

Avtomobili, tovorni in osebni, elektromotorji vseh vrst in velikosti. Diesellovi in plinski motorji, črpalni in razsvetljevalni agregati, posnemalniki in pločevinaste posode za mleko, kolesa za ozkotirne železnice, matični ključ, nakovala, precizno orodje v stalni zalogi v Jugoslaviji

Obiščite nas na velesejmu v paviljonu G

Generalno zastopstvo:

JUGOŠKODA a. d.

ZAGREB - BEOGRAD

Prodaja elektromotorjev:

L. Paulič, Ljubljana, Aleksandrova c. 4

Prodaja avtomobilov:

E. Rosa, Ljubljana, Poljanska c. 69

Samo on bi to mogel povedati, če bi hotel govoriti. Inspektor je vedel samo to, da so ga varnostni organi, ki so zvečer napravili racijo po raznih sumljivih lokalih, našli ležečega na neki peči za žganje mavca, napel mrtvega od gladi in vsega omamljenega od silne toplote. Čemu je ostal v Parizu? Zakaj ni odšel?

Moronval ga ni vprašal; niti besedice mu ni rekel med vso dolgo vožnjo, ko sta se vozila v vozu od prefektуре do gimnazije.

Med pobitim, žalostnim, topoumnim dečkom, ki so ga vrgli v kot kot zaboj in med svečanim, zmagoslavnim direktorjem so se izmenjavali samo pogledi.

In kakšni pogledi! Oster, nabrušen in kaljen meč se je križal v zraku z revnim, majhnim, razbitim, upognjenim in že vnaprej premaganim železom.

Ko je Jacec videl ta črn, usmiljenja vreden obraz, zguban in skrčen med haljo, kako gre čez vrt, je komaj spoznal malega kralja.

Z nepopisno žalostjo mu je Mádou dejal: »Dobro gospod, žalost!« Nato se ves dan ni govorilo nič o njem. Učne ure so se vršile v svojem običajnem neredu in odmorih prav tako. Samo od časa do časa, v več presledkih so se zaslišali iz mulatove sohe votli udarci in globoko vzdihovanje. Še ko je ta žalostni šum prenehal, se je zdelo Jacecu, da ga sliši. Tudi gospa Moronval je bila videti razburjena, ko je to poslušala in parkrat se ji je knjiga, ki jo je držala v rokah, stresla prav do zadnjega lista.

Ko se je direktor vsedel k obedu, je bil utrujen, toda žareč od veselja,

»Ta nesrečnež...« je dejal svoji ženi in doktorju Hirschu, »ta nesrečnež... kako me je razburil!«

Dejstvo je, da je bil videti utrujen od pretepanja.

Zvečer v spalnici je Jacec videl, da je sošednja postelja zasedena.

Jacec bi bil zelo rad govoril z Mádoujem in zvedel podrobnosti o tem strašnem in takem kratkem potovanju, toda gospa Moronval in doktor Hirsch sta bila poleg, sklonjena sta bila nad malčkom, ki jo je bil videti, da spi. Slišali so se globoki vzdihli — posledica dnevne izčrpanosti in solz.

»Torej, gospod Hirsch, vi pravite, da ni bolan?«

»Nič bolj kot jaz, gospa Moronval... le pogledite ga, mrcina ima kožo debelo kot slon.« Ko sta odšla, je Jacec prijel Mádoujevo roko. Črno se je odražala na beli odeji in hrpava je bila in žareča kot opeka, ki jo potegneš iz peči.

»Dobro večer Mádou!«

Mádou je napol odprl oči in pogledal svojega tovariša s strašnim obupom:

»Konec je Mádou,« je dejal komaj slišno. »Mádou izgubil gri-gri. Nikdar več videti Dahomey, Konec.«

Tu je bil torej vzrok, da ni zapustil Pariza. Dve uri po svojem begu iz gimnazije, ko je iskal na mestni meji kakšno odprta vrata na deželo, mu je izginilo petnajst frankov za živila in svetinja, ki jo je nosil okrog vratu, sam ni vedel kako, v žep enem izmed premikačev zapornic, takemu, ki mu je vsak plen dober, gra-bežljivi ptiči, ki se vrže na vse, kar se sveti,

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonoska, 3 mm visoka pešna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlajše dekle

Išče službo za hišna dela in pomoč v gospodinjstvu. Porne Kristina, Zg. Garmelne 34, St. Vid n. Lj.

Manufakturst

Zmožen prodajalec, s prakso, želi namestitvev. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Izurben - pošten« št. 12760.

Hišnica

srednjih let, brez otrok, vajena vseh del — išče mesto takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12713.

Trgovski pomočnik

mlad, izučen v trgovini z deželimi pridelki - želi prenesti. Lahko nastopi takoj, če je treba. Položi garantno pismo do 10.000 din. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 12402.

1000 din ali več dobi

tisti, ki mi preskrbi stalno službo v tovarni ali službo sluge, vratarja, kjerkoli ali kot dnevničar na sodišču ali tudi cestarja. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12508.

Pouk

Dijak-instruktor

vešč modernih jezikov - instruirati proti oskrbi po dogovoru. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13153.

Vajenci

Učenca

vestnega, sprejme trgovina pri »Miklavžu« pod Lemenatom.

Dekle

pridna in poštena, se želi izučiti v trgovini v Ljubljani. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12755.

Vajenec

zdrav, močan, s 3 razredi gimnazije, išče mesta v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pošten in priden« št. 13094.

Denar

Vodovodni inštalaterji kupijo ves vodno-inštalacijski material najceneje pri: P. Majdič, »Merkur« v Kranju. Razstavlja na velesejmu pred paviljonom »E«.

Službodobe

Dva kleparska pomočnika

sprejem takoj. Smolej Alojzij, Kleparstvo, Kranj

Akordante

za žaganje in vezanje drv - kolobarjev - sprejememo. Parna žaga Rog. Podstenica, p. Toplice pri Novem mestu.

Snažno dekle

kl samostojno kuha, išče boljše, manjša družina. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12975.

Natakarico

pomožno moč, sprejem takoj. Na pismene ponudbe se ne odgovarja. - Vesel, kavarna, Miklošičeva c. 19, Ljubljana.

Kupimo

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Opremo za kopalnice in stranišča kupite najugodnejše pri: P. Majdič, »Merkur«, Kranj. Oglejte si razstavo na velesejmu pred paviljonom »E«.

Posredstva

Posredstvo

obstoječe iz polja in vinograde prodam. Ježovnik, Stralek, p. Sv. Rupert v Slov. gor.

Vnajem

ODDAJO:

Enodružinsko hišo s prostori za malo kmetijstvo, ob glavni cesti v Kamovih, Prekmurje - oddam v najem. K hiši spada tudi vrt in dve lepi nji. Posebno ugodno za upokojenca. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugodno« 12.992.

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje mansardno, oddam za oktober ob Dolenjski c. 81.

Dvosobno stanovanje s kopalnico in pritlikinami oddam. Polze se v upravi »Slovenca« pod št. 13163.

Naročajte in širite

»Slovenca« !

Prodamo

50 različnih modelov dvokoles

SI LAHKO BREZOVČNO OGLEDATE PRI
IGN.VOK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

Ves gradbeni material

ter pribor za vodovodno inštalacijo dobite najceneje pri: P. Majdič, »Merkur«, trg z železnino in sanit. potrebščinami v Kranju. Oglejte si razstavo na velesejmu pred paviljonom »E«.

Vagon orehovih hlodov 11 kmd., za furnir - od 60 cm š - t. m. š prodam.

Vagon (2) jelševih desk ca. 30, m³ ca. 24, m³ 20 mm deb. od 2-5 m dolžine, od 12-30 cm šir. ca. 6, m³ 50-90 mm deb., od 2-5 m dolž., od 12-30 cm šir. prodam.

Vagon češnjevih desk in javorjevih desk prodam. Češ. ca. 7 m³ in ca. 4 m³ javor., 30-35 mm. 3-5 m dol.

Ca. 30 vagonov okroglice buk., gabr., žag.-sek., suhih in pol suhih, ter več vag. hrast.-cerovih suh. cep. drv prodam.

Sprejem Bosance

za takoj, ca. 8. 10-15 konjčki za nositi drva iz gozda, ca. 400 "kl" (Drva suha, cep.) - Obrok: koruzo, oves za konje - imam, plačam dobro, nositi za takoj. - Vse zgoraj navedene ponudbe na

Gorjanc Martin, lesna trgovina Sevnica ob Savi.

Moško in žensko kolo prodam. Marencičeva 3 - Moste.

Klotaste in svilene halje velika izbira. Cene solidne. I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38.

Kolesa, motorji! Za časa velesejma veliko znižane cene. Remec, Dolenjska cesta 5.

»Kreko« perilo moške in fantovske srajce, spodnje hlače itd. dobite se vedno po izredno nizkih cenah. »Kreko«, Tavčarjeva 3, Tyrševa 31

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

»Kreko« perilo moške in fantovske srajce, spodnje hlače itd. dobite se vedno po izredno nizkih cenah. »Kreko«, Tavčarjeva 3, Tyrševa 31

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

Semensko pšenico zamenjam po dogovoru za rž, ječmen ali oves. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih.

KATERA HOČE IZGLEDATI MLADA

ŽENE 50 LET LAHKO IZGLEDAJO, KAKOR DA JIM JE 35

Nov dragocen ekstrakt kožnih celic - prav kakor vitalni elementi v koži zdravega, mladega dekleta. Iznal ga je dermatolog svetovnega slovesa. Dobiva se iz skrbno odbranih mladih živali. Ta ekstrakt, imenovan »Biocel«, je vsebovan zdaj v rožnati hrani za kožo Tokalon. Uporabljajte jo vsako noč. Medtem ko spite, Vaša koža sleherno sekundo absorbira te vitane elemente. Vsako jutro, ko se prebudite, je Vaša koža jasnejša, glajša, bolj sveža - mlajša. Čez dan uporabljajte kremo Tokalon (bele barve, ne mastno). S to enostavno nego lahko vsaka žena doseže, da je videti 10 let mlajša. Imejte tudi Vi divno kožo in polt, s kakršno bi se lahko ponašala vsako mlado dekle. S hrenami za kožo Tokalon so uspešni rezultati v vsakem primeru zajamčeni, sicer se Vam vrne denar.

STROJI

Mizarske stroje

vseh vrst, priznani prvovrstni znam »Teichert«, »Festo« itd., kakor tudi kakovostno strojno orodje, skobeljne nože, krožne in gaterske liste - naročite najbolj ugodno na velesejmu. Specialna trgovina Dovžan Ivan, Ljubljana, Franciščanska ulica 4. Telefon 45-42.

Vodno turbino

staro, stoječo, od 18-24 PS, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Turbina« 12.910.

Transformatorje

za električno obločno, točkasto in topo varjenje izdeluje Furlan, Črnuče pri Ljubljani. - Obiskovalec Ljubljanskega velesejma, obiščite spotoma tudi mojo delavnico v Črnučah in prepričajte se o prednostih teh aparatov. Avtobus vozi iz Ljubljane vsako uro ob četrt izpred kavarne Evropa. Vožnja traja samo četrt ure. (r)

Auto-motor

Motorno kolo

dobro ohranjeno, 200 ccm, kupim. Fink Franci, Rožna dolina, C. V-15, pekarna Kovač.

Ženitbe

Kuharica

stara 44 let, brez premoženja, čiste preteklosti, se želi poročiti. - Samo resne ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Miren zakon« 13.034.

Razno

3 legitimacijske slike

samo 10 din pri foto Pavlovčič, Poljanska 12.

Foto-amaterjem

razvija, kopira in povečava Foto-atelje Manceli Ljubljana Vič.

Darujte za Jegličev akademski dom!

Odšla je med nebeške krilatec naša ljubljena, nepozabna edinka

Irenca

Na zadnji poti jo bomo spremili v tork, dne 3. septembra ob 5 pop. z Zal - kapelica sv. Petra - na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 2. septembra 1940.

Gril Ivan z ženo Ano in ostalo sorodstvo.

Ivan Svet

Na zadnji poti ga bomo spremili v tork, 3. t. m. iz hiše žalosti na farno pokopališče v Cerknici. Dolenja vas, dne 2. septembra 1940.

Terezija roj. Krašovec, soproga: Gvidon, sin: Slava, Ema, hčeri: Silva in Olga, vnukinji.

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob smrti naše

Vite Otoničar

izrekamo pristrčno zahvalo.

Maša zadušnica za pokojnico bo v sredo, dne 4. sept. ob 8. uri pri Sv. Petru.

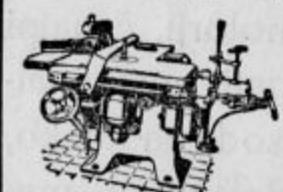
Žalujoči.

Brez posebnega obvestila

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič

Izdajatelj: inž. Jože Sodja

Urednik: Viktor Centič

Stroje za obdelavo lesa

t.j. za mizarstvo, kolarstvo i. t. d. ter žagine naprave dobavi slej ko prej v priznani najbolj izvedbi

PETER ANGELO d. z o. z.

LJUBLJANA, Miklošičeva 30

(Vhod Pražakova 8/I)

VELESEJEM - PAVILJON „F“

Vsem sorodnikom in znancem javljamo žalostno vest, da je umrla naša mama in stara mama, gospa

Ana Kete

vdova po usnarju v Horjulu

Pogreb prebloge pokojnice bo v sredo, dne 4. septembra ob 10 dop. iz hiše žalosti v Horjulu.

Horjul, dne 2. septembra 1940.

Žalujoče rodbine:

Kete, Tominec, Ivanc in sorodniki.

Naša preljuba, dobra sestra, svakinja in tetica, gospa

Ema pl. Fladung
roj. Alpi

vdova po okrajnem komisarju

je danes, v ponedeljek, 2. septembra, ob 8 zjutraj, previdena s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 4. septembra, ob petih popoldne z Zal - kapelica sv. Nikolaja - na pokopališče k Sv. Križu.

Sveža maša zadušnica bo brana v četrtek, dne 5. septembra, ob sedmih zjutraj v frančiškanski cerkvi.

Ljubljana, Zagreb, Klagenfurt, Wien, dne 2. septembra 1940.

Žalujoči:

Eduard, general-major, Rudolf, nadkomisar, brata; Lina in Irena Alpi, poštni nadinspektor, sestrji - in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila

Najnovejša poročila

Med Bolgari in Romuni

Sofija, 2. sept. m. »Evropa Presse«. Kralj Boris je danes dopoldne sprejel v daljši avdijenci predsednika vlade Filova, ki je poročal kralju o sročnji seji ministrskega sveta, ki je trajala pozno v noč. Na ministrski seji je dobil navodila za nadaljnja pogajanja s bolgarske delegacije g. Pomenov.

Iz Crajeve poročajo, da je g. Pomenov po svojem povratku imel tveurni razgovor s šefom romunske delegacije Creceanuom. Iz Bukarešte so se vrnili v Crajevo tudi romunski finančni strokovnjaki. Romunski predlog o odškodnini v višini 3 milijard lejev bolgarski krogi smatrajo za previsokega. Finančni strokovnjaki so danes našli kompromisno rešitev. Po uradnih poročilih danes se ni prišlo do sporazuma. Ni pa izključeno, da se bo v tem pogledu zahtevala arbitraža. Nocoj je predsednik vlade g. Filov povabil predstavnike bolgarskega tiska. V trenutku, ko to poročamo, konferenca s predstavniki tiska še traja.

Sofija, 2. sept. Jugoslovanski poslanik na bolgarskem dvoru, g. Milanović, je imel danes daljši pogovor z bolgarskim zunanjim mini-

strom Ivanom Popovim. Takoj po tem razgovoru pa je naš poslanik odpotoval v Belgrad.

Sofija, 2. sept. Bolgarska vlada je poslala romunski vladi noto, v kateri je protestirala proti neredu in ropanju, ki jih vrše zadnje čase Kucovlahi v južni Dobrudži.

Sofija, 2. sept. V Crajevi tudi danes ni prišlo do sporazuma med bolgarsko in romunsko delegacijo zaradi datuma okupacije južne Dobrudže ter denarne odškodnine, ki jo zahtevajo Romuni. Po razgovorih, ki so bili večeraj v Crajevi in tudi se danes, sta se obe delegaciji sporazumeli, da se bo finančno vprašanje rešilo z arbitražo. Kar pa se tiče datuma okupacije Dobrudže, se obe delegaciji nista sporazumeli. Romuni predlagajo kot datum 25. september, Bolgari pa hočejo imeti 10. september kot dan, na katerega bodo zasedli Dobrudžo. Imenuje pa se tudi datum 20. september kot kompromisna rešitev. Če nocoj ne bo prišlo do sporazuma, bo bolgarska delegacija odšla iz Crajeve ter bo sporazum nato sklenjen v Bukarešti. V nasprotnem primeru ostane bolgarska delegacija v Crajevi še dva dni.

Z bojišč

London, 2. sept. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo sporoča: Danes do 17.30 po angleškem času je bilo zbitih 26 sovražnih letal. Naša lovka letala so zbila 22, protiletalsko topništvo pa 4 sovražna letala. 9 naših letal je bilo uničenih, toda pet pilotov se je z njih rešilo. V minulem vojnem letu so naša lovka letala zbila 1752 sovražnih letal, naše protiletalsko topništvo pa jih je zbito 196.

London, 2. sept. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo sporoča, da so angleški bombniki

izvršili sročni prvi bombni napad na Münche. Formacija težkih bombnikov je izvršila napad na tovarno letalskih motorjev »Barysche Motorwerke«, druga formacija pa je napadla tovarno motorjev v Stuttgartu.

Berlin, 2. sept. AA. DNB: Vrhovno poveljništvo sporoča: Tudi danes so naše bojne in lovske formacije napadle sovražna letališča v jugovzhodni Angliji. Z bombami so uničila številna skladišča tako, da so nastali požari. V teku zračnih bojev so naši bombniki in lovci zbili 86 sovražnih letal. 23 naših letal je izgubljenih.

MARIBOR

Preskrba z živili

Maribor, 2. septembra.

Povsem razumljivo, da je v mestih, zlasti v tistih z velikim številom delavstva, preskrba prebivalstva, kadar se v njej pojavijo motnje, težavnejša kakor drugod in da povzroča zaskrbljenost, ki se kaže v raznih govoricah. To velja zlasti tudi za mariborsko mesto, kjer razne govorice tako zaskrbljenost še povečajo. Dobro je znano, kdo tako govorice razširja in z njimi ljudi bega. Vse to vodi v Mariboru do zaskrbljenosti, ki ni upravičena. Prava skrb za prehrano pa je seveda potrebna in nanjo tudi v Mariboru merodajni činitelji niso nikakor pozabili.

Uradne aprovizacije v državi ne vodijo posamezne občine, pač pa Prizad in poleg njega v Sloveniji banska uprava, ki je s posebno uredbo to skrb izročila Gospodarski zvezi v Ljubljani, ki predstavlja centralno našega kmetijskega blagovnega nabavljalnega združenja. Mestna občina v Mariboru ima le posebne posvetovalne organe, ki proučujejo situacijo in posredujejo, da se trgovina nemoteno razširja. Tako se je osnoval poseben odbor kot posvetovalni organ za preskrbo prebivalstva s kurivom in to je odbor, ki je bil v listih označen kot aprovizacijski odbor pri mestni občini. Enako obstoji odbor, v katerem se zastopniki zadrug, pekovi in trgovci v živilih in ta odbor gleda nato, da bomo v Mariboru dobili od Prizada odnosno od Gospodarske zveze dovolj moke in drugih živil. Ta živila bodo še naprej med prebivalstvom prihajala po dosedanjih poti. Državni in samoupravni nameščenci ter železničarji po svojih zadrugah, drugi v trgovinah, kakor doslej. Mariborčanom priporočamo, naj ne nasedajo raznim mednarodnim huišakem, ki skušajo posebno v Mariboru izrabljati težave in ustvarjati nerazpoloženje, ki ni ne koristi. Z disciplino se bo dalo prenesti in prebrsti vse težave, ki jih prinašajo čas in razmere, ki jih nismo mi zakrivali.

m Odhod generala Goluboviča iz Maribora. Sročni ob 18 je odpotoval bivši poveljnik mesta Maribora, brigadni general Golubović, v Belgrad. Na kolodvoru so se od njega poslovili celokupni oficirski zbor z novim generalom in poveljnikom mesta Maribora, g. Paracem na čelu; nadalje mestni župan dr. Juvan, okrajni glavar Šiška in zastopniki raznih civilnih oblasti in društev. Ves čas je igrala vojaška godba. Odhod je pokazal, kako priljubljen je bil poveljnik mesta brigadni general Golubović v Mariboru.

m Nujno opozorilo FO mariborskega okrožja. Fantje, ki nameravajo potovati k slovesnemu odkritju spomenika kralja Aleksandra I. v Ljubljano dne 6. septembra, morajo imeti izkaznice, ki jih je izdal odbor za odkritje spomenika. Te izkaznice dobite pri domačih občinah. Če pri občini izkaznic ne bi imeli, pošljite kakega svojega člana v Maribor, kjer naj jih kupi pri »Putniku«, ki ima svoje prostore v mariborskem gradu. Pri želez-

niški blagajni naj vsak fant kupi tudi obrazec K 14. Oboje je za četrtinsko vožnjo potrebno. Izkaznica stane 2 din, prav tako pa tudi obrazec K 14. Zasedajte glede navodil pri udeležbi naše časopisje.

m Mestno županstvo sporoča, da bo brezmesni dan danes, 3. septembra, to pa zaradi tega, ker je v petek praznik, na soboto pa ga ni mogoče preložiti, ker je tržni dan, ko prihajajo na trg okoliški slaninarji, ki Maribor v veliki meri zalagajo.

m Vse za žolo v Cirkovih

m V zadnjem trenutku rešeni gotove smrti. V stanovanjski hiši posestnice Marije Hrovat v Slivnici je izbruhnil požar, ki je v kratkem času upepelil hišo. Škoda znaša 15.000 din. Ker je požar izbruhnil v nočnih urah so stanovalci te hiše, sedem po številu, v zadnjem trenutku spoznali veliko nevarnost in pobežnili iz goreče hiše.

m Trboveljski rudarji v Mariboru. V nedeljo so se v Mariboru mudili rudarji iz Trbovelj. Prišli so na izlet v Maribor, kje so si ogledali tekstilno tovarno Hutter, tovarno mila Zlatorog in pa zanimivosti mesta.

m Motociklistične dirke se bodo vršile dne 22. septembra na dirkališču na Ternem. Prijave se sprejemajo do 15. septembra na naslov Športna komisija Motosekcija SLAKA, Maribor, Trg Svobode 3.

m Živahne kupčije pred šolskimi poslopji. Večera je v mariborskih erendnih in meščanskih šolah vršilo vpisovanje. To je dogodek, ki se je v mariborskem življenju pozna. Na ulicah je kar naenkrat več mladine, živahno pa je zlasti pred šolskimi zgradbami, kjer se je vršila živahna trgovina s knjigami. Nove knjige so drage, pa jih zato dijaki rajši kupijo pri svojih »prednikih« v razredu, sami pa svoje zopet prodajo svojim naslednikom.

JEGLICEV AKADEMSKI DOM BO SPOMENIK POKOJNEMU SLOVENSKEMU VLADIKI VSI ZAVEDNI SLOVENC! DARUJTE OB TRETJI OBLETNICI NJEGOVE SMRTI V TA NAMEN

m Drugo zborovanje slovenskih zgodovinarjev bo dne 7. in 8. septembra na Ptujski gori, v Ptuj in Dornavi. Udeležence prosi pripravljali odbor, da se nemudoma prijavijo Muzejskemu društvu v Ptuj, da bo mogoče v redu pripraviti prenočišča, prehrano in prevoz.

m Zveza združenih delavcev v Mariboru priredi v nedeljo dne 8. septembra delavsko romanje na Gorco pri Sv. Petru Zbirališče romarjev bo do 8. zjutraj pred Delavsko zbornico v Sodni ulici. Odhod točno ob osmih. Na Gorci ob devetih pridiga, nato sv. maša z ljudskim petjem. Po maši veliko versko organizacijsko zborovanje. Ob pol treh večernice, po večernicah skupen povratek. Vse člane ZZZ in drugih naših organizacij vabimo, da se tega romanja v velikem številu udeležijo.

m Strogo kaznovan vlomilec. Mali senat okrožnega sodišča v Mariboru je 29letnega delavca Franc Strmška iz Podlehnik obsojil na 2 in pol leta robove in na 4 letno izgubo častnih pravic. Mož je bil zaradi vlomov in tatvin že večkrat kaznovan, pa mu vključ temu grešna žilica še ne da miru. Meseca junija tega leta je posestniku Lorberju v Malni odnesel 23.300 dinarjev, posestnikovi ženi Vetrhovi v Božju pa 130 din. Obakrat je do denarja prišel z vlomom.

m Skozi streho v stanovanjske prostore. Posestnik Martin Rajh iz Sp. Portiča je ogradil oroznikom, da je neznanec k njegovi strehi prislonil lestvo, iz strehe vzel nekaj komadov opeke in skozi nastalo luknjo zlezal v podstrežje in od tod v stanovanjske prostore, odkoder mu je odnesel nekaj gotovine, lovsko puško, zlatino in skupni vrednosti 2500 din. Vloma so osumili neko osebo, ki se je v kritičnem času smukala okoli Rajhove hiše. Orozniki to osebo iščejo.

m Prosvetna društva na Pobrežju, Teznem, Radvanju in pri Sv. Magdaleni priredijo dne 8. oktobra v Narodnem gledališču narodno igr »Našo kria«. Vsa ostala društva opozarjamo na to prireditve s prošnjo, da te dne ne prirejajo svojih prireditev.

m Nove uradne ure na magistratu. V uradih mestnega magistrata je zopet uvedeno zimsko uradovanje. Uradne ure so od 8. do 12. in od 3. do 6.

Ljubljanci!

V petek 6. septembra obhaja vsa kraljevina Jugoslavija narodni in državni praznik rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Uradi ta dan ne poslujejo, vse trgovinske in obrtne obratovalnice, bodo zaprte in v cerkvah vseh veroizpovedi bodo slovesna cerkvena opravila. — Državni in samoupravni uradi razobesijo zastave.

Vabim sosomečane, da na ta praznik okrase svoje hiše in domove z državnimi zastavami ter se udeležijo cerkvenih slovesnosti in tako izkažejo svojo ljubezen in vdanost do kralja.

Župan mesta Ljubljane: dr. Juro Adlešič, l. r.

Telovadni nastop v Trnovem

Telovadni nastop priredita FO in DK Trnovo v nedeljo 8. septembra ob treh popoldne. Sodeluje godba dravske divizije.

I Kanonik g. Anton Vovk umeščen. Večera dopoldne ob devetih je bil v ljubljanski stolnici slovesno umeščen na podeljeni mu kanonikat g. Anton Vovk, mestni župnik v Trzinu. Umeščenje je izvršil ljubljanski škof g. dr. Rožman. Na župnijo Trzin je bil v škofijski kapeli umeščen g. Alojzij Žitko, kaplan v Senčurju pri Kranju, ki nastopi novo župnijo v soboto.

I Društvene zastave in narodne noše imajo zbirališče med Zmajskim in Františkanskim mostom v petek zjutraj med 7.45 in 8.45. Vljudno prosimo, da društva pošljejo svoje zastave. Zastavonoše naj bodo v narodnih nošah. Preskrbite si pravočasno izkaznice za četrtinsko vožnjo, ki jih dobite na občini Udeleženci iz Ljubljane in okolice ne rabijo posebnih izkaznic. Izkaznice se bodo žigosale na zbirališču.

I V okviru slavnostnega dne ob odkritju spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. prireja ljubljanska glasbena društva velik koncert, ki bo to slovesnost najdostojneje poveljal. V prvem delu nastopajo vsa ljubljanska pevka društva, tako ona, ki so včlanjena v Hubadovi župi, pa tudi ostali pevski zbori ljubljanski — deloma ob spremljavi fanfar, deloma Ljubljanske filharmonije. Samostojno bo v tem delu Ljubljanska filharmonija izvajala Leskovičovo skladbo »Domovina«. To se simfonična pesnitev za veliki orkester, nagrada od kr. banske uprave s I. nagrado. To bo prva izvedba. Dirigira operni kapelnik g. Anton Neffat. Drugi del koncerta izvajajo mogočen zbor 120 godbenikov na pihala in sicer godbeniki vojaške godbe 40. p. p., dalje godbeniki »Sloga« in godbeniki I. plan. polka v Škofji Loki. Dirigirali bodo izmenoma g. kapetan I. kl. Alojzij Smrekar, g. Heribert Svetel in g. viš. vojni kapelnik podpolkovnik Ferdo Herzog. Najmočnejša skladba tega dela, ki bo hkrati misel praznika najtemeljiteje poudarila, je »Jugoslavija«, velika simfonična pesnitev, ki jo je zložil Jan Pešta.

Primarij dr. Merčun

zopet redno ordinira od 11. do 13. ure

I Ljubljana je oživela. Čez poletje Ljubljana skoraj izumre. Mladina odide na počitnice, uradništvo, ki tvori kader ljubljanskega prebivalstva, pa se privoščijo v poletnih mesecih dopuste in ni zato nič čudnega, če ob času pasje vročine na ulicah ni niti polovice toliko ljudi, kakor bi se to za veliko Ljubljano spodobilo. Vse drugačno življenje nastopi vedno s septembrom. Tako privabi velesenje je sam veliko število obiskovalcev v Ljubljano, še več pa jih priženejo v Ljubljano šole. Vse to se je našlo sedaj začetek tega tedna v Ljubljani. To so v veliki meri opazile tudi gostilne in trgovine. V gostilnah je bilo v nedeljo presneto živahno in so izkupili tam gotovo toliko, kakor še nobeno nedeljo v letošnjem poletju. V trgovinah pa so s ponedeljkom prav tako zapazili, da je nastopil nov čas. Kdor je videl težke in velike nahrbtnike in kovčege, ki so jih mladim študentom tovorili starši s kolodvora, bi sicer mislil, da ne bo treba v ljubljanskih trgovinah ničesar več kupiti. Je res, da so letos študentje prinesli neprimerno več dobrot s seboj kakor druga leta. Vzrok temu je draginja, ki jo tudi že želani poznajo. Vsega pa seveda ni mogoče nakupiti doma, zato so se tudi trgovine dobro odrezale. Začela se je živahna kupčija na že tradicionalnem dijaškem knjižnem sejnu. Večera so se prvič zbrali zopet mladi prekupeci na Bregu. Videti je bilo, da je tudi nanje vplival čas in da bi bil tudi zanje potreben odbor za pobiranje draginje. Nekateri so vrežili kar se je dalo. Zato tudi ni bilo pravih kupčij. V glavnem so najpogostejši le prekupevali s knjigami, kupci pa so previdno stali ob strani in čakali, da cene malo popuste. Saj se še ne mudi, saj traja nekaj dni samo vpisovanje, ki dela starešem več ko preveč skrbi posebno radi tega, ker je treba spet odpreti denarnico. Posebno živahna pa je postala Ljubljana na starem študentskem shajališču na Aleksandrovi cesti in v Tivolskem drevoredu. Zopet bo tam običajna gneča, v kateri bodo večinoma sami mladi obrazi, kar zadnja dva meseca ni bilo.

I Sprejem gimnazijcev v višjim tečajnim izpitom v V. razred drž. učiteljske v Ljubljani. Prošne za sprejem, kolokovane z deatidnarskim drž. kolkom, je treba poslati po pošti ali osebno vložiti na ravnateljstvu drž. učiteljske v Ljubljani do 7. septembra t. l. Priloge: kreditni list, izpričevalo o višjem tečajnem izpitu, kratek življenjepis s kolkom za 4 din in uravstveno izpričevalo za tiste, ki v zadnjem letu niso bili na rednem šolanju. Prošci ne smejo biti ob vpisu stari nad 25 let. Sprejetih bo 30 učencev in 10 učenk. Učenci(ke), ki so letos napravili višji tečajni izpit, imajo prednost pri sprejemu. Vel, ki bodo vložili prošnje, naj se javijo v ponedeljek, dne 9. t. m. ob pol 8 na ravnateljstvu, kjer bodo dobili nadaljnja navodila. — Ravnateljstvo.

I Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je razpisala abonma za sezono 1940-41. Spored 38 dramskih, opernih in operetnih del obsega poleg znanih klasikov tudi starejša in sodobna dela domačih in slovanskih avtorjev ter dela iz sodobne svetovne literature. Nekaj na novo angažiranih moči bo dalo poleg odličnih članov iz prejšnjih sezon sporedu novo zanimivost. Cene za abonma so iste kot lani ter omogočajo posej predstav najširšim krogom. Državni in samoupravni uradniki imajo znaten popust. Informacije daje gledališka pisarna v Drani, ki bo sprejemala prijave za abonma od srede 4. septembra do srede 18. septembra. Lanskim abonentom so rezervirani njihovi sedeži do vključno 11. t. m., od tega dne dalje pa bodo na razpolago novim reflektantom.

I Okrajna organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani priredi, na predvečer odkritja kraljevega spomenika v opernem gledališču slavnostno akademijo. Začetek ob pol 9 zvečer. Cene od 20 din navzdol. Vabljeni so vsi brez izjeme. Program bomo objavili jutri. Predprodaja vstopnic za akademijo od torka 3 t. m. dalje, dopoldne od 10 do 12.30 in popoldne od 3-5 pri dnevnih blagajni v operi.

I Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »FRANZ-JOSEF« grenčice.

I Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je razpisala abonma za sezono 1940-41. Spored 38 dramskih, opernih in operetnih del obsega poleg znanih klasikov tudi starejša in sodobna dela domačih in slovanskih avtorjev, ter dela iz sodobne svetovne literature. Nekaj na novo angažiranih moči bo dalo poleg odličnih članov iz prejšnjih sezon sporedu novo zanimivost. Cene za abonma so iste kot lani ter omogočajo posej predstav najširšim krogom. Državni in samoupravni uradniki imajo znaten popust. Informacije daje gledališka pisarna v Drani, ki bo sprejemala prijave za abonma od srede 4. septembra do srede 18. septembra. Lanskim abonentom so rezervirani njihovi sedeži do incl. 11. t. m., od tega dne dalje pa bodo na razpolago novim reflektantom.

I Na šolo Glasbene Matice ljubljanske se sprejemajo gojenci danes, jutri in v četrtek ves dan od 9-12 in 15-17. V soboto 7. septembra se morajo zglasti vsi vpisani gojenci popoldne k razdelitvi k posameznim strokovnim učiteljem in dočitvi urnika. Sestanek bo v Hubadovi pevski dvorani in sicer točno ob 15 za učence klavirja, ob 16 za učence violine in ob 16.30 za vse ostale predmete. Redni pouk se prične nato v ponedeljek 9. t. m. po urniku, kakor bo v soboto določen. Starše prosimo, da prijavijo svoje gojence prav gotovo do četrta, da tako omogočijo reden potek začetka pouka. Tudi pouk iz splošne glasbene teorije in mladinskega petja bo začel takoj prihodnji teden.

I Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi izlet v četrtek 5. septembra v Gumnišče, Pijavo gorico, Ig in Tomišelj. Odhod s Kongresnega trga ob 2 popoldne. Zglasti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do četrta ob 11. Avtobus 20 din.

I Pevski zbor Glasbene Matice ima drevi ob 20 prvo vajo in sestanek vsega mešanega zbora. Neodložljivo zadržani člani zbora naj to pismeno sporoče odboru. Vpis novih članov se vrši samo še nocoj med 18 in 19 v sejni sobi št. 6 poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici. Med letom vpis ne bo mogoč. — Odbor.

I Dekliški krožek Trnovo vljudno vabi vse članice na dekliški sestanek danes, dne 3. sept. ob 8 zvečer v Prosvetnem domu. Bog živi! Odbor.

I Večerni kuharski tečaj, ki ga priredi Ženski odsek Šempeterske prosvete se bo pričel 13. septembra. Priglasiti se je treba pri g. Velikonja, Sv. Petra cesta 93, kjer se dobe podrobna pojasnila.

I Maria Tutta, drž. sprašna prof. godbe v inozemstvu, uč. solopetja, glasovir, rekorder (Blockflöte), nemščino, nemško recitacijo in italijansko. Napoleonov trg 7. Dnevne ure: 11-6.

I Enoletni trgovski tečaj mestne občine Ljubljanske. Vpisovanje v ponedeljek 9. septembra od 9-11 v prihižju mestne gimnazije, na liceju, Bleiweissova cesta 23. Sprejemajo se izključno le kandidinke z dokončano nižjo srednjo ali meščansko šolo.

I Zopet so ukradli dve motorni kolesi. Ze prejšnji teden smo poročali, da je predzren uzmotvil ukradel v Ljubljani motorno kolo. Sedaj pa je ljubljanska policija prejela prijavo, da sta bili prejšnji petek ukradeni kar dve motorni kolesi. Prvo je bilo lahko motorno kolo znamke DKW, vredno 5000 din. Odpeljal ga je neznan tat iz veže v Florjanski ulici 7 Jakobu Senčurju. Izpred kavarne Leon v Kolodvorski ulici pa je nekdo odpeljal Martinu Homanu 12.000 vredno motorno kolo znamke NSU. Motocikel je bil dobro ohranjen, črno pleskan ter je imel kromiran rezervuar. Z motociklom je izginila tudi rjava aktovka, v kateri so bile naročilne knjige in vzorci.

Celjske novice

c 80 letnico svojega rojstva praznuje v teh dneh znana Globočnikova mama. Rojena je bila 6. septembra leta 1860 v Kapeli pri Radencih kot Marija Peršak. Danes živi v Celju kot spoštovana, 80 letna mamica in stara mamica, ki je vključ vsem skrbem in težavam življenja še vedno ohranila življenjsko čilost in dobro voljo. S svojim možem, sodnim poduradnikom, kateremu pa je smrt že pretrgala nit življenja, je imela 9 otrok, 7 sinov in 2 hčeri, od katerih jih danes živi še 5. Bila jim je vseskozi dobra, ljubeča mati, ki je svoje otroke znala vzgojiti v krščanskem duhu in katerim je posvetila vse svoje življenje. Ni se sramovala nobenega dela in ne strašila nobenih težav samo da je svojim otrokom omogočila lepo bodočnost. Dobri Globočnikovi mami ob njenem lepem jubileju čestitamo in ji želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih let!

c Tečaj prostovoljnih bolničarjev Rdečega križa je bil zaključen že v soboto, 31. avgusta. V nedeljo, 1. septembra je bil zaključni izpit pred tričlansko izpraševalno komisijo. Pri izpitu se je pokazalo, da trud predavateljev ni bil brezuspešen, saj so tečajniki položili izpit s prav dobrim, oziroma odličnim uspehom. Tečajniki, bilo jih je 34, so bili večinoma nastavljenici raznih tovarn in trgovskih podjetij, ki pa so vključ utrujenosti redno prihajali in z zanimanjem sledili predavanjem. Na tem tečaju je v Celju prikratk nastopila kot predavateljica ženska zdravnica, ga dr. Stravsava, ki je s svojim preprostim in lepim nastopom osvojila poslušalce. Dosedaj so se v Celju vršili že 3 samarijanski in 4 bolničarski tečaji, skupno torej 7 tečajev, ki so bili vsi dobro obiskani. Tako so nam v Celju vzgojili že lepo število bolničarjev in bolničark.

c Smrtina nesreča kolesarja. V nedeljo zvečer sta se vozila po cesti iz St. Pavla proti St. Rupertu v Savinjski dolini 31 letni posestnikov sin Franc Gajšek in gđ. Angela Brunškova iz St. Pavla pri Preboldu. Vozila sta s kolesi brez luči. Nasproti je privozil neki osebni avtomobil iz Ljubljane. Gajšek je v temi zadel ob avtomobil, da ga je blatnik odbil, pri čemer je dobil težke notranje poškodbe. Avtomobil je zadel tudi Brunškovo toda le laže in jo le malenkostno poškodoval. Avtomobilist je avto takoj ustavil in na položil težko ponesrečenega Gajška na avto, da bi ga zapeljal v celjsko bolnišnico. Gajšek pa je že med potjo podlegel poškodbam in izdihnil. Zapeljali so ga v mrtvašnico okoliškega pokopališča v Celju. Naj mu sveti večna luč, prizadetim naše sožalje.

Zlata poroka

Petdesetletnico poroke sta praznovala te dni Štraussov oče in mati na Rodinah. Po neprestanem, uspešnem delu jima je dano, da sta dočakala ta redki, lepi življenjski praznik. Uglednemu paru, znanemu in spoštovanemu po vsej okolici, k jubileju iskreno čestitamo. Naj jima bo naklonjenih še mnogo let v zdravju, miru in zadovoljnosti.

KULTURNI OBZORNIK

ŠPORT

K reformi srednje šole

Predmeti neduhovnega značaja naj zopet dajo mesta duhovnim predmetnostim, ki edine te so se izkazale na univerzi in pozneje v življenju. — Realni tip srednje šole je izgubil na veljavnosti in se lahko spoji s tipom realne gimnazije, ki naj se reformira tako, da bo mogla skrbeti za primeren naraščaj vseučilišču. Na vseučilišču kakor tudi v življenju se je pokazalo, da so bolje poklicno uspevali absolventi klasične in prejšnje realne gimnazije, kakor pa realci.

Reforma naše srednje šole se mora začeti s temeljito reformo sprejemnega izpita. Ta izpit se je pri nas že tako olajšal, da je skoraj na stečaj odprl vrata v našo srednjo šolo, kar ji je bilo in ji je še na kvar in kar se pozna že tudi na vseučilišču in še pozneje. Nujno bi bilo, da se ta izpit postroži, da se zahteva pri njem vsa splošna stavčna in besedna analiza, kakor nekada. K izpitu pa naj se pripuste le oni, ki so dovršili enajsto leto starosti. Po možnosti bi bilo dobro uvesti poseben pripravljalni razred, zlasti po mestih, po deželi pa bi ga morda nadomestil prvi razred meščanske šole. Tako bi očitili to rešilo, ki se je bilo že zamašilo, tako da je poplava vdrla v našo srednjo šolo in globoko znižala njeno raven.

Mladika št. 9

Uvodna povest Janeza Jalna Tvoj brez zvoncev se že bliža svojemu zaključku. V tem poglavju je gniljiva odpoved planšarice Jerice, ki se je odločila, da gre za nuno ter se v veliki noči poslavlja od svojega fanta in mu daje vso prostost. Ne verjamemo pa, da bo pri tem ostalo, zato nadaljevanja te bohinske povesti bude še večje zanimanje. — Venceslav Winkler je napisal močno črtilico o Matiju z Višave, ki v času puštnih šem pride zmešan na svoj stari dom k Lipovcu ter se kot angel smrti vsede v zapeček — na svoje. Lipovec ga potegne z zapečka, da se ubije — pri tem pa zbudi njegovo vest ter v koncu on, Lipovec zmešan nadomesti mrtvega Matija. Črtica je baladno močna in duhovno uravnotežena, v realističnem svetu pa je malo verjetna. — Plestenjakova črtica Ob prepadu je psihološka avtobiografska zgodovina iz bolnišnice, ko človek visi med življenjem in smrtjo, v predsmrtnem snu. Mati je Plestenjaku rešiteljica človekova tudi iz telesnih težav. Črtica je psihološko zanimiva, ni pa tako močno oblikovana kakor prejšnja. X Vinko Belič je v pesni Pesem svobodi, zanosno zavest prvega rodu v svobodi, ki pa trepeče pod dvignjeno orjaško pesjo tankov, letal... »Svoboda i Sveti v rod iz roda nam! Ti sinjih sanj več ne povesi se perot! Pesem je izraz sodobnih težkih dni, kile pred... Leposlovje predstavlja poleg imenovitih del še avtobiografski opis življenja, kakor ga popisuje šestdesetletnik pisatelj Ivan Zorec, tenki prilaščkovalec dolenske govorice in nazornega izražanja, kakor se kaže v »nadaljnjih spominih Kotarjevega Naneta Gosposki hlapca. Temu Zorec je napisal Ante Debeljak tudi sonet k šestdesetletnici Ivanu Zorcu-Nanetu. — Stapekova Noč je bolj samo domisljica kakor globoka pesem, čeprav je malo inspirirana pri Goetheju. Močnejša impresija je Predvečer jeseni. — Moderndorferjeve Koroske pravilnice pa je bolj spajalo bolj v narodopisje (Martin, Zakletki grofič, Skopuh). Zanimiv je tudi besedni zaklad teh pravilnic. — Viktor Smolej opisuje Slovaška pota, pomembnost l. 1683 za slovaško mesto Trnovo, ko ga je med dunajsko oblego izropal Madžar Telesi. S to Trnavo primerja današnji njen pomen kot sedež družbe sv. Vojteha, ki opravlja Slovkom naloge naše Mohorjeve družbe ter opisuje obisk v njej. — V oddelku Pisano polje piše Albin Zalaznik o zavrnatih brazilskih rekah, dr. Josip Zontar o rovaših (lesenih listnah — računih), Fr. Erjavec o Danski in Dančih. — Poglavlja Nove knjige, naše slike, Dom in družina, Dobra kuharica, Zabava in šala so napolnjena z dobrim informacijskim in praktično uporabnim gradivom. Omembe vredna sta epigrama soneta Pisu iger in Kritiku za klobuk, satirika Rojenega Komarja, zanimiva pa listnica uredništva »Črtomirov boji, ki gre na račun ocene Bohinjskega tedna v reviji Katoliške akcije. td.

Opomba k »Sloveniji«. Pisu -n-, članka o Kersnikovi proslavi in njegovim »pripombam na robu«, bi odgovorili, kar se tiče »nekega urednika in njegove izjave«, samo to, da je stvar bila malo drugačna, kakor pa se prikazuje tam. Saj je bil imenovit urednik celo naprošen za — slavnostnega govornika pri Kersnikovi proslavi in tega ni odklonil, če bi se slavnost za en teden odložila; tudi je že prav v imenu Bistrice govoril na pisateljevem grobu leta 1937, čeprav smatra Kersnika za »liberalca«. Tudi spremeni sestavek za »Slovenca« je objubil, da ga ni napisal, je vzrok drugje, ne tam, kakor ga išče pisec -n-, in tudi ne v uredništvu »Slovenca«. Da ni bila proslava odkritja Kersnikove plošče v listih »aka kakor na pr. Tavčarjeva ali Prešernova v Vrbi, kakor bi jo želel imeti pisec -n-, je krivda prav gotovo — v aranžiranju. Saj je bila vsa proslava organizirana v par dneh in kakor »e nam je zdelo, v smislu nadaljevanja dijaških proslav kulturnih delavcev leta 1937, ali odkritja Japljeve plošče leta 1938. Tudi tedaj se nismo razpisovali na celih straneh, pa je bil Japelj — škof, če hočete vse prireditve gledati od strani. Vsa prireditve je bila lokalna proslava kolalnega počit. dijašk. društva. Za narodne proslave je treba več časa in večjega aranžerskega aparata in kot za tako lokalno proslavo je »Slovenec« napravil svojo dolžnost: priobčil je članek pred proslavo in po proslavi in ni važno, kdo je te sestavke pisal: ali uredništvo, ali izven uredništva. Kakor ni »Slovenec« brskiral proslave Tavčarjevega spomenika, ne Prešernove slavnosti, tako bi gotovo tudi v večjem obsegu počastil Kersnika-pisatelja, kakor ga je, če bi bil značaj proslave širši, kakor pa je bil zamišljen. Zato so te »pripombe ne samo ne resnične, temveč tudi depasirane.

»Lovec št. 9« prinaša naslednjo vsebino: Dr. Mitja Lukan: Socialni red in lov. Jos. Primožič: Lovec, preudari, preden streljaš! Ing. Mirko Šušteršič: Na game, Mr. Mirko Černič: Snjak-gobavec, kjer na zdravniški način poroča o postanku gobavih rogov pri skoplenih srnjakih. J. Črna noč. Poročili zelene bratovščine iz Trnovsko-idrijskega gozda (po Edm. Čibejevih zapiskih priredil P. P.) James Debevec (Cleveland): Pehanje za

Temeljito pa bi dvignili zlasti slovnico znanje nižješolske šole tako, da bi spet vpeljali pri nas (vsaj v naši banovini) na vseh realnih gimnazijah latinščino v prvem razredu. Ta jezik je s svojo slovnico dajal prej solidno gramatično znanje in z besednim zakladom tudi potrebno podlago za učenje drugih romarskih jezikov. V petem razredu pa, kamor je bil pomaknjen, izgublja vsako veljavo in smisel. Tako bo dijak na srednji šoli začutil spet tisto resnost učenja, ki bo gimnaziji spet vrnila njeno raven. Postrožijo naj se tudi pogoji za popravne izpite in za odstranitev dijakov ob polletjih zaradi števila slabih ocen.

Enourni tedenski predmeti naj se priključijo sorodnim predmetom, deloma pa ukinejo ker z eno uro ne dosega uspehov. Filozofska propedeutika naj se spet uvede tudi v sedmi razred. Od tretjega razreda dalje naj se poučujejo tudi prosti predmeti in to predvsem jeziki (angleščina, španščina) poleg obveznih jezikov (nemščina, francoščina in italijanščina). — Obvezen naj bo tudi pouk enega slovenskega jezika.

Za dekleta naj se uvede poseben ženski tip srednje šole. Učiteljice pa naj se reformira na osnovi osemrazredne gimnazije s pedagoškim kurzom (dveletnim). Etbin Boje.

srnami. — Dr. Stanko Bevk: V doolskem lovišču. (Lovska povest.) — Zaključuje pa številko dr. ... lovskega oprtnika, društvene vesti, kinološki ... ter dopisi.

»Vigred«, št. 9. Ta katoliški ženski list, ki izhaja že 18. leto, prinaša veliko, mišnih povesti, pesmic, gospodinskih in vzgojnih člankov, izobraževalnih ter zdravniških nasvetov. 9. številka prinaša na uvodnem mestu prošnjo J. Gregoriča-Kostelskega za mir v teh krvavih dneh. I. Jerman priobčuje prošnjo k Mariji sedem žalosti, sličico z Zalostne gore pri Mokronogu, Marica Berce-Vrabič opisuje zgodovinske spomenike slovenske dežele pod naslovom Lepota in vrednost slovenske zemlje. V tej številki govori o Zbelovskem gradu pri Poljčanah, o Žiški kartuziji... B. Smolej je napisal pesem o Zeni — Jan Plestenjak piše povest za kruhom in lučjo, povest učiteljice, ki jo muči ljubezen. Povest je pisana zelo realistično, pa vendarle vzgojno ter se prijetno razlikuje od drugega leposlovnega berila v Vigredi. Borštinar prevaja posrečeno ruske pesmi klasikov, ki so znane iz raznih krestomatij, v tej številki Merežkovskega Večer. M. Sivec opisuje Naše gobe. Julija Jelovek: Vrhnika, opisuje svoj rojstni kraj, tamo, ki jo je posrečeno razpisalo uredništvo z namenom, da se njene naročnice spoznajo s tim več kraj v Sloveniji, kakor jih opisujejo same. Glinškov Jane govori o medu. J. J. o šoli. Mastnakova prevaja Gerelyjev članek o izobraženem dekletu. A. B. piše o ženski državljanski vzgoji. M. S. pa o prvi zdravniški pomoči. V oddelku Deklica na tuje gre so pisma slovenskih deklet iz tujine. Iz domačih krogov pa poročajo o delu v domačih deklinskih organizacijah, katerih glasilo je Vigred (Zveza deklinskih krožkov). Posebno poglavje govori o gospodinskem delu po naših domovih ter bodo posebno prav prišle našim mladim materam risbe k oskrbi naših malčkov. Krojna priloga je priložena tistim naročnikom, ki plačajo posebno doplačilo.

»Orač«, št. 9. je glasilo Kmetijske zveze ter izhaja letos pod geslom »za bodočnost slovenskega kmetarja«. V. V. govori v uvodnem članku o Veliki nadlogi — urejanju vodnih razmer pri nas. Fr. Wernig piše članek o krompirju in naših kleteh, inž. Simončič o gosencih na zelju itd. Najboljše naši kmetijski strokovnjaki in inženirji ter živnozdravniki kakor dr. Koren, inž. Kranjc, dr. Hribar, Rigler, inž. Simončič, inž. R. Z., inž. G. Erpič itd. ki pišejo o vseh zadevah, tičeših se kmetijskega dela in kmetijskih živali. O kmetičem prosvetnem delu pa pišejo L. Puš, prof. Silvo Kranjc, pisatelj Ivan Zorec, zdravnik dr. Ivo Pirc itd. Orač velja letno 20 din.

Sedmakov: Kaplan Martin Čedermac v slovaščini. Priobčilo smo na tem mestu že oceno Sedmakove povesti: Kaplan Martin Čedermac, kakor jo je prinesel svoj čas slovaški list Slovak ob priključitvi v slovaščino. V zadnji številki pa je isti Slovak prinesel članek kritika Jana Sedlaka Iz naše prevodne literature (30. avgusta), kjer se na prvem mestu dotika prevoda tega slovenskega romana. Tam piše: »Ta povest je pri Slovincih zelo priljubljena. Pri nas pomeni v lepem prevodu Kolomana Geraldinija pomemben dosežek ter je zopet nov spaj v verziki kulturnih stikov slovaško-slovenskih.« Povest pa vsebinsko predstavlja tako: »Roman prikazuje s svojo tematskim hoteljenjem usodo Beneških Slovincov, kjer živi manjšina navdušenih Slovincov in se hrani od svoje podedovane tradicije. Ves roman je globoko priznanje domovinsko čutečega človeka. Ne stopa pa tu na pozorno izginjajočega življenja svet upora in revolucije. Vso tragiko preživlja duhovnik kaplan Martin Čedermac. Človek z dušo in telesom zrastel v dehteči rodni zemlji, živo prižet k veri očetov ter z vdano ljubeznijo glaseč vero v materinsko besedo. Tedaj pa ga je v hipu presenetila prepoved, pridigati v materni besedi. Notranje muke ga uničujejo; tudi cerkvena oblast mu ne zna pomagati. Kaplan pridiguje proti prepovedi slovensko. Penzionirajo ga in odhaja da bi zadovoljil cerkveno oblast.« Tako poda vsebino povesti. Nato nadaljuje: »Martin Čedermac je simpatična postava idealnega domoljuba, tiho delujočega ter z vsem svojim življenjem temelječega na očetovski veri ter podedovanem jeziku. Prav tak navdušen duhovnik, kakor smo jih videli po naših slovaških vaseh, propadajočih v sovražnih razmerah. Žrtvuje vse in žrtvuje se. Ima globok stik z zemljo, ki ga je rodila. Z otroško, preprosto ljubeznijo zna dojemati skromno življenje v oddaljeni vasi. In pod zornim pogledom takega čustvenega preživljanja usod je pisan ves roman. Ni tu veliko zunanjih pretresov. Dejanje je koncentrirano na notranje življenje duhovnikovo. Ta postopek natančne analize notranjega življenja duhovnika-domoljuba je zajet z izrazitim psihološkim utemeljevanjem. Ljubezen do naroda je glas, ki se iz knjige ne izgubi. S tem idejnim hoteljenjem dobiva delo mnogo na svoji vrednosti. Iz takih glasov vidimo, da je slovenska povest dobila med Slovaki dober odmev ter je bila dobro sprejeta prav zaradi svoje notranje vsebine, ki je tako podobna tudi slovaškim razmeram prej in sedaj tudi. td.

Šport zadnje nedelje

Zadnjo nedeljo so bili zopet različni športniki na nogah. Tako so tekmovali nogometaši, plavci, kolesarji, rokoborci in lahko atleti, ki so s svojo zadnjo prireditvijo v Celju menda dosegli višek v letošnji slovenski atletski sezoni in tudi tenis igralcev, ki so merili svoje sposobnosti za prvenstvo dravske banovine, ne smemo prezeeti. Začnimo kar pri nogometaših, za katere vlada po vsej državi veliko zanimanje.

Tekme v slovenski ligi so takole izpadle:

Ljubljana: Maribor 4 : 0 (2 : 0).
Bratstvo : Mars 3 : 2 (2 : 2).
Kranj : Železničar (Maribor) 2 : 1 (1 : 0).
Amater : Olimp 2 : 1 (2 : 1).

Tabela slovenske lige izgleda takole:

1. Ljubljana	1	1	0	0	3:2	2 točki
2. Bratstvo	1	1	0	0	3:2	2 točki
3. Kranj	1	1	0	0	2:1	2 točki
4. Amater	1	1	0	0	2:1	2 točki
5. Mars	1	0	0	1	2:3	0 točk
6. Železničar	1	0	0	1	1:2	0 točk
7. Celje	1	0	0	1	1:2	0 točk
8. Maribor	1	0	0	1	0:4	0 točk

Tekme v hrvatski ligi

Zagreb: Gradjanski : Železničar 8 : 0 (5 : 0).
HAŠK : Slavija (O.) 4 : 1 (2 : 0).
Split: Hajduk : Šek 4 : 0.
Subotica: Concordija (Zagreb) : Bačka 2 : 1 (1 : 1).
Varaždin: Split : Slavija 3 : 1 (1 : 1).

Tekme v srbski ligi

BSK : Jugoslavija (Jabuka) 3 : 1 (1 : 1).
Jugoslavija : Slavija (S) 2 : 1 (2 : 1).
Jedinstvo : Vojvodina 2 : 1.
Subotica : Zak : Bask 2 : 1 (1 : 1).
Skoplje: Gradjanski : Bata 3 : 2.

Kolesarske dirke okrog Srbije

Slovenski kolesarji so se izredno dobro odrezali na tretji etapi dirke okrog Srbije. Na tej etapi Sarajevo-Čačak, ki meri 259 km, so se kar trije Slovenci plasirali na prva tri mesta in sicer:

Zmagovalec tretje etape Sarajevo-Čačak, ki je dolga 259 km, je Janez Peterneš s časom 10:17,12; 2. Franc Gartner 10:11,25; 3. Podmilščak.

Z zmago v naporni tretji etapi so naši dosegli vodstvo vseh treh etap na progi Beograd-Zvornik-Sarajevo-Čačak, ki je dolga 568 km in zavzeli vsa štiri prva mesta.

1. Peterneš (Hermes, Ljubljana) 22:01,57;
2. Gartner (Ljubljana) 22:04,55;
3. Podmilščak (Edinstvo) 22:21,44;
4. Grabner (Hermes, Ljubljana) 22:31,90;
5. Davidovič (Zagreb) 22:31,58.

Drž. prvenstvo juniorjev

V drž. prvenstvu juniorjev, ki je bilo v soboto in nedeljo v Zagrebu, so bili doseženi naslednji rezultati:

50 m prste moški: 1. Stakula Ivo (Jug) 24,2;
2. Milošević (Jug) 28,9; 3. Vidovič (ZPK) 29,1.
100 m prste ženske: 1. Petrovič (Jug) 1:22,2;
2. Vadas (ZPK) 1:29,1; 3. Devetak (MPK) 1:31,2.
100 m hrbtno moški: Jeremič (BOB) 1:18;
2. Meloslavič (Jug) 1:20,9; 3. Vidovič (ZPK) 1:21,2.
100 m prste ženske: 1. Poznjak (Jug) 1:36,4;
2. Fišer (ZPK) 1:37,2; 3. Mihorko (MPK) 1:41,8.
Štafeta 4x100 moški: 1. Jug 1:56,8; 2. ZPK 2:02,8; 3. Jug II 2:08,4; 4. Ilirija 2:05,8.
Mešana štafeta 3x100 m ženske: Jug 4:45,6;
2. ZPK I 4:56,6; ZPK II 5:08,4; BOB 5:14,6.
200 m prste moški: 1. Milosavljevič (Jug) 2:23,4;
2. Stakula Ivo 2:25,4; 3. Vidovič (ZPK) 2:30,2;
4. Löser (Ilirija) 2:37,4.

50 m prste ženske: 1. Finc Draguša (Ilirija) 32,6; 2. Petrovič (Jug) 35,9; 3. Balas (ZPK) 37,5.
5. in 6. sta bili Mariborčanki Mihorko in Devetak z rezultatom 38,8 in 39,2.

100 m prste moški: 1. Kratochl (BOB) 1:21,4;
2. Herzog (Il.) 1:21,3; 3. Brinik (Jug) 1:22,9.

100 hrbtno ženske: Finc Draguša (Il.) 1:37; 2. Fišer (ZPK) 1:38,2; isti čas ima tudi Belgajčanka Jovanovičeva.

Štafeta 3x100 m mešana: 1. Jug 3:47,6; 2. Ilirija 3:54,3; 3. ZPK 3:59,8. Končno število točk, ki so jih dosegli posamezni klubi v državnem juniorskem prvenstvu je naslednje: 1. Jug 210 točk; 2. ZPK 150 točk; 3. Ilirija 63 točk; 4. Bob 41 točk; 5. MPK 13 točk. Prvi hrvaški prvenstveni klub Dubrovnik 8 točk, PSK Sombor 3 točke, Marathon (Zagreb) 1 točka.

V vaterpolu je bil vrtni red klubov: Jug, Prvi hrvatski klub Dubrovnik, ZPK in Marathon.

Drž. kajšaško prvenstvo v »divjih vodah«

Enofka F. 1:

1. Vencenc M. Maraton, Zagreb 43:03.
2. Plan K. (Kajak klub Zagreb) 43:36.
3. Sattler Br. (Maraton, Zagreb) 44:23.
4. Knol M. (Kajak klub Zagreb) 45:34.
5. Brozović V. (Kajak klub Zagreb) 47:26.
6. Drovnik Br. (Kajak klub, Ljubljana) 41:05, diskvalificiran.

Dvojke F. 2:

1. Inž. Gaberšek-Mikuž (Kajak klub Ljubljana) 43:17.

2. Lukšič-Gluhak (Maraton, Zagreb) 43:38.
3. Plan-Pešan (Kajak klub, Zagreb) 43:41.
4. Gluhak-Ruzvinski (Maraton Zagreb) 43:42.
5. Munčan-Viličič (Kajak klub, Zagreb) 44:55.

Turne enojke:

1. Sabljčić Z. (Kajak klub Zagreb) 40:29.
2. Lukež V. (Maraton, Zagreb) 40:50.
3. Boltavzer Br. (Kajak klub, Zagreb) 43:38.
Dvojke dame in gospodje:
1. Schlich-Sakar (Kajak klub, Zagreb) 45:54.
2. Tatalović-Tatalović (Maraton, Zagreb) 46:04.
3. Sabljčić-Bohutinski (Kaj. klub, Zagreb) 48:19.

Kolesarske dirke v Mariboru

Na 80 km dolgi progi je priredil Železničar v nedeljo kolesarske dirke, ki so prinesle eledne rezultate: Prvi je prišel na cilj Bizelj, od kol. društva Ljubljane v času 2:38 10. Drugi je bil Gregorič iz Slovenj Gradca, 2:38,31, tretji Koselj od Edinstva v Ljubljani v času 2:42,06, četrti Rozman, Edelweis, Maribor, 2:42,07, peti Grmek, SK Železn. v času 2:42,08, šesti Korenina, Edinstvo, Ljubljana, v času 2:43,38 in sedmi Sedek, Maraton, 2:43,39.

Krasne atletske tekme v Celju

V nedeljskem lahkoatletskem tekmovalju, ki ga je priredilo SK Celje in katerega so se udeležili poleg vseh pomembnejših slovenskih atletov tudi prvotni atleti iz Zagreba, so bili doseženi izredno lepi

rezultati. Prevsem je omeniti nov državni rekord inž. Stepniška v metu kladiva z znakmo 54,64 m, dalje tek na 100 m Ilirijana Račiča s časom 10,8 sek., potem prvovrsten uspeh atleta Planine Koširja, ki je premagal Kotnika in končno Mavsarja, ki je porinil na drugo mesto Mikušiča. V ostalem pa še rezultate tekem:

Tek na 100 metrov: 1. Račič (Ilirija) 10,8; 2. Zorko (Železničar) 11,4; 3. Tauber (Makabi) 11,4; 4. Crne (Planina) 11,5.

Tek 1500 metrov: 1. Košir (Planina) 1:03,4; 2. Kotnik (Concordia) 4:05,1; 3. Šmiderer (Rapid) 4:14.

Med Koširjem in Kotnikom se je razvila huda borba. Petdeset metrov pred ciljem je Košir pretekel v ostrem finišu Kotnika.

Met kroglice: 1. Iseković (Concordia) 12,74; 2. Hlade (Železničar) 12,21; 3. Klinar (Planina) 11,91 metrov.

Met kopja: 1. Mavsar (Planina) 58,63 metrov; 2. Markušič (Concordia) 53,40; 3. Metelko (Železničar) 42,92.

Skok v višino: 1. Časny (Planina) 165 cm; 2. Babič (Maraton) 163; 3. Lužnik (Maraton) 160 cm.

Skok s palico: 1. Oroszy (Rapid) 3,46 metra; 2. Cvetič (Hašk) 3,33; 3. Dolenc (Concordia) 3,23.

Tek 400 metrov: 1. Klinar (Planina) 52,9 s.; 2. Preteršek (Celje) 53,4; 3. Kocelj (Planina) 58,1 sek.

Stari borec Pleteršek je moral mlademu Klinarju po hudi borbi v finišu pustiti prvo mesto.

Skok v daljavo: 1. Zorko (Zel.) 6,68 metra; 2. Bratovž (P.) 6,21; 3. Račič (Il.) 6,13 metra.

Tek na 800 m: 1. Srakar (Conc.) 2:01,1; 2. Obršek (Il.) 2:04,3; 3. Goršek (Celje) 2:04,3.

Met kladiva: 1. inž. Stepnišek 54,64 metra. (Inž. Stepnišek je vrzel trikrat dlje kot je znašal njegov jugoslovanski rekord.) 2. Gujznik (Zel.) 44,15; 3. Hlade (Zel.) 36,30.

Tek na 5000 metrov: 1. Glonar (Il.) 16,52; 2. Stanjšek (Marat.) 16:59,3; 3. Pere (Prim.) 17:17,4.

Štafeta 4x100: 1. Planina (Černe, Mravlje, Bratovž, Klinar) 46,8; 2. Mešana (Kolenc, Gorican, Gracijan, Zorko) 46,9; 3. Celje (Tacek, Rebovšek, Pleteršek, Urbančič) 47,8.

Organizacija je bila odlična. Številni sodniški zbor je točno vršil svojo dolžnost.

Rokoborba Zagreb: Maribor 5:2

Rezultati rokoborbe so naslednji:

Bantam: Scheeberger (Z) : Tašler (M) 1 : 0.

Peresolnaha: Moguljak (Z) : Dolinec (M) 1 : 0.

Lahka kategorija: Pongrac (Z) : Babič (M) 1 : 0.

Pol srednja teža: inž. Deluca (Z) : Ivanič (M) 1 : 0.

Polteška kategorija: Verbošt (M) : Mesner (Z) 1 : 0.

Teška kategorija: Pilher (M) : Gerovc (Z) 1 : 0.

Teniški turnir za prvenstvo dravske banovine

V nedeljo so bili doseženi naslednji rezultati:

Kategorija gospodov: dr. Smerdu : Perles 6 : 1,

6 : 4, Boris Smerdu : Dr. Smerdu 6 : 1, 6 : 0, Blanke

: Šivic 5 : 7, 6 : 4, 6 : 4. Finale: Smerdu Boris : Blanke 6 : 2, 7 : 5, 8 : 6.

Juniorji: Luckman : Slana 6 : 1, 6 : 2, Blanke

E. : Urbanc 6 : 0, 6 : 1, Kobi : Razboršek 8 : 6, 7 : 5,

Luckman : Blanke E. 6 : 2, 3 : 6, Milavec : Kobi

6 : 1, 6 : 3.

Double: brata Smerdu : Božičev-Skrobar 6 : 3,

6 : 3, Zajc-Koželj : Stular-Urbanc 2 : 6, 4 : 6, Šivic-

Luckman : Škapin-Kobi 6 : 4, 6 : 2, Gaberc-Dernov-

šek : dr. Cijan-Vute 5 : 7, 6 : 4, 6 : 3, Baban-Krell

: Piro-Juvanc 6 : 1, 6 : 1, Tončič-Korenčan : Cepu-

der-Kobi 6 : 3, 7 : 5, Milavec-Perles : Koželj-Zajc

6 : 4, 8 : 6, Tončič-Korenčan : Krell-Fabian 3 : 6,

6 : 3, 6 : 4. Seminale Luckman-Šivic : Tončič-Ko-

renčan 6 : 2, 1 : 6, 6 : 3.

Dame: inž. Elza Maire-Sernec : Mühleisen 6 : 1,

6 : 2, Voglar : Dacar 6 : 2, 6 : 1, Parin : Voglar 6 : 3,

6 : 2, inž. Maire Sern